

ကျာအုတ်

ခေတ်ပီ

"OUR TIME"

လွင် (၅၅) ၊ ဝါဒုတ် ၊ လွင် (၁၅၅၀) ၊ NEWS, March - 2001

Asian Language Journal

ပေါ်ရဲမာဲဟာပေါ်ပိုင်ဒှာဲဟာ

မုက်လိက် (၁၁)

လညာတ် “ဂျာနယ်ဒေတ်ဖို”

လိက်သွောင်ဥပဒေပေါ်ရဲမဲာ်ဂှ် လလောဝ်တြးလင်ကီုညးချင်ကွာန်တအ်တဲအာဂျ။ တဲကွောန်သွပေါ်ရဲမဲာ်ဂှ် ဟုံလလောဝ်တြးလင်ကီုဂျ။ ‘ဟုံဒိုဗ်ဗုဒ်ပုဟ်။’ ‘ဟုံဗုဒ်ပုဟ်။’ ‘ပေါ်ရဲမဲာ်ဏအ် ပေါ်လီပေါ်ဋ္ဌာန်။’ ‘ပေါ်ရဲမဲာ်ဏအ်ဂှ် ညးချင်ကွာန်တအ် အာယုက်ဗိုက်ပွာန် သွက်ညှိုင်သွေ့ဝဲဏောဝ်။’ မုတ္တံအာရ် အဓိပ္ပာယ်စိုတအ်ဏအ် မံက်တိတ်ကျင်မံင် အပွဲချင်ကီု။ နူချင်သွာင်ကီု ဂွံမိင်မံင်ကြပ်ကီုဇွာ်တဲရ။ ပေါ်ရဲမဲာ် (၂၀၀၀) ဟိုဂှ် ကွောန်တအ်သွာ်တဲ အလီအသီပွာန်(နအဖ)မဒ်ရ။ ရဲကောံတြဟတ် လွှာ်အိဝ်ကဏေဇိုတအ် အိုဗစာဲ သွာ်ပရေင်ဗျင်ကွာန်ဗျီ နွံမံင်လွှာ်လီအသီဂမ္တိုင် ကောံ ဂကောံထံက်ဂလန် အလီအသီကျုဗာအ်ဂမ္တိုင်တအ် ထံက်ဂလန်အိုတ်ရ။

ကွောန်သွပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး အလီအသီမံင်အပိုတအ်ရ ဒဒါကောံကွောန်သွကီုမဒ်ရ။ ပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး သွက်ဂွံဗျင်ကွောန်သွဗျီပု ဇကုဒေသုဗိုတ်မဒ်တဲ ကျိုင်သွဗျီပရေင်ဗျင်ကွောန်ဂမ္တိုင်တအ် လုပ်ဒုင်ရဲရ။ နဒ်ဒုင်ယုဗြေဟ်ပရေင်ဗျင်ကွောန်ညးတအ်တဲ လုပ်ဒုင်ရဲရ။ စန္ဒကံမာဲနညးချင်ကွောန်တအ် သွက်မိတ်ပွဲဗော်ညးတအ် ဂွံဗွဲမဲာ်ဗွဲမး။ အတိုင်ဏအ်ပိုတအ် ကျိုင်တိကောတ် ပွဲယေဘုယျဟုံမာန်ရ။

ကွောန်သွပေါ်ရဲမဲာ်ဗျီမး မုဒါရာသတ်လီမဲ ပွဲကံဇွော်အိုတ်ရော။ သွာ်ဥပဒေပေါ်ရဲမဲာ်ဂှ် ဒိုပွဲကံဇွော်မဲာ်တဲ ကပ်မယေန်ကွောန် ဗဒ်ပေါ်ရဲမဲာ်တအ် ဒးပတန်စွဲသမာမိ လွှာ်သွာ်ပေါ်ရဲမဲာ်ဂှ်တဲ အမင်ရင် အရာဟုံဗွဲဗော် ပွဲအခိင်ပွဲမကွောန်သွမံင် ပေါ်ရဲမဲာ်တအ်ဂှ်ရ။ ကွောန်ချင် (မုဒ်သွာ်အိဝ်ကဏေဇို) ပွဲမုဒ်တအ်မး သွာ်ပေါ်ရဲမဲာ်ချင်ညးတအ်ဂှ် ဒးဇကုဗျူစုတ်တင်တုပ်စိုတ် လွှာ်မိတ်အလီအသီ(မံင်လင်အပိုတဲတဲ)ဂှ်ကီု သိုဗော်ပရေင်ဗျင်ကွောန်ဂမ္တိုင်တအ်ဂှ်ရ။ ယဝ်ခါရ ကောတ်တင်တုပ်စိုတ်ညးဂမ္တိုင်တဲ ချူဇကုသွော် ကွောန်သွပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး ပြဒုညာအခက်အခဲ အောန်မာန်ရ။ စိုက်ညးချင်ဗွဲမး ပိုတဲဒးကောတ်တင်တုပ်စိုတ် နူကီုကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင်တအ်ရ။ ကောပ်ကောပ်မိတ်ဂမ္တိုင်တအ်တဲမု ကွောန်သွ ပွဲကံဇကုကောန်ချင်ဗွဲမး အလီအသီပွာန်။ ကျိုင်သွဗျီနအဖတအ်ဟုံဒေအိုတ်ရ။ ညးတအ်မဲာ်ဗွဲမး မွဲကောပ်ဗောတ်ဂှ်ဟေင် ဒးဒ်ညးအာကျိုင် သွက်ကောပ်ကောန်ချင်ဗွဲမးရောင် စိုက်လပ်စိုက်နွံသတ်ဏအ်ရ။ အရာဗျူဇကုသွော်ဥပဒေဒေဒင်သွာ်(၂၀၀၈)တဲဂှ်မး ပွဲကံဆန္ဒကောန်ချင်အရင် ဂမ္တိုင်တအ် အာတ်မိက်လပ်တအ်ဂှ် ဟုံဒုင်တဲသက်ကံတဲ ပိုညာဏအ်ဒစိုတ်ဂှ်ဟေင် အလီအသီပွာန်တအ် ချူဇကုတဲအာတဲ စောန်ဟိုက်ထံက် ဂလန် လိက်အုပ်သွော်ထိုရ။ လွှာ်ပွန် သွော်ပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး ချူဇကုလွှာ်ညးတအ် မွဲလွှာ်ဝေင်ဟေင်တဲ လလောဝ်တြးတဲအာပွန်ရ။

အခိင်လွှာ်မး ညးချင်ကွောန်မုဒ်ဗျင်ဗွဲမး ပွဲမုဒ်တအ်ဂှ် ဟုံဂွံကောတ်လပ် သတ်ဆိမ်ကဏေဇိုမုဒ်ဂှ်ကီု အခါင်အရာမိတ် မဆော်မံင်ဟို တထူးတအ်ဂှ်ကီု ညးချင်ကွောန်တအ် ဟုံကျိုင်ကောတ်ဗိုက်ကံဗော်ဏီရ။ လွှာ်တင်ဆာတ်ယောဏညးချင်ကွောန်တအ်ဂှ် အလီအသီတအ် တက်ပြဲတဲ မကွောန်သွဏာသတ်ဏအ်ဂှ်ရောင်လေပ် ညာတ်ကောတ်ဂွံမာန်ကီုရ။ သွော်ဥပဒေပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး စိုက်ဟလိုင်ဏအ် သွော်ကောပ်ဒေဝေင်မဲာ်လွှာ်ဗျင်ဂှ် သွာ်ပရေင်ဗျင်ကွောန်ဂမ္တိုင်တအ် ဟုံမိက်ထေင်လပ်ကီုရ။ စိုက်လေပ် အလီအသီပွာန်တအ် လလောဝ်တြးတိတ်တဲကျိုင်ဗက် အကောပ်အရာဝွံ ထွဲမံင်သက်သီကီု ဟိုတ်အလီအသီပွာန်တအ် ကွောန်သွဟုံဗွဲဗော်ဗျင်။ ပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး ပရေင်သွးဗွဲမး မုတ္တံတံယုံတုပ်စိုတ်ညးဂမ္တိုင် ကတိုဒ်မာန်ရ။ ပွဲတေင် ကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင် ဟုံပတေ်စိုက်ကီု ပေါ်ရဲမဲာ်အလီအသီပွာန်တအ်မး ဒဒ်ဗျူဇကုအလီအသီပွာန်တအ် မွဲစိုက်ယုတ်မာကျိဇေတ် ပယ်ဂမ္တိုင်ရောင်ဂှ် ညာတ်ကွော်ထေင်လီကျင်ရ။

ဂကောံအလီအသီပွာန်နအဖ(နတတ)တအ်ဂှ် နူကီုပေါ်ရဲမဲာ် သွာ်(၁၉၉၀)တေ် ကျကျင်လပ်မဲာ် ဇွော်ကီုတြဟတ်ရ။ ဗော်ပရေင်ဗျင်ကွောန် အေန်အေဝီ ညးမအာကျိုင်(ဒေါ်အေဝီဆန်စုကြည်)ဂှ် ဇွော်မဲာ်ဇွော်ကီုတြဟတ်ရ။ ဟိုတ်ဂှ်ရ ပေါ်ရဲမဲာ် သွာ်(၂၀၀၀)ဏအ် ညံင်ဂွံဗွဲမဲာ်ဗော်ဟေင် အလီအသီပွာန်တအ် ပွဲတိမ်ကသမ် သုင်စောံမံင်နဲဒုဗျက် ပုလစိုက်ယုတ်မာကျိဗျင်ဂှ်ရောင် ညာတ်ကောတ်ရ။

ဂွံညာတ်ကျင်လပ် ပေါ်ရဲမဲာ် သွာ်(၁၉၉၀)တေ် အလီအသီပွာန်တအ် လီဋ္ဌာန်ကျင်လွှာ်အရာပအပ်အပို ကုဗော်ပရေင်ဗျင်ကွောန် အေန် အေဝီဗိုတ်ဗွဲမး ညးချင်ကွောန်တအ် စိုက်ထေင်မံင်ယုံပြေဏီရ။ အခိင်လွှာ်မး အလီအသီပွာန်တအ် ကွောန်သွဗျင်ကွောန်ဗွဲမး ညးချင်ကွောန်တအ် ဟုံမိက်ပတေ်သက်ကံရ။ အလီအသီပွာန်ဆက်နွံမံင်ရောင်မး ကောံညးချင်ကွောန်ကီု ဂကောံအလီအသီပွာန်တအ်ဂှ် ဒ်အာသွလီဇ်ကာလဟေင်ရ။

ရံင်ကီုရမုဒ် မြဲဗွဲမံင် လွှာ်ပေါ်သွော်ဥပဒေပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး ပွဲတိမ်ကံဗွဲညးဇွော်တအ်ဂွံမာန်ရ။ ညးဗွဲဇကုရော။ အလီအသီပွာန်တအ်ဂှ် ပွန်ရ ဇွော်ရောင်။ ဂကောံထံက်လန်အလီအသီတအ်ဂှ်ဟေင် ဒးဒ်မဲာ်ဇွော်ရောင် ဟိုဂှ်ရ။ မိတ်ဗျေက်ဗျေ ကွောန်သွကောတ်။ ဆုံတအ်ကီုဗျေတအ် စုတ်မဲာ်ကောတ် သတ်ဏအ်ဟေင် ညးချင်ကွောန်တအ် ညာတ်ရ။ စိုက်ရ အလီအသီပွာန်တအ် ဟုံဂွံဇကုမဲာ်မဲာ်လေပ် နကီုအထံက်အရီ သဇိုင်သွော်ဥပဒေ(၂၀၀၈)ဂှ် အလီအသီပွာန်တအ် ဇွော်မဲာ်ဗွဲမး ဒုာ်ကွော်ထေင် (၂၅) တုအ်ကွဲတဲတဲရောထို ဒးချီဖွံသတ်ရ။ အရာဝွံ ပွန်အလီ အသီပွာန်တအ်ဟေင် မဒ်ရ။ စိုက်ဒ်အလီအသီ တက်ကယျိုင်မိတ်ကီုလေပ် စိုက်ခါတ်ပွာန်ဂမ္တိုင်တအ်ဂှ် ကျင်ပရေင်မံင် အလီအသီပွာန်ဟေင် မဒ်ရောင်။

ပေါ်ရဲမဲာ် (၂၀၀၀) ဂှ် ဟုံဗွဲဗော်ရောင်။ ပရေင်သွးဗွဲမး ဟုံဗွဲရောင်။ ပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး ဂုဏ်ဗိုက်ကောန်ချင်အရင်တအ်ဟုံရ။ သွက်ကောန်ကုမန် ပိုလေပ် ဟုံဒ်ဂုဏ်ဗိုရ။ ပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး သွက်ဂွံသေင်ပဇိဟွ ပရေင်ဗျင်ကွောန် ပွဲကွဲဗျင်ဗွဲမးဟုံသေင်ရ။ ပေါ်ရဲမဲာ်ဗွဲမး အလီအသီပွာန်တအ် ဆက်တဲ သွက်ဂွံပိုင်ပြီအာ အပိုပရေင်ဗျင်ကွောန် နနမလုပ်သွော်ရောင် ဂျာနယ် “ဒေတ်ဖို ” ညာတ်ကောတ်ရ။ ။

ဂျာနေဝ် ဒ်ဒတ်ပို

တရားပွဲတံနု အစီအစဉ်အခေါင်အရာပွဲတံ ကျော် ကိုပညာဉာဉ်းချင်ကွာန်

မာတိကာ

ဂလာန်ဉာဉ်းဒါန်လိက် မုက်လိက် (၄)

ပရိုင် မုက်လိက် (၅)

ပရေင်ကွီန်ချင်

- ပေါရဲမဲဟာ ပေါပွင်ဒွဲဟာ မုက်လိက်(၁၁)
- သွဟ်ပေါရဲမဲဟ် ဝှဲဆီလင် နူသွာံ(၂၀၀၈)တော်ရ။ မုက်လိက်(၂၄)

ကဗျ

- ဝင်နဲဟ်အတိက် လျှဟ်ဒိုက် မုက်လိက်(၃၉)

ပရေင်ကွီပညာ

- ဂကောံဉာဉ်းချင်ကွာန် (Civil Society) မုက်လိက် (၁၆)
- ပရေင်ကလေင်ပညီပညပ် အခိုင်ပဋိပက္ခအကြာန်စက် မုက်လိက် (၂၀)
- အခေါင်အရာကောန်ဂကူမန်ကို ပေါရဲမဲ(၂၀၁၀) မုက်လိက် (၃၁)
- ဝံသာနုရက္ခိတ မုက်လိက် (၃၃)

ပရေင်ဂကူမန်

- ပရေင်ညီသွဟ်ကောန်ဂကူ ကောန်ချင်အရင်ပွဲလီ ဉာဉ်းပလီမင်ရော မုက်လိက် (၆)
- အာဇာနဲပိုက် ဉာဉ်းမဒ်အိုတ်ရော မုက်လိက် (၉)
- ပွဲက်(၂၀၁၀)ကို ကဆင်ဂကူမန် မုက်လိက် (၁၄)
- ဂကူပွဲးစးဟ် တာလျိုင်ဉာဉ်း မုက်လိက် (၃၄)
- ဖျေလွဟ်ကိုဒပ်မင်ပယျို သာ်လီမတေင်တွဟ်ခြာရော မုက်လိက် (၂၈)

ပရေင်ချင်သွာင်

- ပေါရဲမဲပါလီမာန် ချင်ခြေမ်ဗာပို သွာံ(၂၀၀၈) မုက်လိက် (၃၆)

လိက်ပရေင်ဂျာနေဝ်ခေတ်ပိုဂမ္တိုင်တံဒ် အာဗ်ကေတ်မုက်လိက် ဗလံက် (<http://www.khitpoey.co.nr/>) တွဲမာန်ရအံ။

အခါဝံ အဘောကလဒေမင်စိုတ် လဒ်လတ်ပွဲမလောန်ကိုလေဝ် ကာလအခါစိုတ်ပွဲနဂ်လေဝ် မြက်ဖက်တပွဲမလောန်ရ။ သွံ(၂၀၀၀) မြတ်တမ္ဗင်ဒိုင် ပွဲကိုန်ချင်ဗွာ် ဂါလုပ်ကျင်ဗွာ်ပိဂီတုက္ကရ။ သွံ(၂၀၀၀)ဝံ နှိသွံတွေင်သွက်ကိုန်ချင်ဗွာ်မဲ့တု ညးညးအအဲ မင်စိုတ်မင်ဒိုတ်ရ။ ဟိုတ်နူအလီအသီတုအပိုပွာ်နတ် ကောန်သွပေါရဲမဲတုရောင် လလောင်တြးဟတ်တုဂ်ရ သွံ(၂၀၀၀)ဝံ နှိသွံညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ဂကောံ ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ကောန်ဂကူကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင် ကောံ တွပညာဂမ္တိုင်တံ ဒးမင်စိုတ်မင်ဒိုင်ရောင်။ အလီအသီတုအပိုပွာ်နတ်ဝံ ပွဲသွံ(၁၉၈၈)ဂ် သီပိုင်ကေတ်အပို နူညးချင်ကွာန်ကိုန်ချင်ဗွာ်တံ နကိုဗြဟတ်လွတ် ကုအမင်ပွာ်နတ်ရ။ အလီအသီပွာ်နတ် သီကေတ်အပိုတု လဒ်ဂွံအခါခါသွံ ပွဲသွံ(၁၉၉၀)ဂ် ကောန်သွလပ်ပေါရဲမဲ မွဲဝဲတုကျင်ကိုရ။ ဆဝး အလီအသီပွာ်နတ်ဝံ အတိုင်ချပ်ဖျေလပ် အစီအဖေန်ဂ် ခေပွဲတုကျင်တု သွတ်ပေါရဲမဲ ပွဲမဆုံပြီ ဟံ့မဲမက်ကျင်ရပ်ရ။ ပွဲပေါရဲမဲ(၁၉၉၀)ဂ် အလီအသီတုအပိုတံ စိုန်ရကျအာကိုလေဝ် အပိုကိုန်ချင် ဟံ့ပအပ်ကိုဂကောံဒူးမဲ (NLD)တံမဲ့သတ်တု စိုက်အခါလျဟ် ဆက်ထိုင်လပ် အပိုဏီဖိုဟ်ရ။

တွအပိုပွာ်နတ်ဝံ အပိုအာဏာမကေမံဇျာ်လပ် ဟံ့မဲ့ကိုပွဲစပ်တံဂ် ဝဲစာန်ကောန်ဒိုင် ညိုင်ဂွံဒိုင်ဗွဲစပ်ရောင် တွပညာပရေင်ချင်ကွာန်တံ ညာတ်ကေတ်လပ်သံဝံရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပေါရဲမဲကျလပ်(၁၉၉၀)တံဂ် ကလောင်ဗက်တမံညိုင်ဂွံဒူး ပွဲပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဏံပွဲနရောင် ဟံ့ဒူးဒံသံသရ။ ညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ တွပညာပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင် ကောံ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန် ကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင်တံ မင်စိုတ်မင်သွာ်ပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဂ် အလီအသီတုအပိုပွာ်နတ် လလောင်တြးဟတ် ပွဲစွတ်တု(၈)၊ ဂီတုမတ်၊ သွံ(၂၀၀၀) အခါသပ်တု (၄) နာပို နကို(MRTV)ရ။ တုပွန် စနုစွတ်တု (၉/၃/၂၀၀၀) ဂ် စချူမဲမံပတ်တံ နတူးလိက်အပို ပွဲလိက်ပရိုင်အလီအသီ လွေင်တုကို၊ လိက်အပ် တံကို မဒ်ရ။ စနုအခါဝံတု သွာ်ဗုဒ္ဓအေဆင်ဇာ်ကို ပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဂမ္တိုင် ပွဲတုမဲ့တိတ် ကျင်ဒိုင်လွေင်လွေင်ကိုရ။ သွာ်ဆင်ဇာ်ကိုပေါရဲမဲ အလီအသီပွာ်နတ် ပတ်လပ်ဂမ္တိုင်တံ နှိအရာကိုဗြဟတ်ကို ပရေင်အခက်အခဲ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ သွာ်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်ရောင် ညးစိုန်သကိုပရေင်သွာ်ဗုဒ္ဓအေ၊ တွပညာသွာ်ဗုဒ္ဓအေတံ ဟို်ဂမ္တိုင်ကျင်ရ။ သွာ်ဗုဒ္ဓအေပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဂ်တံ တာဒွာ်လပ် အခေါင်အရာ ညးဒစိုဒစကို အလီအသီပွာ်နတ်၊ ဗော်ဒစိုဒစကို အလီအသီပွာ်နတ် ကောံ ညးလုပ်ဒိုင်ပေါပတ်ဂ် အခေါင်အရာဒီမင်ကရေဒြိဂမ္တိုင်တံ ပွဲမတေင်တြတ်ရ။ ပွဲတွေင်မူး သွလပ်ပရေင်တာဒွာ်ကို ကိုညိုင်သကိုဂကောံဒီမင်ကရေဒြိကောန်ဂကူ ဗော်အေန်အေဝ်ဒီဒူးလပ်မဲ ပွဲပေါရဲမဲ(၁၉၉၀)တံ အမိက ရောင်ဂ်လေဝ် ထေင်လီကူးဖူးမင်ရ။

ကိုညိုင်သကိုပရေင်ချင်ကွာန်၊ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်၊ ညးစိုန်သကိုပရေင်ချင်ကွာန် ကောံ ဂကောံချင်သွာ်ဗုဒ္ဓဂမ္တိုင်တံ နှိပတ်သွက်ဂွံကလောင်သီဂ်ပိ ပလေပ်ပလေတ်ကို သွာ်ဗုဒ္ဓအေသိုင်သွာ်(၂၀၀၈)၊ ဗလးကိုကောန်ထိုင်သွာ်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်တံ ကွာ်ဟံ့ဂွံကောန်သွပေါရဲမဲဏီဂ် အာတ်မိက်လပ် အလီအသီပွာ်နတ် နှိဒိုင်ကိုလေဝ် မုလေပ်ဟံ့တွေင်ကျင်မဲ့သတ်ကိုရ။ သွာ်ဗုဒ္ဓကိုဟံ့ဗက်အလိုက် တင်နှိပိုက်ညးဂမ္တိုင် အာတ်မိက်လပ်ဂ်တု ထပ်ကလောင်ကရေပ်ရေတ်ဏာ နကိုသွာ်ဗုဒ္ဓအေပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဂ်ပွန်ရ။ အခေါင်အရာဗူးစး၊ အခေါင်အရာဒီမင်ကရေဒြိ ကောံ အခေါင်အရာ ကောန်ဂကူဂမ္တိုင်တံ ရပ်ထိုင်ဒင်လပ် နကိုသွာ်ဗုဒ္ဓအေသိုင်(၂၀၀၈) ကုသွာ်ဗုဒ္ဓအေပေါရဲမဲတု ဝဲစာန်ကောန်သွ ညိုင်ဂွံဒိုင်အလီအသီဒီမင်ကရေဒြိ ပွဲပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဏံရောင် မဒ်ရ။ အလီအသီပွာ်နတ် ပြဒ္ဓညာကိုန်ချင်ကတိုင်ဒိုင်ဇေတ်ဇေတ် ဟံ့ပသောင်သအးတု ပသောင်ဒိုင်အခက်အခဲ ညိုင်ဂွံဒိုင်အလီအသီညးချင်ကွာန် ဗွဲစပ်မဲ့ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ လျဟ်ဝံ အလီအသီပွာ်နတ် ရပ်တွေင်ကိုသွာ်ဗုဒ္ဓအေသိုင်(၂၀၀၈)တု ကောန်သွပန်ဇန်ဒိုင် ပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ရောင် နှိကူးဖူးမင်ရ။ အပိုအာဏာကိုန်ချင် ညိုင်ဂွံစိုပ် ပွဲတုညးတံ နကိုပေါရဲမဲဟောင် အရီဇေတ်တု ချပ်ဇန်မင်ရ။

အလီအသီတုအပိုပွာ်နတ်ဝံ ဒက်ပတန်ကိုန်ချင်ဒီမင်ကရေဒြိရောင် ဟို်ကြိုလလောင်တြးလပ် ပေင်ကွတ်မင်အလုံမဲ့ကိုန်ချင်ရ။ ပွဲချင်ဇေတ်၊ သွာ်ဇေတ်တံ နကိုလိက်ဂတိုလလောင်တြး (ကြေတြာဆောင်ပုဒ်)ကို၊ ပွဲလိက်ပရိုင်တံဂ်လေဝ်ကို၊ ပွဲထီဝီ(TV)တံဂ်လေဝ်ကို လလောင်တြးလပ်ဂ် ဂွံဆိုင်ကေတ်ရ။ စိုတ်လလောင်တြး ပရေင်ဝဲဒဟောင်ရ။ နိုင်နတ် မုလေပ်ဟံ့ကိတ်ညီကို သွာ်သွာ်ဒီမင်ကရေဒြိရောင် သွာ်ဗုဒ္ဓအေ သိုင်(၂၀၀၈) ကုသွာ်ပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)တံဂ် ထူးမင်သက်သီရ။ သွာ်ဗုဒ္ဓအေသိုင်(၂၀၀၈)ဂ် ဟံ့ချိုက်ပေင်ကို သွာ်သွာ်ဒီမင်ကရေဒြိတု ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်တံ ဒစိုဒစသပ်ဒိုတ်ရ။ ကလောင်ပလေပ်ကိုသွာ်ဗုဒ္ဓအေသိုင်(၂၀၀၈)ဂ်တုမှ ချပ်ကိုပရေင်ပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ရောင် ညးတံလလောင်တြးလပ် မံက်မံက်ကတပ်တပ်ရ။ ဆဝး စိုန်ရဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်တံ ဟံ့ဒင်တဲ ဒစိုဒစမင်လိုင်ဏံကိုလေဝ် ပွဲသွာ်ဗုဒ္ဓတံသမ္တိ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန် ပွဲဗွေပိုဒ်(၆) ပိုင်ကရေတ်(ဂ်)ဂွံ ဇွာ်ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန် လုပ်ပြိုင်ဗွာ်ပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)တံ အခေါ်သေ၊ ဒးမင်မဲ့ သွာ်ဗုဒ္ဓအေသိုင်(၂၀၀၈)ရောင် ကရေပ်ရေတ် တု ကိုဒိုင်ဇန်၊ ကိုထွက်လပ်စွတ်တဲပွန်ရ။ ဇွာ်သွာ်ပရေင်ချင်ကွာန်၊ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်တံ ညိုင်ဟံ့ပလုပ်မာန်ဂ် တာဒွာ်လပ်ရ။

ကမ္ဘာန်အလီအသီပွာ်နတ် ဖန်ဇန်မဲမံင်ဒိုင်ရပ်ရ အခါလျဟ်ဏံဂ် ဗွတ်ဗွတ်မင်ကို ဂွံဒိုင်ဒီမင်ကရေဒြိရ။ တုပတ်ဇကုလေ့ ကေတ် ဇကုကိုလုပ်ကေတ်ရ။ ဇကုချူကေတ် ဇကုသွဒတန်ကေတ်ရ။ အတိုင်ဏံရ ကောန်သွဏာ ပေါရဲမဲပွန်မူးလေဝ် ပေါရဲမဲ(၅) ဗူးဇေတ် ချိုက်ပေင်ကို ပရေင်ဗွဲစပ် နှိကျင်မာန်ဟံ့သေင်ရ။ ဂလန်အလီအသီတံ ဟို်လလောင်တြးမံင် “**အခြေခံဗုဒ္ဓပြင်သာဒီမိုက်ရေစီ ရန်ဒည**” ဂ် နှိသွံမာန်ရ။ ပွဲသွာ်ဗုဒ္ဓအေသိုင်(၂၀၀၈)သွဒတန်လပ်ဂွံ နကိုဆန္ဒညးဂမ္တိုင် ဟံ့သေင်မဲ့သတ် အလီအသီပွာ်နတ် လုပ်ကေတ်လပ်ဒဲ နကိုအမင်(၂၅%)တုကွံ ထူးမင်သက်သီပေင်ပေင်ရ။ ဒီမင်ကရေဒြိအလီအသီပွာ်နတ် ကေတ်ကသပ်ဆန္ဒညးဂမ္တိုင် ဟံ့သေင်ရ။ “**ဇကုပရဒ်ကရေ့၊ ထုတေ်သီကောင်**” မဒ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဏံဂ် ယဝဲဒအလီအသီပွာ်နတ် အတိုင်နှိပိုက် ဟံ့ကလိဂွံမူး ကလေင်ဒိုင်အာ ပိုပေါရဲမဲ(၁၉၉၀) တုကျင်မဲ့ဝဲတံ မာန်မင်ရောင် ပတိုင်ထူးဏာရ။

ဒေးဒင်ဒို၊ ချိုက်ပျံပျံတဲ့ ကောန်ကွာန်(၂၀၀) တွဲပြင် ဂြိုဟ်ဒစိုပ်ကျင် တိဆ်ဖော်ချင်မန်တို

(၁၇/၃/၂၀၁၀) မာ်အဲ (IMNA)

ဟိုတ်နူဒပွာန်ဗွာ မဖျေလဝ်သဇိုင် ဒေသရဲဘွင်သီ ကော့ ဒေသရော်သျင်ကျာတ် ချိုက်ပျံပျံပျံ ဖံက်ပကပ်အခေါင်အရာမွဲဟိုတ် ဂြိုဟ်ဒတိုက်ရ ညးဒေသချာ်ဗုတ် ဂြိုဟ်ဒတိုက်နူကွာန်တု စိုပ်မံင်အပွဲတိုချင်မန်တိုအိုတ်ရ။

ကောန်ကွာန်လှိုတ်မွဲဟိုတ် စိုတ်(၂၀၀)တွဲပြင် နူကွာန်မွဲအပွဲပိုင်ချင်ချင်ဗုတ် ရဲဘွင်သီ မဟွံကွာန်ဌာန်ဇူ (အလယ်စခန်း)၊ ကွာန်အံင်ဇူး (ကျောက်ကဒင်)၊ ကွာန်ဗုတ်ဂွံ (ရားဖူး) ကော့ နူကွာန်မွဲအပွဲပိုင်ချင်ချင်ဗုတ် ရော်သျင်ကျာတ် မဟွံကွာန်ဒစိုတ်တိုင်တံ ဂြိုဟ်ဒစိုပ် ကွာန်မွဲအပွဲခိုင်ထဝါ တိုချင်မန်တိုလှိုတ် လျာ်လော် ဆက်ဂြိုဟ်ဒတိုက်ဒိုင် သိုက်ကံဖိုဟ်ရောင် ဝံတီကော်ရ။ ဒပွာန်ဗွာ မဖျေလဝ်သဇိုင် အပွဲပိုင်ချင်ချင်ဗုတ် ခလရ (၂၀၂) တံ ဟိုတ်နူလုပ်ချီဒရောင်ဒိုင် အပွဲကွာန်တံကို ကောန်ကွာန်တံလော် အမံင်မံင်ကင် သွက်ပွဲကျော်သျှာ်ဗာတ်ကို လျာ်ဟိုတ် သိုက်ဒပွာန်မင်ကွာန်တံတု ညးဒေသတံ ဖေက်လကိုတ်ပွာန်ဗွာတံဂံရ ထောံချင်၊ ထောံကွာန်၊ ထောံသိုဌာန်အိုတ်တု ဒတိုက်ဒိုင် နူကွာန်သိုက်ကံအိုတ်ရ။

“ပွဲကွာန်ပိုက် ဒေးအာကျောန်ကိုမံင် (လုပ်အားပေး) ပွမကော့အဓမ္မာ် မွဲနွဲမွဲနွဲရ၊ သိုဒအာမင်ဒိုင် ပွဲကျော်သျှာ်ဗာတ်ပွန်၊ မင်ဟံမာန် မင်ဟံသွးလော် ဒေးဂိုလှိုတ်၊ သိုလှိုတ် မိုတ်တြုဟံမွဲ ပွဲသိုပုဟ်၊ လှိုတ်လော် ကိုဟံမာန်ပုဟ်တေ့ မိုတ်တြုဟံဂံရ ဒေးအာမင်၊ ဒေးအာကျောန်ကိုဗျေကမ္ဘာန် (လုပ်အားပေး) ဝိုဝိုဏ်ဂံ ဆလမု ကတိုဒ်မွဲအလန် ဟံသေင်ပုဟ်၊ အရိုတ်တု ဒေးကျောန်ကိုမံင်ဗျေတံ ဟိုစဝံ၊ ဟိုတ်ဂံရ ယပ်ဆက်မံင်အာ ပွဲကွာန်တေ့ ဒေးဆက်ဆိုင်ဗာမင် ဝိုဏ်ရ၊ ဆက်သွးဟံသေင် ယပ်ဗျေတံ ဟံဒေးဂိုဝိုတ်ဗျေတေ့ ဗျေတံစင်တက် ပျံပျံလော် နွဲပွန်၊ ကောန်ကွာန်တံတေ့ ဒင်ပျံပျံကို ဒပွာန်ဗွာတံဟံမာန်တု ဒေးဒတိုက်ကျင်နူကွာန်” သာ်ဝံ ညးဒတိုက်ကျင်မွဲတုဟိုတ်ရ။

ပွာန်ဗွာတံဂံ ဆစိုတ်ပျံပျံဒိုင် ညးချင်ကွာန်တံ ဖံက်ပကပ်ဒိုင် အခေါင်အရာညးချင်ကွာန်တံ သွးဟံသေင် လဆောင်မွဲ ထေင်ဂး ကောန်ကွာန်တံ ကော်မံင်အဆက်ကို ဂကော်မန်ရပ်လှိုတ် မချီဒရောင်ဒိုင် အပွဲဒေသတိုတ်တု ဝိုက်ဂိုတ်ထောံ ကောန်ကွာန်တံလော် နွဲကျင်ဒိုင်ရ။ အတိုင်ဂကော်ဒက်ပတန်အခေါင်အရာမွဲဟိုတ် အပွဲချင်မန်တံဟိုက်မွဲ ဒပွာန်ဗွာ မဖျေဒိုင်သဇိုင် လှော်ဒေသချာ်ဗုတ် ပွမကော့ ကမ္ဘာန်အဓမ္မာ်၊ စင်တက်ပျံပျံ ဖံက်ပကပ်အခေါင်အရာတံဂံ ပွဲသွာ်ကိုပွဲသွာ် ဂြိုဟ်ဒစိုပ်ဒိုင်ရ။

“မွဲဟိုတ်ဇော်ဇော် ဝိုဝိုက်ကောန်ဇော် ဒေးဒင်ဖံက်ပကပ်မံင် အခေါင်အရာဒေသတံရ။ ကောန်ဇော်လှိုတ် အယောမံင်ဘာ် ဒေးဂြိုဟ်ဒတိုက်နူကွာန် ဒေးတိုတ်ထောံနူဘာ်၊ ဟိုတ်ဂံတုတေ့ အာဇီကပိုက်ကို ပရော်ပညာ အနာဂတ်ကောန်ဇော်တံဂံဇော်၊ ယပ်ဒေးဟိုတ် ညးဒေသတံဂံ နနဲစိုင် ဒေးဒင်ပျံပျံမံင်ကို ပွာန်ဗွာတံဇော်၊ တုပွန် ဒေသတိုတ် ချာ်ဗုတ်တေ့ ဒေးဒင်ဖံက်ပကပ် အခေါင်အရာဂြိုဟ်ဒတိုက် ဟိုစဝံ” သာ်ဝံ ညးကျိက်ပ် အစီအဇန်ပကော်ပကော်တင်နင် အခေါင်အရာမွဲဟိုတ် အပွဲချင်မန် ‘နာဲအဲမန်’ ဟိုတ်ရ။

မွဲဟိုတ်ဒ်အိုတ် နူကွာန်တံဂံ မွဲဟိုတ်ဇော်ဇော်သွးဟံသေင် ကောန်ဇော်အယောမံင်ဘာ်လော် ပါဒိုင်ကိုတု ညးတံဒေးဂိုဏ်ဒိုင် အခက်အခဲ ပရော်စသင်မံင်စံင် ပွဲဒေးညးတံစိုပ်မံင်လျာ်ဟိုတ်ရ။

ညးဒေသချာ်ဗုတ် ဒေးလုပ်သွာန်မင်ကွာန်

(၂၄/၂/ ၂၀၁၀) ကောန်ဟဒေ (IMNA)

ကောန်ကွာန်နွဲမံင်ဒေသ ပိုင်ချင်ချင်ဗုတ်၊ ရဲဘာန်သီဂမ္ဘိုင်တဒ် အတိုင်ဒပင်အလိုအသီပွာန်တဒ်ဇော်နိုတ် ဒေးတိုက်နံမံင်တန်ဇော်နိုတ် ကွတ်ပွာန်မင်ကွာန်ရောင် ဝံတီကော်ရ။

ကောန်ကွာန်ဗုတ်ဂွံ ပိုင်ချင်ချင်ဗုတ်ပိုင်ဗိုင်တဒ်ဂံ စနူကိုသတ္တဟမတုကျင်ဇော်ဂံရ ဒေးတိုက်နံမံင် တန်ဇော်နိုတ်ကွတ် ပွာန်ရ။ ကောန်ကွာန်ဌာန်ဇူ (အလယ်စခန်း)ဂမ္ဘိုင်လော် တိုက်လပ်တန်ဇော်နိုတ် တုအာရရောင် ကောန်ကွာန်မွဲတုဟိုတ်ရ။

“နူကိုဂိုတ်အံင်ကံတပ်ပါ သွာ်(၂၀၀၅)တေ့ သွိုင်ပျံပျံဟာ နူကိုဒပင်ပွာန်မွဲတု ကျင်ကိုလပ်ဇော်နိုတ် ကိုစအစီအဇန်တန်ဇော်နိုတ် ကွတ်ပွာန် မင်ကွာန်ရ။ ဆဂး စိုပ်ကျင်သွာ်(၂၀၁၀)၊ ဂိုတ်ဖေဖော်ဝါရီဏာ်မု ဝံစတန်ဇော်နိုတ်ရ။ သွိုင်ပျံပျံဟာဟိုတ်လပ် ပွဲပေါ်ကော်ခရိုတ်တေ့ သွက်ဝံစိုဌာ ဝိုက်ကျိက်ကျော်ရောင်” သာ်ဏာ်ဒ် ကောန်ကွာန်ဗုတ်ဂွံဟိုတ်ရ။

ကွာန်နွဲမံင် မွဲဒဗြိုင်ဂံကွဲစက် ပွဲပိုင်ချင်ချင်ဗုတ်ပိုင်ဗိုင်အံင်ဂံမွဲ ကွာန်ဌာန်ဇူကို ကွာန်ဗုတ်ဂွံ ဝိုက်ကွာန်ဇော်တု ကောန်ကွာန်တဒ် ဒေးတိုက်နံမံင်တန်ဇော်နိုတ်ကွတ်ပွာန် ဂြိုဟ်နူကိုလှိုတ်ကောန်ကွာန် တွဟ်ဟ်တဒ်ဂံရောင် ကောန်ကွာန်မွဲတုဂးရ။

အကော့အရာလျာ်ဝံ ကောန်ကွာန်ဌာန်ဇူကို ကောန်ကွာန်ဗုတ်ဂွံတဒ်သွး ဒေးသွမံင်ပွာန်မင်ကွာန်တု ကွာန်တွဟ်ဟ် မဟွံကို ကွာန်လဒ်ဗြိုင်၊ ကွာန်ရတ်တု၊ ကွာန်အံင်ဇူး ကော့ ကွာန်ဗျေသတ်တံတွဟ်ဟ်တဒ်ဂံ ဟံဒေးသွပွာန်မင်ကွာန်တု ဒေးဂိုက်မံင်ဗြိုင် သွက်ကွာန်ဒေးတိုက် ကွတ်ပွာန်မင်ကွာန်တဒ်ရ။

“ကွာန်အနာဲတဒ်ဂံ ဒေးဂိုဏ်(၁)ကိုဂံတု ဟံဒေးသွပွာန်မင်ကွာန်ရ။ ကွာန်ဟံဒေးသွ ပွာန်မင်ကွာန်တွဟ်ဟ်တဒ်လော် ဒေးဂိုဏ်ကို ဒပင်ပွာန် ဝိုက်အနာဲတဒ်ကိုရ” သာ်ဏာ်ဒ် ရဲကွာန်ဒေသ ပိုင်ချင်ချင်ဗုတ်ဗုတ်ဟိုတ်ရ။

ကွာန်ဟံဒေးသွလပ် ပွာန်မင်ကွာန်ဂမ္ဘိုင်တဒ်ဂံ အလန်ကိုပင်ကွာဏာ်ဒ် ဒင်ကိုဗြိုင်မန်ကိုလော် လက္ကရ်တေ့ ဒပင်ပွာန်တဒ် အာတ်ကျင်ဗြိုင် မွဲအလန်တု မွဲအလန်ပွန်ဗုတ်မာန်တု ယပ်ရကိုဟံမာန်မွဲ ဒေးသွကောန်ပွာန်မင်ကွာန်ပွန်ရောင် သွးရ။

“ဟိုတ်ဏာ်ဒ်ရ အဟံမိက်မံင် အပွဲကွာန်၊ ဒေးသွကောန်ပွာန်မင်ကွာန်ဇော်၊ သွဟံမာန်တေ့ ဒေးဂိုဏ်ဇော်၊ မွတ်ဏာ်ဒ်ဏာ်ဒ် မုဖေဂတ်မံင် ဟံတိုပုဟ်၊ စိုတ်အိုတ်အာဟာ်ရ” သာ်ဏာ်ဒ် ညးဒေသချာ်ဗုတ် ကျင်ကျော်စ ပွဲချင်သေံမွဲတု ဟိုတ်ပတိုက်တင်ဒင်စသိုင်ညးတေ့ရ။

ပိုဒ် (၉)

ကိုန်ချင်ဗွာ် ကောန်ဂကူ ကောန်ချင်အရင်တံ
တန်တံဒိုင် ဟလိုင်ကုဂကူရ။ ဟိုတ်နူကူဇွေ်မဲ့
ချူလင်လိက်စံင် စပ်ကုဝင်မန်ဂုံ သုင်စောဲချူလင်
ကူတလေင်(တလိုင်း)တု နာ်းဂါးဂါး၊ ချူပလန်လင်
လိက်ပရေင်ဘာသာဗွာ်၊ ကလေင်ကွဲလင်
ဘာသာမန်တု ပတိုန်ထွေးကာရ။

ပရေင်ညီသုဟ်ကောန်ဂကူ

ကောန်ချင်အရင်ဗွေ် ညးဂုံပလီုမိင်စော

ညး ချင်ကွာန်တပ်စောဟ်မင် ပွဲအုက်ဘိုင်မတ္တရာတံဂုံ မုဂကူ
ဒ်ဗုင်ရော။ နကိုအဲဖျေ်ညုတ်သွာတ် သွက်ဂွံမံက်ပွဲတ်
ဂကူမန်တံမာန်ဂုံတု အထပ်ဂွဲတင်နင်သက်သီ ပွဲမချိုတ်
ပွဲတ်ပွန်ရ။ ညးချင်ကွာန်အုက်ဘိုင်မတ္တရာ တပ်စောဟ်ကိုသိုင်အင်ဝတံဂုံ
ဂကူမန်ရောင် ဟိုတ်နူဟိုလင် ပွဲရာဇဝင်မှာန်နာန် ပွဲမက္ခးဗွေ်တု ဒ်မင်
ဂကူမန် ပွဲမချိုတ်ရ။ ယင်ရတလိင်္ဂ စောန်ထွေးလင် ဂကူမန်တံမာန်
ဒ်ချင်ကွာန်ဌာန်ဒေသ ဂကူမန်တံမင်စံင် မဒ်ရ။ ဂကူတုဟ် သွာင်တံ
ဒ်ဟွံမာန်ရ။ သွက်ဂွံပွဲတ်တင်ပါတးတံလေင် နွံကျင်မာန်ဟွံသေင်ရ။
ဆဂး ပွဲလိက်ရာဇဝင်မှာန်နာန် (မုက်လိက် - ၃၇၇/၃၈၈)
“မတ္တရာအုတ်ဘိုစသော အညာမြစ်စဉ်တလျှောက် တလိုင်ဆိုသမျှ
တိုင်ပင်ညီညွတ်၍ ဟံသာဝတီတပ်အရောက်အဆိုက်ကိုသာ မျှော်
လင့်၍နေကြပါသည်” မပ္ပံတင်ဏံဂုံ အဲဗိုလုတ်ကေတ်တန်ကိုတန်ရ။
ဇွာ်ပိုက်လိက်မုး ပွဲစိုတ်အဲတောင်မင်ကိုရ။ ပွဲဒေသအညာလပါလတုဆာ်ဂုံ
ကွာန်ဂကူမန်နွံရောင် ပွဲတောအဲဏံ ဟွံကေင်မိင်လင်ရ။ ပွဲကိုလိက်ဝင်
ဂကူမန်တံဂုံလေင် ဟွံကေင်ဂုံကျင်ရ။ လှဟ်ပွဲ တလိုင်လှာ်အညာ
လတုသေတ်ဂိုင် (စစ်ကိုင်းအထက်အညာကတလိုင်)ရောင် ဟိုလင်ရ။
တင်နင်တလိုင်ပွဲဒ်မြိုင်စီအညာ (အညာမြစ်စဉ်တလျှောက်တလိုင်)၊
ဟိုတ်လေင် ဒ်ဒိုင်တင်တောင် ပွဲစိုတ်အဲရ။ မအရေင်ဝေါဟာရ တလိုင်ဂုံ
စောန်ထွေးလင်ဂကူမန် ပွဲမချိုတ်ရောင် ဒ်မာန်ဟာ။ ယေဝင်ယာဗွေ်
မှာတု သွန်သံမင်ဟာဂုံ မပ္ပံသံဏံ ပွဲကိုပက္ခာ စလုတ်ကျင်
ပွဲကုဟ်အဲရ။ ဇွာ်ဂကူချပ်ဂုံတင်နင် “မတ္တရာအုတ်ဘိုစသော
အညာမြစ်စဉ်တလျှောက် တလိုင်ဆိုသမျှ တိုင်ပင်ညီညွတ်၍”ဏံဂုံမုး
ပွဲစိုတ်အဲ မင်ယံင်(ဇဝေဝါ) ကျင်ရ။ ပွဲကိုဒေသအုက်ဘိုင်မတ္တရာ
လတုဗဒ်ချင်အင်ဝ (စစ်ကိုင်းမြို့အထက်နား)ဂုံ သွက်ဂွံအက်ပတန်ကွာန်

မာန်ဂုံ ဂကူမန်တံ နွံဒိုင်ပွဲမပိုင်ကိုရဟာ။ ပွဲကိုဝင်မန်ဂုံ ချင်သရက်
(ပြည်မြို့) ချင်ပြန် (ပြည်မြို့) လွာ်သုင်ဟေင် ဂကူမန်တံ မင်စံင်ကျင်
လင်ရောင် ဟိုဂလင်ရ။ ပွဲကိုဒေသအညာဂုံ ဌာန်ဒေသကွာန်ဂကူမန်တံ
ဒ်မာန်။ ဟွံမာန်ဂုံ အဲဒဲးကူချပ်မင် ပွဲမဇြိုဟ်နက်ရ။ လတုမအရေင်
တလိုင် သုင်စောဲမံက်ထွေးစီပုးလင် ပွဲမှာန်နာန်ရာဇဝင်ကို နကိုစိုတ်
သံသယ မိက်ဂွံဂွံဂွံစိုတ် ကတိုဒ်ကျင်ရ။ တလိုင်ဟိုတ် ဂကူမန်
မဒ်ရ။ ဝေါဟာရတလိုင်ဂုံ စောန်ထွေးလင် ဂကူမန်ပွဲဂကူမန်ဟိုတ်
ပထမကိုပက္ခာ အဲဒ်ကျင်သံသယရ။ ကွာ်တေံဂုံ တလိုင်ဟိုတ် စောန်ထွေး
လင် ဂကူမန်ရောင် နုစာဝဇောတ်သွတ်တေံ တီကျင်လင်ရ။
အမိင်လှဟ်ဂုံ နကိုစိုတ်သံသယတု စိုတ်မိက်ဂွံလွတ်ဂွံဂွံ မအရေင်
တလိုင်ဂုံ ကတိုဒ်ကျင်သွာတ်သွာတ်မြဟ်မြဟ်ရ။ တလိုင်ဟိုတ်
စောန်ထွေးလင် ဂကူမန်ရောင် ဒ်ဒိုင်ရဟာ။ စောန်ထွေးလင် ဂကူတုဟ်
သွာင်မိုင်လေင် ဒ်ဟွံမာန်ပုဟ်ဟာ။ စိုတ်သံသယ ပွဲဂုံညီဟ်အဲတေံ
ကတိုဒ်ကျင်ဒိုင်ရ။
ပွဲလက်ထက်သိုင်အင်ဝ မေုရာဇမိတ်ဂုံ ဂကူမန်တံ
ကေင်မင်စံင်ဖျေ်ကျင်သဇိုင် ပွဲအုက်ဘိုင်မတ္တရာဂုံဟာ။ ဂကူမန်တံ
ကေင်မင်စံင် ဖျေ်ကျင်သဇိုင်ရောင် ဂုံဟိုမာန်ဂုံ သက်သီဝင်တံ
နွံကျင်ကိုဟာ။ ပွဲကိုဒေသတံဂုံ လှိုဟ်ဂကူမန်တံ သွက်ဂွံပတန်
ကွာန်မာန်ဂုံ နွံမိက်ဟာဂုံ မပ္ပံသွာန်သံဏံပွဲမပိုင် သွာန်ဇကုဇကုတု
ပတိတ်စမ်ရင်သွဟ်ရ။ စိုက်ဗဒ်ချင်အင်ဝလွာ်တု (အင်းဝမြို့အထက်
နားထီ) တေံ ဂကူမန်တံပတန်ကွာန်တု မင်ကျင်ရောင် ပွဲအလန်လေင်
ဟွံကေင်မိင်ကျင်ရ။ အရာဒ်မာန်ဂုံမုး စိုတ်သွာကုသန်သွာန်မန်တံ
ဗွတ်ညီညဟေင် နွံမာန်ရ။ ဟိုတ်ဂုံရ မအရေင်တလိုင် အညာအုက်ဘိုင်
မတ္တရာ (အုတ်ဘိုမတ္တရာအညာတလိုင်) ပမိင်ပွဲလိက်ဏံဂုံ သကိုစိုတ်

အဲလုပ်စကော့ကော့ရ။ လိက်ဝင်ဘာသာအောင်ကလိက်ကို၊ ဘာသာဗွာ ကိုတံဂ် ဗက်ဂွာဲဗိုလူတ်တု ကွာန်ဂကူမန်တံ ခ်မာန်၊ ခ်ပွဲမာန် မပ္ပံတင်နင်သက်သီတံဏံဂ် ဂြိုက်ဂွာဲကွာဲရ။ တင်နင်သက်သီ (အထောက်ထား) ဝင်ဂွာဲကံ၊ ဝင်ဗွာဲတံဂ် လူတ်ဂြိုက်ဂွာဲတု ပတောံ စတ်ရင်လေဝ် သက်သီဂကူမန်တံ ကောင်မင်ကွာဲလဝ်ဂ် ဟွံခိုကောတ်ရ။ ကောတ်တံဂ် ဝံခိုကောတ်လိက် (Edward Harper Parker) ချုလဝ် ပွဲလိက်အုပ် (Burma) ဂ် ပိုဒ်သွပ်ဏံတုမု ပွဲစိုတ်တေံသာ သပဒ် ကွေးမအာညီညရ။

(In such a situation revolt was bound to ensue. It begun in 1740 with a colony of GweShans at Okpo near Madaya, not many miles away from the capital. They were discontented because of the exorbitant taxes demanded on their area palms. So, under the leadership of a Minlaung Gonna-ein, they united with a band of Mon deportees settled at Madaya and drove the Burmese out of the district.)

လိက်ပိုဒ်ဏံဂ် ကွာဲဘာသာဗွာဲမုး ဝံခိုကောတ်အဓိပ္ပါယ် အတိုင်ဗွဲသွပ်ဂ်ရ။

“အဲဒီလိုအခြေအနေမှာ တော်လှန်ပုန်ကန်မှု တခုတခု ဖြစ်ဖို့ တာစုနေတယ်။ (၁၇၄၀)ခုနှစ်မှာ မြို့တော်နဲ့သိပ်မဝေးတဲ့ ကွေ့ရှမ်းလူမျိုးတို့ရဲ့နယ်ဒေသ အုတ်ဘိုအနီးမထွာရာမှာ တော်လှန်ပုန် ကန်မှု ဖြစ်ခဲ့တယ်။ သူတို့ထန်ဖင်အပေါ် အခွန်ကောက်ခံမှုကို မကျေနပ်ကြဘူး။ ဒါကြောင့် မင်းလောင်းဂုဏ္ဏအိမ် ခေါင်းဆောင်မှုအောက်မှ စုစည်းညီညွတ်ကြတယ်။ နယ်နှင့်ခံထားရတဲ့ မွန်လူမျိုးတအုပ်စုနဲ့ ပူးပေါင်းပြီး အဲဒီနယ်မှာ ရှိနေတဲ့ဗမာတို့ကို မောင်းထုတ်ခဲ့တယ်”

ရင်ကောတ်ပိုဒ်လိက်လတူဂ်မုး ပွဲသွာံ (၁၇၄၀)ဂ်ဝံ သေံကော့အ် နွံမင်ပွဲအုက်ဘိုမထွာရာ ဟွံသော့နူကိုချင်အင်ဝတံ တပ်စွေဟ်ရ။ ဟိုတ်နူဟွံပြေစိုတ်ကို လတူဗက်အက်ကံ အခေါန်တု တပ်စွေဟ်ရ။ ကိုပဲသကိုင်ညးတံဂ် သိုင်ခင်ဂုဏ္ဏအိမ် (မင်းလောင်းဂုဏ္ဏအိမ်) မဒ်ရ။ ပံင်ကောံဂ်ဂကူမန် ဒေဒင်ထွေင်ပတိတ်လဝ် နူဌာန်ဒေသဂ်မ္မဲကောံတု တပ်စွေဟ်ရောင် ဟိုဂးလဝ်ရ။ သေံကော့အ်ကို ဂကောံမန်ဂ် ဟိုလဝ် တွဟ်ခြာရ။ နကိုတင်နင်ဏံတု ဂကူကော့ကို ဂကူမန်တံ မွဲဂကူမင်ဟွံ သေင်ရောင်ဂ် မံက်ဂတပ်မင်ရ။ ဂကူကော့ဟိုဂ် စောန်လဝ်ဂကူသေံ (ရှမ်း)ရောင်ဂ် တီကွေးကွာဲရ။ ညးတပ်စွေဟ်အဓိကဂ် ဂကူသေံကော့အ် (ကော့ရှမ်းလူမျိုး)တံ မဒ်ရ။ ဂကူမန်တံဟွံသေင်ရ။ ဂကူမန်တံဂ် စိုတ် ညးဒေဒင်ထွေင်ပတိတ်လဝ် နူဒေသမ္မဲဂကောံချောတ်ဟောင် ပံင်ကောံပါ လုပ်ရ။ သွက်ဂွံတန်ကွာန် အကြာဗွဲဗျင်သေတ်ဂိုင်မာန်ဂ် လိုဟ်ကူမန် ဗွဲမဂြိုဟ်ဟွံရောင် တင်အဲချင်လဝ်ဂ် ခ်သွာံမင်ရ။ ဒေသအုက်ဘို မထွာရာဝံ ခ်ဒွာဲဂကူသေံကော့အ် (ကော့ရှမ်းလူမျိုး)တံ မင်စံင်မဒ်ရ။ ညးတပ်စွေဟ်ကို သိုင်အင်ဝဂ် ခ်မင်ဂကူသေံ(ရှမ်းလူမျိုး)ရောင်ဂ် ဝံတီကောတ်ရ။

နကိုတင်နင်သက်သီ အတိုင်လတူဏံတု ပြေထေံခိုတ် ဟွံဝံရောင်ဂ် အဲညာတ်ကောတ်ရ။ ဂကူမင်ခိုင် ပွဲအုက်ဘိုမထွာရာတံဂ် ခ်ကူသေံရောင် သွက်ဂွံဟိုခိုင်ခိုင်ကျိုက်ကျိုက်မာန်ဂ် တင်နင်သက်သီ တွဟ်တွဟ်တံလေဝ် ဂြိုက်ဂွာဲလူတ်တု သွက်ဂွံဟိုန်ထွာ် နွံဏံရောင် ထေင်ကောတ်ရ။ ဒးဏံဂွာဲလိက်အုပ်၊ လိက်ကွပ်တံတု ကလေင်ဂွာဲ ဗိုလူတ်ပုန်ရ။ အခါလူတ်ကောတ် လိက်အုပ်အလံင်ဖယျာ (အလောင်း

ဘုရားစာအုပ်) အွာလိက်ပရိုင် နာဲတိုင်မိုင် (သတင်းစာဆရာ ဦးသိမ်းမောင်) ချုလဝ်ဂ်ဝံ ညးမင်ခိုင် ပွဲအုက်ဘိုမထွာရာတံဂ် ဂကူမန်ဟွံသေင်တု ခ်မင်ဂကူသေံရောင်ဂ် ဝံခိုကောတ်ပုန်ရ။ တင်နင် ပါလုပ်မင် ပွဲလိက်အုပ် နာဲတိုင်မိုင်မ္မဲတင်ဂ် မိက်ဂွံထံက်ထွေးဏာ ပွဲကိုဒွာဲဏံရ။ ယပ်ဟိုအတိုင်လိက်ဂ်မုး သွက်ဂွံတပ်စွေဟ်သွိုင်မန်၊ ဂကူ မန်အုပ်စုမင် ပွဲချင်အင်ဝတံဂ် ညူအင်ဇေယျကို ကလောကောဒေံ ညးတံ ချပ်သီကိုညးသကအ်ရ။ ပွဲကိုသဘင်သီကို ကိစ္စဗြဟတ် ဂကောံနွံခိုင် ပွဲအုက်ဘိုမထွာရာတံဂ်လေဝ် ညူအင်ဇေယျတံ သီကိုချပ် ဝှန်ညးသကအ်အိုတ်ရ။ ဆေင်စပ်ကိုကိစ္စဏံတု ပွဲကိုလိက်အုပ် အလံင်ဖယျာ အွာပရိုင်နာဲတိုင်မိုင်ချုလဝ်ဂ် ဝံခိုကောတ်အတိုင်ဗွဲ သွပ်ဏံရ။

အောင်ဇေယျ။ “မထွာရာအုတ်ဖိုက ကော့ရှမ်းတို့အတွက် ကိုတော့ မည်သို့စီမံသင့်သလဲ။”

ပွဲကိုပိုဒ်လိက်ဂ် ဟိုဂးလဝ် သေံကော့အ်နူအုက်ဘိုမထွာရာ (မထွာရာအုတ်ဖိုကကော့ရှမ်း) ချိုတ်ချိုတ်ဂြိုဟ်ဂြိုဟ်ရ။ ပွဲအဲဏံဝံ ဂကောံ ကလောကောဒေံ ညူအင်ဇေယျတံ ချပ်သီကိုမင် သွက်ဂွံတပ်စွေဟ်ကို

**သေံကော့အ်ကိုဂကောံမန်ဂ် ဟိုလဝ်တုဟ်ခြာရ။
နကိုတင်နင်ဏံတု ဂကူကော့အ်ကို ဂကူမန်တံ
မွဲဂကူမင် ဟွံသေင်ဇေယျတံ မံက်ဂတပ်မင်ရ။
ကော့အ်ဟိုဂ် ချောန်လဝ်ဂကူသေံ(ရှမ်း)ရောင်ဂ်
တီကွေးကွာဲရ။ ညးတပ်စွေဟ်အဓိကဂ်
ဂကူကော့အ် (ကော့ရှမ်းလူမျိုး)တံ မန်ရ။
ဂကူမန်တံဟွံသေင်ရ။**

ဂကူမန်အုပ်စုမင်ချင်အင်ဝဂ် ဗိုလီဝံစိုတ်ကို ပရေင်သေံကော့အ် နူအုက်ဘိုမထွာရာ (မထွာရာအုတ်ဖိုကကော့ရှမ်း) ရော။ ညူအင်ဇေယျ သွာန်လဝ်ရ။ အဓိပ္ပါယ်ဝံ ဂကောံအုက်ဘိုမထွာရာတံဂ် စိုတ်ညင် ရဲသွတု ဗတိုက်အာဟာ။ ဟွံသေင်မုး စွတ်သမ္မိနကိုမိတ်သဟာဲတု ပံင်ကောံအာဟာဂ် သွာန်လဝ်အဓိပ္ပါယ်ဏံ မဒ်ရ။ ထံက်ရင်ကိုပိုဒ်လိက် ဏံတု ဗြဟတ်ညးချင်ကွာန် နူအုက်ဘိုမထွာရာတံဝံ ခ်ကူမန်ဟွံသေင် ရောင်ဂ် ဝံတီကောတ်ရ။ ဗြဟတ်အကြာဂကောံသေံကော့အ် (ကော့ရှမ်း) တံ မဒ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးအုပ်စုသွပ်မင်သိုင် ပွဲချင်အင်ဝဂ် ခ်ကူမန်တု ဂကူနွံခိုင်ပွဲအုက်ဘိုမထွာရာတံဂ် ဗြဟတ်အကြာဂကောံ ဂကူသေံ ကော့အ် (ကြာအင်အာစုကော့ရှမ်းလူမျိုး) ရောင်ဂ် ဟိုလဝ်ဗွဲမကွေးဗုဒ္ဓ။ ဟိုတ်ဒ်သက်ဂ် ဂကူမန်ကို ဂကူသေံကော့အ် အုက်ဘိုမထွာရာတံ တွဟ်ခြာမင်ရောင်ဂ် ဟိုမာန်ကွာဲ ဗွဲမချိုတ်ဂြိုဟ်ရ။

တုပုန် အခါဂ်လူတ်ကောတ် ဒံက်တာတိုင်လု (ဒေက်တာ တိုးလု) ချုလဝ်လိက်အုပ် ‘ကုန်းဘောင်ရွှေပြည်’ ပွဲမုက်လိက်(၅)ဂ်မုး ဝံကလေင်ခိုကောတ် အတိုင်ဗွဲသွပ်ဗွဲပုန်ရ။

“ဤသို့ နိုင်တော်ပြုလဲပျက်စီးလာ ရခြင်းမှာ ကသ ညးတို့

ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခြင်း၊ ကွေ့ရှမ်းနှင့်မွန်တို့ ပုန်ကန်ကြခြင်းတို့ကြောင့်ဟု လတ်တလောအကြောင်းအားဖြင့် မြင်သာပေသည်။”

လူတိုက်ပိုင်းလက်ထောက်မှု ဟိုတ်နူကူမန်ကို သေကွေ့အိတ်တံ တစ်စွယ်ရောင် သဂဗလ်ရ။ ဂကူမန်ကို သေကွေ့အိတ်တံ တွယ်ခြာ မင်ရောင်ရ ချူခံက်ထွေးလပ် ပွဲမကွေးဖူးပုံဆိုကေတ်ရ။ ဟိုတ်သတ်ပွဲတဲ ညးချင်ကွာန်တစ်စွယ်မင် ပွဲအုက်ဘိုဝ်မတ္တရာတံဂုံ ဂကူသေရောင် ချိုတ်ပျိုတ်မင်ရ။ ညးချင်ကွာန်မင်ခွင် ပွဲအုက်ဘိုဝ်မတ္တရာတံဂုံ နကိုတင်နင်သက်သီဝင် ဂကူမန်ဟုံသေင်တဲ ခွဲမင်ဂကူသေရောင်ရ ဟိုမန်ကျင် ပွဲမချိုတ်ပျိုတ်ရ။

တဲပွန် ပွဲလိက်အုပ် - (Burma), Edward Harper Parker ချူလပ်ဂုံ ဝံဆိုကေတ် အတိုင်ပွဲသွင်ပွဲပွန်ရ။

“ Binya Dala gave out publicly that it was his intention to reestablish the Empire of Bureng Naung and allied himself with the Gwe Shans of Madara (near Ava) with a view of extending his conquests from Prome and Taungu over Burma ”

ပိုဒ်လိက်ဏံပွဲ ကွဲဘာသာဗျာမ္မေး

“ ဘုရင်နောင်အင်ပါယာကြီး ပြန်လည်ထူထောင်ဘို့ဆိုတဲ့ သူ့ရဲ့ရည်ရွယ်ချက်ကို ဗညာဒလက အတိအလင်းထုတ်ဖော် ကြေညာ လိုက်တယ်။ ပြည်၊ တောင်ငူမှ အထက်ဗမာပြည်ကို တိုးချဲ့အောင်မြင်နိုင် ရေးအတွက် အင်းဝအနီးနားမှာ ရှိတဲ့မတ္တရာကွေ့ရှမ်းတို့နဲ့ မဟာမိတ်ဖွဲ့ တယ်။ ”

အတိုင်ပိုဒ်လိက်လတူဂွံး သွက်ပွဲသီချင်အင်ဝှ် ၉ကရာဇ်မန် ချင်ဟံသာဝတီ ဗညာဒလပွဲ ဒက်မိတ်ကိုဂကူသေကွေ့အိတ်ရောင် သဂဗ လပ်ရ။ ဂကူမန်ကိုဂကူသေကွေ့အိတ် တွယ်ခြာမင်ရောင်ရ ပွဲဆိုကေတ်ပွန်ရ။ သိုင်ခပ်(သမိန်ထော) ဟုံမဲ့တဲ ပွဲသွဲ(ဘဂျာ)ဂုံ သိုင်ဗညာဒလ ဂကူမန်ပွဲ ဝံကျင်ကဆံင် သိုင်ချင်ဟံသာဝတီရ။ အခိုင်ခွဲသိုင်တဲဂုံ တင်ရန်တဲဇကု သွက်ပွဲကလေင်ပတန် ချင်ဟံသာဝတီဇကု ဗယျေအိန်ပတန်လပ်ဂုံ လလောင်ကြးလပ် မံက်မံက်ဂတပ်ဂတပ်ရ။ ဒက်မိတ်ကို ဂကူသေကွေ့အိတ် မတ္တရာ နွဲချင်အင်ဝတဲရ။ ထံက်ရင်ကိုတင်နထိုင် သက်သီသိုအိတ်ဏံပွဲး ဂကူတန်တဲခွင် ပွဲအုက်ဘိုဝ်မတ္တရာတံဂုံ ဂကူမန်ဟုံသေင်တဲ ဂကူသေ ရောင်ရ ဟိုပွဲမချိုတ်ပျိုတ်မန်ရ။

တဲပွန် အဃောအဘဝကွေးဘာချေတ်သွတ်တေ ကေင်ဇွောန် လပ် ပွဲကိုဝင်ဂွံး ကျိပ်သကိုပသေကွေ့အိတ်(ရှမ်းကွေ့) ဂုဏ္ဏအိန်ဟေင် ကေင်ဇွောန်ကျင်လပ်ဂုံ သမ္ပိဒ်ခွင်ဏီရ။ မွန်ကွေ့အိတ်(ကွေ့မွန်)ဟိုဂုံ ဟုံကေင်ဇွောန်ကျင်ရ။ ပွဲဒေသအညာ လတူသေတဲဂိုင် အုက်ဘိုဝ် မတ္တရာဂုံ ဂကူမန်တံ တန်တဲကျင်လပ်ဂုံလေပ် မွဲလေ့ဟုံကေင်မိင်ကျင်ရ။ အဲမိက်ပွဲမံက်ပတိတ် နှဲဏံမွဲဂုံ ပရေင်တပ်စွေဟ် အုက်ဘိုဝ်မတ္တရာဂုံ ဂကူမန်တံ ချိုက်ကျိပ်တဲ တပ်စွေဟ်ကျင်ဟုံသေင်ရ။ ကျိပ်သကိုပသေ ဂုဏ္ဏအိန်ကို သူရိန်စောတံ ချိုက်လပ်ကျိပ်ရ။ ပွဲပရေင်ပွန်ဂတးဏံဂုံ နအိတ်ပွဲပွန်(စစ်သုံ့ပန်း) ဂကူမန်ညးဒေဒင်ထေင်ပတိတ် နူဌာန်ဒေသ ညီညဟေင် ပါလုပ်ရ။ တင်နင်ဏံပွဲ ပိုတ်ဒချပ်ဗြိုဟ်ဗြိုဟ်နက်နက် အပွဲတင်နင်သက်သီဝင် မန်ရ။

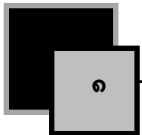
ဒ်သတ်ဂွံး ဂကူကွေ့အိတ်၊ ကွေ့အိတ်လါင်၊ အုက်ဘိုဝ် မတ္တရာ တလါင်တံဂုံ စွောန်ထွေးခွင်ညးဂုံ ဒ်သုံ့ရော။ စွောန်လပ်ညးချိုက်ကျိပ်

ပွန်ဂတး ဂကူသေကွေ့အိတ်ဟာ ဟုံသေင်မွဲ စွောန်လပ်ဂကူမန် မပါလုပ် ပွဲပွန်ဂတးညီညဟာဂုံ သဒချပ်ရ။ ဟုံစွောန်ကိုဂကူ ကွေ့အိတ်သေတံမွဲသတ်တဲ စွောန်ထွေးလပ် ပွဲပွန်ဂကူမန် ပါလုပ်ခွင် ပွဲပရေင်တပ် စွေဟ်ညီညဂုံ ဒ်မန်ဟာ။ တလါင်ပွဲ ရန်တဲကို ဂကူမန်ပါလုပ် ပွဲပရေင်တပ်စွေဟ် လိုဟ်အောန်ရောင်ဟိုဂုံ ယုတ္တိဟုံမွဲပေင်ပေင်ရ။ စွောန်လပ်ဂုညးတပ်စွေဟ် ကျိပ်သကိုပ ဂကူသေ ‘ဂုဏ္ဏအိန်’ သူရိန်စော’တံရောင် ပွဲစိုတ်အဲ ကတိုဒ်မင် ပွဲမချိုတ်ပျိုတ်ရ။ တင်နင်သက်သီဝင် ပရေင်ဂကူသေကွေ့အိတ် (ကွေ့ရှမ်းသူမျိုး) အုက်ဘိုဝ်မတ္တရာ သပုန်တပ်စွေဟ် ကိုသိုင် အင်ဝှ် အဲထပ်ဂြိုက်ဂွဲလူတ်ပွန်ရ။ အဲအဲ လူတ်ဂြိုက်ဂွဲပရူ ပရေင်တပ်စွေဟ် ဂကူသေကွေ့အိတ် အုက်ဘိုဝ်မတ္တရာတံဂုံ ဗြဟတ် ဇကုမင်ရောင် ဝံဆိုကေတ်ရ။ ဟုံပြေစိုတ်ကို ပရေင်အက်က် အခေါန်တဲ သပုန်တပ်စွေဟ် ဟုံသေင်ရောင်ဂုံ ဝံတီကေတ်ရ။ ပရေင်တပ်စွေဟ် သေကွေ့အိတ် စိုတ်လိုဗြဟတ်ဇကုရောင် လူတ်ရင်ကေတ် ပိုဒ်လိက်ချူလပ် ပွဲလိက်အုပ်ယိုပိုဒ်ဒိဒိန် (ရွှေတိုန်ဒိဒိန်စာအုပ်) အတိုင်သွင်ဏံပွဲး တီကေတ်မန်ရ။

“ ကွေ့တို့သည် မြန်မာတပ်ကို တိုက်ဖျက်၍ ရွှေကြက် ယက်တိုင်အောင်ပေါက်ရောက်၏။ ထပ်ကိုင်တပ်ကိုလည်း တိုက်ပြန် သည်။ ပျက်၍ဟန်လင်းမှတ်ထံတိုင်အောင် ထိပါးပေါက် ရောက်လေသည်။ ကွေ့တို့သည် မြန်မာတပ်များကိုသာမက ကသည်းပြည်သို့ ပြန်လည်ဆုတ်ခွာသွားသော ဂါရစ်နာဝိစ် ကသည်းတပ်များကိုလည်း တိုက်ခိုက်သည်။ အဝသို့လာသည် တရုတ်သံအဖွဲ့နှင့်လည်း တိုက်ခိုက်ကြသည်။ တရုတ်တို့သည် အဝမင်း၏ရန်သူများကို သုတ်သင်ရှင်းလင်းပေးခဲ့ရမည် ဟု မိမိတို့ အရှင်သခင် တရုတ်ကေရာဇ်မင်းမြတ်က မှာလိုက်ကြောင်း ဖြင့်ပြောဆို၍ မတ္တရာဘက်သို့ ကူးကာ ကွေ့တို့ကိုတိုက်လာသည်။ တရုတ်အဖွဲ့၏ဗိုလ်ပါအင်အားမှာ တထောင်ခန့်ရှိသည်။ ကွေ့တို့ နှင့် တိုက်ရာတွင် တရုတ်တို့အရေးနိမ့်၍ ဆုတ်ခွာခဲ့ရလေသည်။ ကွေ့တို့သည် အင်ဝပျက်ပြီးနောက် အလောင်းမင်းဘုရားကြီး လက်ထက်သို့ တိုင်အောင် ဆက်လက်၍ ပုန်ကန်သောင်းကျန်း နေကြဆဲ ဖြစ်လေသည်။ ”

လူတ်ရံပိုဒ်လိက်လတူဂွံး ချင်ခယုကေတ် ဗြဟတ်သေ ကွေ့အိတ်မန်ရ။ သပုန်ကတေပ် (ကသည်းသောင်းကျန်းသူ) ချင်အင်ဝတံ ယုအိတ်ဒေဒင်ကျင်လေပ် ဂကူသေကွေ့အိတ် ဗတိုက်ပတိတ်မန်ရ။ ဒပ်ရီဗင်ကြိုက် သိုင်အင်ဝကေတ်ဘိက်လပ် နူချင်ကြိုက်တံဂုံလေပ် ဗတိုက်ပတိတ်မန်ရောင် ဟိုလပ်ကွေးကွေးမမရ။ ချင်အင်ဝလိုတဲ ပွဲလက်ထက်ပျူအင်ဇေယျဂုံလေပ် ဆက်တပ်စွေဟ် မင်ရောင် ဟိုသဂဗလပ်ရ။ ဗြဟတ်ဂကူသေကွေ့အိတ် စိုတ်လို ဇကုရောင် ချင်ခယုကေတ်မန်ရ။

ဆက်ပိုဒ်လေင်(၅၈)တေပွန်ညီအံ

ရန် တွံကိုဂကူ၊ ချင်ဗူးစးဘဲ ကုပူဂိုသွးဂုန်ဖိုဇကုတဲ ဒင်ချိုတ် သွက်ချင်၊ သွက်ဂကူမာန်တအ်ဒ် ကော်ခဲစ အာဇာနဲကောန် ဂကူပိုရ။ နကိုသတ္တိတောင်၊ စိုတ်ခဲတ်တောင် ဟံ့မိက်မံင်သွင်ဘဝ ခိုက်တဲ ပွန်တးရပ်လွယ် ကောန်ပရေင်ဂကူ၊ ပရေင်ချင်ကွာန်ဂ် နှိအာဇာနဲဂကူပိုရ။ ဂကူပိုဒ်ဒိုင်ဘဝခိုက်ဂ် ဖိုဟံ့မိပ်၊ ဒးဒင်ဇိုတ် ကမ္မက်ဒိုင် ညိုင်ဖြိုဇိုတ်ဇိုတ်ကွိုဂ် ဖိုဟံ့မိပ်တဲ ပူဂိုဂံင်ပွန်တး ဒစိုအးကို ကပ်လပ်နီဗွာဂ် နှိအာဇာနဲပိုရ။ ဂျိုင်နကို ဘထွာပောင်တောင်၊ ဂျိုင်နကို ဘထွာဂ် တိဖြိုင်စိုတ်တဲ ဒင်ဒိုက်ကောန်သွက်ဂကူ သွက်ချင်ဂ် ကော်ခဲစ အာဇာနဲပိုရ။ ဂကူပို နှိတောင်ဒတောဝ်ထာဝတု၊ ဟံ့သေင်ကို တောင်ဒတောဝ်ဘထွာဂ်၊ မံင်တန်တ နကိုဘထွာဂ် သိုက်သိုက် သိုင်သိုင်ဂ် ကာလလီုပွဲဂ်၊ မံင်တန်တ နကိုဘထွာပောင် ဝါတ်လေပ် ကိုဒ် နှိပိုက်လျိုင် စိုတ်တဲ ဒင်ဒိုက်တိုန်လွယ် တပ်စွေဟ်ကို

အန္တရဲဂ်ဖိုတ် ဒင်ဒိုက်ကောန်ဒိုင်ဖိုတ်ဂ် နှိအာဇာနဲပိုရောင်။ သွက်ဂိုဇိုတ်ကမ္မက်ဂကူမန် ပွဲအခိုင်မပြဟ်မာန်ဂ် လျဟ်ကပ် လပ်နီဗွာတအ် စကာဒိုင်နဲကဲတို ဗလးဖေ့နင်ဂကူဗွာ နူသကုတ် ဒေသလတူတေံ ကိုကျင်ကောန်စ ပွဲချင်မန်ကို သိုက်ဖျေသိုင် ပွဲချင်မန်ကိုရ။ သိုင်ခိုင်တအ် ချိုတ်အာပွဲချင်မန်မူး ချင်မန်ဂ် နှိအာတဲဗွာရ။ ဂကူဒေတအ် ဇိုတ်ကမ္မက်ကော့ ဂကူပိုမာန်ရ။ နဲကဲဏံဂ် ဂကူမန်နှိအာ ညိုင်ဂကူပူမာန်ရောင်။ ဂကူပူဂ် ဗွာဇိုတ်တဲ ကွက်အာတဲထုရ။ ဂကူပူကျက်အာတဲမူး တိုက်ဂကူပူလေပ် နှိအာတဲဗွာဂ်ကူရ။ နှိဘဝခိုက်လအ်အာခိုင် ဂကူပိုကွဲအာခိုင်ရ။ ဂကူရခေင်တအ် စိုန်ရန္တံကျင်ကိုနန် ကော့ လိက်ပတ်ကိုလေပ် ဆး လိက်ပတ်ရခေင်တအ်ဂ် ကောန်ဂကူရခေင်တအ် ဝ်ဟံ့ဒးဒိုတ်ဂ်တဲ နှိအာလိက်ပတ်ကော့ကွက်ရ။ ကောန်ဂကူရခေင်ဆေဝ်တိုတအ် စကာဒိုင်

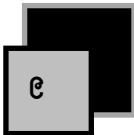
အာဇာနဲပိုဂ် ညးဂ်မန်အိုတ်ဇရာ

ဝါဒကောန်ဂကူပန်

ညးဟိုန်ထူး ကောန်စထပ်

သွဒတန်ကပ် မဂစိုတ်ကမ္မက်လပ် ဂကူပိုဂ် နှိအာဇာနဲဂကူပိုရ။ ဘထွာဂ် ဟိုတ်နူကျဟ်မွဲညိုင်အိုတ်တဲ ချိုတ်ကွဲလိက်ဂ်ရ ကျင်ဇော်အစာတုအစွာံ ဒးဒင်ကုတ်တဲကိုဗွာ၊ ဟိုတ်တဲတဲ ပိုစွတ် သမ္မိကျင်ညး နှိအာဇာနဲ လိက်ပတ်ပိုရ။ သွဒတန်ကပ်ပိုဗွာဂ် အစာကော့ဟ်၊ အစာကပ်လ ကျင်ပိုလေပ် ခိုင်စိုတ်ကမ္မက်ဒိုင်ကိုရ။ ဂကူပိုဗူးစးပြဟ်ဟ်ဟိုင်ဟိုင် ပိုက်ဇော်ရ။ ကုပူဂိုပါလုပ်ချိဒရောင် ကောန်စိုတ်ရောင်တိုင် ပရေင်ဂကူ ပိုဗူးစးပြဟ်ဟ်တအ် ဒိုတ်သိုက် နှိအာဇာနဲပိုရ။ ကျိုင်သကိုင်အာဂတုဗွာတဲ ကော်ကိုဗူးစးဂကူပိုဂ် နှိအာ န်သိုင်ခိုင်မန် အနာဂတ်ပိုရောင်။ အာဇာနဲပိုဂ် နှိပူဂိုဒင်ချိုတ် သွက်ဂကူပိုရ။ နှိညးပညိုင်ထူးဂ်တရဲ သွက်ဂကူပိုဗူးစးရ။ ဂကူပိုဗူး စးပြဟ်ဟ်ဟိုင် နှိအာရဟ်ပိုဂ် ဘထွာဂ်ဟ်၊ အခိုက်ကွာဒေသန်သွာင်၊ ဘာသာ၊ သာသွာပို မဟံသင်ပိုမာန်ရောင်။ ဘထွာဂ် အခိုင်သွပ်တဲ ကပ်လပ်နီဗွာဂ် ညးလီုပွဲပရေင်ဒင်လျိုင်ဟံ့၊ အရာလီုပွဲပရေင်ဒင်လျိုင် ဟံ့ရ။ ရဲကောန်ပရေင်ပိုန်ဂြပ်တအ်ဂ်လေပ် ခိုင်သီကော်ထေံ ပရေင်ပိုန်ဂြပ်၊ ရဲကောန်ကွာဒ်သွပ်တအ်ဂ်လေပ် ခိုင်သီကော်ထေံ ကွာဒ်သွပ်၊ ရဲကောန်ပရေင်လိက်ပတ်တအ်ဂ်လေပ် ဆိုက်ကွာထေံသာ၊ ခိုင်ဘဗ္ဗ ဟံ့ကိုဗတောန်လိက်၊ ရဲကောန်ပရေင်ချင်ကွာန်တအ်ဂ်လေပ် ခိုင်ရပ်စုတ်ထံင်၊ ရဲဒေသွဟ်ဗွာဆက်စပ်ကို ပရေင်ပွန်တးတအ်ဂ်လေပ် ခိုင်ရပ်စုတ်ထံင် သိုက်အာတ်ကော်ထေံညး၊ မိုဟ်ဗြဟံ့ကိုဒုန်တအ်ဂ်လေပ် ခိုင်ပလိုပလပ် သွကောန်ဗြဲ၊ ရဲကောန်ဒ်သွဟ်ဗွာ ဆက်စပ်ကိုရဲကောန် ပရိုင်မန် မဒစိုဒစးတအ်ဂ်လေပ် ခိုင်ပျဲပျဲ မဟံကိုစဲတဲ၊ စုင်တက်၊ ရပ်စုတ်ထံင်ဒိုတ်ရ။ ကမ္မာန်ဒစိုဒစးကို သွဒတန်ကပ် ဂကူဗွာ ဒိုတ်သိုက် နှိကမ္မာန်မိုက် အန္တရဲဂ်တဲ ကုပူဂိုမတီဒိုင် အရာမမိုက်ကို

လိက်ဗွာရ။ ပရေင်ဒဒိုင်ဇိုတ်ကမ္မက်ဂ် ဂကူကို၊ လိက်ပတ်ကို ပါလုပ် လိုဟ်ဖေဒိုတ်ရ။ ကူမန်ပိုလေပ် ဂတဏံခိုင်ဇိုတ်တဲ ကွက်မာန်ဟေင်ရ။ နဲကဲခိုင်ဇိုတ်ဏံဂ် ဒးဖေက်နူကို နဲကဲခိုင်ဇိုတ်ကမ္မက်ကော်ဏီရ။ ဂကူမန်နှိအာ ဂကူဗွာတဲမူး တိုက်မန်ဂ်လေပ် နှိအာတဲဗွာ အပိုင်ကိုရ။ သဘာဝကပ်လပ်နီ ပွဲဗူးတဲဏံဂ် ညာန်လီစွာ ပြဟ်စိုစွာ ဇော်လောန်ရ။ နဲကဲပပ်ပိုဂ် လောန်နူကိုကျိုက်ဏီရ။ ဒပ်ပွာန်ဗွာ မမ္မုပွဲတိုက် ချင်မန်တအ်ဂ် ခိုင်ကိုလပ်ပရေင်စိုဒဒာ ကုကောန်ဂကူ ဗွာတအ်ဂ်ရ။ ပရေင်ချိဒရောင် ကောန်ဂကူမန်အိုတ် ညိုင်ပိုလီုလင်ဂ် ခိုင်တအ်ကြက်ဖန်ဇန်အာမာန်ရောင်။ ဂကူဗွာကော့ဆု ပွဲခရိုင်ခါ တအ်ဂ် ဟိုတ်နူဗေလ်ပစကို ဒပ်ပွာန်ဗွာ ဒွာလီုကောန်ဗွာနတးမန်တအ် ချိဒရောင်ဒိုင်တဲ ကောန်ပွာန်ဗွာနတးမန်တအ် ဒ်ပြဟ်လလဲအာရောင်ဂ် ဝ်လူတ်ဗိုကော် ပွဲပရိုင်မန်ကိုရ။ ဟိုတ်နူကူဗွာတအ် ဇိုတ်ကမ္မက် ကော်လပ်ဂ်တဲ သကုတ်သွပ်ချင်ဗွာလျဟ် မဒ်ရမညဒေသကွာတေံ မဒ်ဒတန်ဗွပ် ကောန်ဂကူမန်တအ် ပဒတ်ဂြိုင် လျဟ်မူး ဂကူမန်ဂ် နှိအာဂကူလိက်ပတ်အာန်ရ။ နူကိုဒ်ဒ်ဘဝဂကူမန်ဂ် ဟိုတ်နူညးတအ် ပြိုင်လှဲဒိုင်ဂိုင်ကော် နှိအာဂကူဗွာတဲ လိက်ပတ်ဂကူဗွာ ဝိုင်တိုန်အာ မွဲချိန်ခဏခပ်တဲ လိက်ပတ်ဂကူမန်လေပ် အာန်စော်အာ စိုက်ရိုဟ်ခွပ်တဲ ဟံ့ဂတတ်ရ။ နဲကဲဇိုတ်ကမ္မက် ညိုင်ဖြိုဇိုတ်ဇိုတ်ကွို နှိနဲကဲမုက်ပွာန် ယေန်သွာင်ရောင်ဂ် အစာကော့ဟ်မန် ဒ်ကံတာမာ်ကောရတ် ပတောံ စတ်လပ် သာ်ဝွဲရ။ တုပညာမန် ခေတ်တမ္မာကွာတေံ ဟိုပတောံစတ် လပ်ဂ် **တိုဇိုတ်ဂ် ဂကူဟံ့ကွက်၊ ဂကူကိုဂကူဇိုတ်ဟိုင် ဂကူကွက် ရောင်**ဂရ။ အတိုင်နဲပညာမန် ချိုတ်ပွဲဗွာနဲတိုင်ပက် လေင်ကွပ်

စိုက်ပျိုးရေး အရေဘာသာ ဂကူဗေဒတတ်တတ်မြိုင် ပွဲတကအ်ဇွော် အမေရိကသွင်ကျာ် ပွတ်(၅၅) ဘာသာကို၊ ပွဲချင်အင်သကြေလျာသွေ့ ပွတ်(၃၂)ဘာသာကို ကွေ့ကွက်ကွက်တဲအိုတ်ရ။ ထာထံကွဲသွာံပွန်ဗွေ ပွတ်(၉၀)ကိုပြင်ကွဲ သွက်ကွေ့ကွက်နွံရ။ ပွေဝင်ကိုအရေဘာသာ ကြိုလီပြင် မမ္မုပွဲဗွေတံထံကို ပွတ်ဓါလီပန်ကွဲ(၂၄၀၀)ဘာသာကို ဟိုတ်နုသွတ်ကောန်ဂကူတအ် ဟွံကတ်လူတ်ဗတောန်ကိုတဲ သွက်ပွဲအဆိုင်ဗကို အန္တရဲကွေ့ကွက်နွံပွန်ရ။ ဂတနုထံကွဲသွာံပွန် ဂကူမန်ပိုဟွံဗွေ ဓမ္မုး လိက်ပတ်မန်ကို သွက်ပွဲကွေ့ကွက်ဟေင်ရေင်ကို အမိပွဲဗွေ မံက်ဂတင်ထေင်လီဒိုင်ရ။ ဆေင်စပ်ကို လညာတ်နဲကဲဂကူဂျူတအ် မင်မွဲဂကူကိုတဲ နာပညာမန် ထပ်ချူလင်ပွန်ကို ပြီပူဂိုမ္မဲ စွေဒွဲကို ဂကူသအာင်ကို ပူးတအ်စွဲလပ်စိုတ် နဒဒ်ပူဂို ယလိုသစ္စကိုဂကူကိုတဲ ယင်စွေဒွဲပတ်သိုက်ကို ဂကူသွ (ပွဲမန်ဗွေ ဂကူဗွာ)ဗွေ ပူးတအ်ကျဟ် မွေ့အိုတ်ရ။ ဂုန်နဒးစွေဒွဲကို ဂကူသွကို ဂစိုတ်ထေင်ဇကုဇကုကို ပြုဂိုင်ရေင်ကို ပူးတအ်ဒင်ဂိုင်ကေတ်လင် သာံပွဲအိုတ်ရ။

**ပြီပူဂိုမ္မဲ... --- ---
စွေဒွဲကိုဂကူသအာင်ကို
ပူးတအ်စွဲလပ်စိုတ်
နဒဒ်ပူဂိုပလိုသစ္စကိုဂကူကိုတဲ
ယင်စွေဒွဲပတ်သိုက်ကို
ဂကူသွ(ပွဲမန်ဗွေ:ဂကူဗွာ)ဗွေ
ပူးတအ်ကျဟ်မွေ့အိုတ်ရ။**

သွက်ဂကူပို ဝံဗွေဇကို ပိုင်ဟွံဒိုင်စိုတ်ကိုကို ပိုအဆာန် ဂကူဇွော်ဇွော်ရ။ ယူပို ပိုင်ဟွံဒိုင်ယူမန်၊ ဇကုဇကုပို ပိုင်ဟွံဟိုချူဗို လိက်မန်ခင်ခင်မာန်ကိုတအ်ကို အစာစာန်လီပရာဇွော်ဇွော်ရ။ ယင်ရပိုဟွံ ပရင်ပတိုန်ဏဟ် ဆာန်ကူပိုဗွေ ဝံဗွေဇကုလှဟိုဏီ။ ပိုင်ဟွံဒိုင်ကွေ့ကွက်ကို ထိုင်မာန်ဟွံသေင်ရ။ စိုန်ရအလီအသီသေံ ကိုအခေါင် ကေုာံ အရီ အပင်ထံက်ပင် သွက်ပရေင်ဗတောန်လိက်ပတ်မန် ပွဲချင်သေံကိုလေင် ဆဏး အယာံမာတ်ကွာန်ညိုညှပ်ဟေင် ဗတောန်မာန်ကိုတဲ ပွဲဒေသ ကောန်ဂကူမန် ခေတ်ကွာတေံ တန်တဲဗိုတအ်ကို ကတီဂစာန် ကျောန်ဗတောန် ဟွံမာန်အိုတ်ရ။ လိက်မန်တအ်ကို မူးနုဂိုင်ဒေပ်စွဲလင် ပွဲဘာလကျာ်တအ်ကိုတဲ မုသွာ်ဟွံမာန်ရ။ ဂကူမန်ပွဲချင်သေံကို ဒိုအာဂကူ ပျူပွဲချင်ဗွာဏရသွံ။ ဂကူမန် မဟာန်ဘထီၤ ပွဲချင်ပလိုတ်တအ်ကိုလေင် ကွာ်ဗက်ဒိုင်လှာ်ဇိုင်ဗိုကို ကြပ်ပက်ရ။ တုင်သတ်ကို ဂကူမန် မတန်တဲပွဲ လတူချင် ပွဲကိုန်ချင်ဗွာ။ မဟွံသေင်ကို တန်တဲပွဲကွာန်ရးတအ်ကိုလေင် သွာံခြာမဟွံလအ်တေံ သွက်ပွဲကွေ့ကွက်ပွဲမာန်ဒိုင်ကိုရ။ နဲက်မင်မွဲဂကူ နဲကဲစိုဒွာ နူဘဲဒဒိုင်စိုတ်က မွက်ဂကူတအ်ကို ဟွံစိုဝ်တ ရမ္မး ဂကူမန်ကို

ဒိုအာဂကူဗွာအိုတ်ကိုတဲ တိုတ်ချင်မန်တအ်ကိုလေင် ဒိုအာတိုတ် ဂကူဗွာအိုတ်ရေင်။

ချင်ဒဂင်ကို ဗွာတအ်ခတ်ခဲး နကိုယူဗို ‘ယာန်ကင် (ရန်ကုန်)’ မကလိဝံအမိပွဲဗွေ သွသကြေအိုတ်အာ (အန္တရဲသွ သကြေမန်)ရ။ ဇေတ်တဲတေံ ချင်ဒဂင်ကို ရန်ကုန်ကို ဒိုသီဃိုတ္တရ ဒိုကျိပ်ပမိမိုတ်တဲ မန်တအ် ခတ်ခဲး ချင်ဒဂင်ရ။ ချင်ဒဂင်ကို စိုန်ရ စိုပ်အာသွေံတဲ သွသကြေဗွာတအ်ကိုလေင် ဆဏး ပွဲစိုတ်အဲတေံ စိုကို လျဟ် ဒိုဒိုင်ချင်မန်ဖိုဟ်ဏီရ။ ပိုမန်တအ် စိုကိုလျဟ် ဟွံဝိုတ်ကွေ့ ယူဇတြိုကိုတဲ ယူဗိုကို ပိုဟွံသွစွတ်သမ္မိရ။ စိုပ်မွဲတဲ ချင်ဒဂင်ကိုကျာ် ဒဂင်ကို ဒးကလေင်စိုပ်သကေံတဲပိုပွန်ရေင်ကို သိုပတ်ပွင်လင် ပွဲဝမ်စိုတ်အိုတ်ညို။ ကျာ်ပိုဇေတ်တဲ ချင်ပိုဇေတ်တဲကို ကျာ်တြီဂေါတမပို ကိုလင်ပရေင်တဲပျဗိုဟ်ကို ကာလလီ ပိုဟွံဝိုတ်ကွေ့ရ။ သိုင်အိန်မင်မွဲ သာသွာ ကျာ်ပိုမန် စိုပ်မွဲတဲပူးတအ် ကလေင်ဖန်ဗေတ်ကို ညိုင်ဝံစိုပ်သကေံတဲမန်ပွန် မတုင်သွဟ်ကိုသိုင်အိန် ဗေတ်ကိုချင်ဗြေ ဟံသာဝတီ နတဲဂလာ အေန်ဒီယုတအ်ကိုရေင်။ သိုင်အိန်မင်မွဲ သာသနာကျာ်တြီပိုကို လိုန်ကာလ ဒတုလိုင်မွဲစိုကိုဂကူမန်တဲ လိုန် ကာလ ပူးဆာန်ချူ ဂကူမန်တအ်ကိုတဲ ချင်မန်ဇေတ်ကို မန်တအ် ဒးကလေင်ဝံဟေင်ရေင်ကို ဖျေလင်သန္ဓိဌာန်စိုတ်ခိုင်ခိုင်ညို။ အာဲကွဲာဲသီ မူနော်နာဲ မသပိုအိုတ်သိုတအ်ကို လအ်အာကို လီဗွေကဲသွာံတဲကိုလေင် ကိုဒိုအာအာဲကွဲာဲ ပူးတအ်တအ် ဟွံထေက်ရ။ ညိုင်ဝံကလေင်စိုပ် သကေံတဲပို နူသိုဗ်နရက် ဂကူဗွာတအ်ကို ပိုအကန်လီပရာ ကျောန်ဒိုင် လိုန်ရ။

ကောန်ဂကူမန်ကွာတေံတအ် သွာန်သွာပရေင်ချင်ကွာန်မန်။ ပူးမဆာန်ဂကူမန်တအ်ကို “ချင်မန်ဆလအ် ကလေင်ဝံမာန်ရော့?” ဂလာန်သွာန်ဝံ ပူးတအ်ကလေင် သွဟ် သာ်လီရော့ဟိုမဏး “တဲမန်တအ် ကလေင်ကေတ်မဏး တဲကွဲာဲရေင်”။ ဟိုတ်ကိုတဲ တဲလီ ပိုကောံကလေံ ကလေင်ကေတ်ချင်မန်ရော့။ တဲကွဲာဲမဏး ပိုအကလေင် ဝံဟေင်ရေင်။ သိုင်အိန်မင်ဒိုင် အခိုင်ကာလ ပိုကောံခရီညိုသာ မွဲစို ကိုတဲ တဲကွဲာဲမဏး ပူးဖန်ဖက်ဇိုန်ဏှင်ကိုပိုရေင်။ သဂုတ်သွာတ်ကဲကုသို မန်အနာဂတ်ကို ဆလအ်ပိုကောံကလေံ ပူးသကအ်ရော့ မဒ်ရ။ ဟိုတ်ဒိုသတ်ရ ဂကူပိုဗွေဗျာ်ဟိုဟေင် ဒိုအမိကပိုက်ဇွော်ရ။ ကုပူဂို မကျောန် သွက်ဂကူဝံဗွေဗျာ်တအ်ကို နဒဒ်အာဇာန်ဂကူ ပိုသွရေင်သေံ ရက်အိုတ်ညို။ အိုတ်အလုံကောန်ဂကူမန်တအ် ညိုင်ဝံဘိုင်ဏာန်လီပရာ သွက်ဂကူဝံဗွေဗျာ်ဟိုဟ်ကို ဒိုတာလျိုင်ထင်မကိုကျင် သွက်တဲဏ်ရေင်။ ပတိုဏှာဲဏ်တဲ အိုတ်ဂကူမန်တအ် ညိုင်ဝံဒိုဗွေဟ်ကေတ် ချင်မန်ဗျာ်ဟို မွဲကို ဝိုတ်ဂစာန်အိုတ်ညို။

ကောန်ခဲထင်

“အဝ်... .. ကောန်ဗွာ်... .. ဝီဒေဒ်ဗိုတ် ခေံကျင်ကိုလိက်ခေံတဲ ခေံဟိုထွက်စုတ်တဲ ဒွာ်ခေံစွံလဝ် လျှဟ်တဲခေံဂှ်ရ။ မုပရုပရာ မုဟိုတ်ဖိုသတ်လီလေဝ် ခေံဟံသောင်ထွးကို ကွးကွးမးမးပုဟ်။ အပါနဲတဲအ်လေဝ် မုဟိုတ်မဲ့သတ်ရ။ အတိုင်ခေံဟိုတ် ကောန်သွထပက်ကာစုတ်တဲရလေဝ်” သတ်ဝံ အပါနဲအာယုက်စိုတ် (၆၀) သွာ်ပြင်ပြင်မွဲတု ဂဇံမံင်လျှုရင်ဂလတဲ လထွးမံင်ကိုအဲ မွဲမွဲသာသာရ။ တဲပုန် “ ဥပဒေ... .. ဥပဒေ... .. (နိုင်ငံတော်ဖွဲ့စည်းအုပ်ချုပ်ပုံ အခြေခံဥပဒေ) ဟိုတ် မုရော၊ ဝီလီရော” သတ်ဝံ ကောန်ဂုတ်အပါနဲ နွံဗဒါဂှ်မွဲတု ထပ်သွာ်တိုန်ပုန်ရ။ ဆဂး စိုန်ရအပါနဲကို ကောန်ဂုတ်အပါနဲ ရမျာင်တိတ်မံင် သတ်ဏံကိုလေဝ် ပေါ်ဒင်ဆန္ဒမာ် သွာ်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင် သွာ်(၂၀၀၈)ဂှ် ညးချင်ကွာ်နတ် ဖေံစိုတ်ထံက်ဂလတဲ အံင်ဇူးအာ (၉၀%) တံင်ပြင်မံင်ရောင် အလီအသီပွာ်နတ် အလလောင်တရးတဲ သလဝ်ဒတန်ရ။

သွာ်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်ဟိုမုးဂှ် ဝှ်လမျိုချင်မွဲရ။ အလံ့မွဲကိုန်ချင် ဒးဒွေတ်ဗက်ရှေံသေတ်ရ။ လျှုပုဂ္ဂိုလ်လေဝ် မံင်လတူ သွာ်ဥပဒေသဇိုင်ဝံရ။ သွာ်ဥပဒေဝံ အရာခိုတ်တံင် သွက်ဝံထိုင်ဒ်မံင် မွဲအာတဲ အရာပရေံပရေံတအ် ညံင်ဟံကတို်ဒှ် ဒးစိုဒွာ်အာရောင်။ တုတ်ညံင်ဂုတ် သွက်ပိုမိုတ်တအ် ဝံဒွေတ်ဗက်မွဲကိုရ။ ဟိုပရုဏံမုး ချင်ဝံအာအခိုင်မံင်သာ ဘဝကောန်ကွးဘာသွာ်သွတ် မွဲတုတေရ။ အသောဘတကွးဘာတေဝံ ဒးဒွေတ်ဗက်စေပ်ပွာ်နဘာ ချိုက်ချိုက် ပေင်ပေင်ရ။ ယဝ်ဟံဒွေတ်ဗက်စေပ်ပွာ်နဘာမုး ဒးဒင်ကိုဒုတ်ဒဏ် ကုဒွာ်/ဒွာ်မေ့တအ်ရ။ တုတ်သတ်ကို ကုပုဂ္ဂိုလ်မွဲတု ကောန်သွဗွေတ် ဗွေင်အာ နူသွာ်ဥပဒေချူဇကု မဖေံလဝ်ဂှ်မုး ပုဂ္ဂိုလ်ဝံ ဒးဒင်ကိုဒုတ် ဒဏ် ဝီကောန်ကွးဘာမွဲတုဂှ်ရ။

သွာ်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်မွဲဝံ ဒှ်အရာကိစ္စဇော် သွက်ကိုန်ချင်မွဲ ဝံတန်တအာရ။ ကိုန်ချင်မွဲဝံ သဇိုင်သွာ်ဥပဒေ ဒက်ပတန်ချင် ဟံမွဲမုး တုတ်ဗာညံင်ရ သိုဟံမွဲကိုဒပ်၊ ချင်ဟံမွဲကို ပရေင်စိုတ်လလံ သွက်ညးချင်ကွာ်ဂမၠိုင်တံင်ရ။ သဇိုင်သွာ်ဥပဒေ သွက်ဝံမံင်မွဲ အခေါင်အရာ ညးချင်ကွာ်ဂမၠိုင်တံင် ချူဆန်ဒင်လျိုင်လဝ် ကွးကွးမးမး ဟံမွဲတဲ စိုတ်အမိင်တိတ်နူပိုင် အလီအသီတအ်ဂှ် ဒှ်အာသွာ် ဥပဒေချင်ရောင်ဂှ် ညးချင်ကွာ် ဒးဒင်အုပ်ပုင်ဒိုင်သွတ် အလီအသီတုအာပုန် ကိုန်ချင်(ဗွာ်)ဂမၠိုင်တံင် ဒးဒိုင်ဗာဏုဉ် ဝှ်ဂှ်ကို သွာ်အခါ ဝှ်မလတ်ရ။ ပွဲဗွေတ်ဝံ ကိုန်ချင်မွဲ(ကြပ်သို်ဖအိုတ်)ဂှ် မနွံကိုသဇိုင်သွာ်ဥပဒေ ဒက်ပတန်ချင် ညးချင်ကွာ်ဂမၠိုင် ဒင်တဲသွ

လဝ်ဒတန်ဂှ် ဝံတီကေတ်ရ။ ပွဲကိုသွဒတန်ဟိုတ် ဒးဒှ်ပိုက်ဆန္ဒညးချင် ကွာ်နတ် တိတ်နွံဗိုတ်ဗေတ်ဗေတ်ရောင်။ အတိုင်ပိုက်ဆန္ဒ အလီ အသီအုပ်ပုင်ချင်တံ မိက်ဝံဒှ်ဂှ်ဘပဏ္ဍ ကိုစုတ်မာ်တဲ သွကေတ်ဒတန် နအမေဗ ဝီသွာ်ဥပဒေဒက်ပတန်ချင်(၂၀၀၈)ကိုန်ချင်ဗွာ် ဟံစှေံဗွေတ် မာ်တဲ ကောန်သွဟံထေက်ရောင်ဂှ် ညးကျိုတ်ဒိုင်ပရေင်ချင်ကွာ်နတ် ပရေင်အခေါင်အရာ၊ အခေါင်ဒီမဝ်ကရေံဇြိတ် ညာတ်ကေတ်သတ်ဝံရ။ သွာ်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်ဟိုမုးဂှ် ဝှ်လိက်ကသုက် (ပဋိညာဉ်) အကြာအလီအသီကိုန်ချင် ကုညးချင်ကွာ်ဂမၠိုင်တအ် ဝံဒှ်ဗက်ဗက်၊ ဝံကောန်ဗက် မဒ်ရ။ အလီအသီတအ်ဝံ အခေါင်ကောန်ဂှ် အတိုင်မံက်ထွးချူဆန်လဝ် ပွဲသွာ်ဥပဒေသဇိုင် အုပ်ပုင်ချင်ဟေင် ဒးဒွေတ်ဗက်၊ ဒးကောန်ဗက်ရ။ နကိုအလီအသီတအ်ပုန်လေဝ် ဒစိုဒဏ်ကို သွာ်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်တဲ အခေါင်ရေင်တုဉ် ကောန်သွလျှုညးချင်ကွာ်နတ် ဟံမွဲရ။ ပွဲသွာ်ဥပဒေသဇိုင်ဝံ အခေါင်အရာ ညးချင်ကွာ်ကို၊ အခေါင်အရာ အလီအသီအုပ်ပုင်ကို၊ ဝီဗြ်ဒက်ပတန် အလီအသီကိုတအ်ဂှ် ဒးချူဆန် မံက်ထွးလဝ် ပွဲမကွး ဖူးရောင်။ ဝီဏံမုး ဒှ်သွာ်ဥပဒေသဇိုင် သွက်ညးချင်ကွာ်နတ် ဝံမိပ်ဗြ်စိုတ်ဗြိုဟ် နကိုပရေင်ဂိုက္ခိဗာန်ရ။ သွာ်ဥပဒေသဇိုင်ဝံ ဒှ်အရာဒင်လျိုင် သွက်အခေါင်အရာ ညးချင်ကွာ်ဂမၠိုင် ပွဲကိုန်ချင်တဲ လျှုသွာ်ဥပဒေသဇိုင်ဂှ် ညးလီမွဲလေဝ် မံင်ဟံမွဲ။ ကောန်သွဟံဝံရ။ ဟိုတ်ဒှ်သတ်ဂှ်ရ သွာ်ဥပဒေသဇိုင်ဝံ ဒှ်အရာ အာပိုသွင်အိုတ် ပွဲကိုန်ချင်မွဲရောင် သမ္မိကေတ်ဝံရ။

ပရေင်ကိုန်ချင်

ပွဲကိုချူမဇက် သွောင်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်ဂွံ အခေါင်အရာဥပဒေသ ကွာန်ဂမ္တိုင် ညိုင်ပွဲပါလုပ်ဂ်လေဝ် ကိစ္စဇော်ပွဲ မလောန်ရ။

သွောင်ဥပဒေဒက်ပတန်ချင်ဂ် ဆေင်စပ်ဒိုင်ကို ညးမတန်တံဒိုင် ပွဲကိုန်ချင် အလုံသိုဖဒိုင်တံရ။ ပရေင်အနာဂတ် ညးချင် ကွာန်ဂမ္တိုင်တအ်ဂ် တန်တံဒိုင်ကို သွောင်ဥပ ဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင် ပွဲမဂ္တိုင်ဂ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ညးစုညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ကျိုင်ညိုင် ညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ကျိုင်ညိုင်ကောန်ဂကူ ဂမ္တိုင်တံ အခေါင်ပါလုပ်သိုကို ပွဲအခန်ချူ ဇက်သွောင်ဥပဒေ ပွဲမဗ္ဗးစံးနွံမု သွောင် ဥပဒေသဇိုင်ဂ် တန်တံအာ ညှိဇော်မာန်ရ။ ဓမ်ကံထွဲကို အခေါင်အရာ ညးချင်ကွာန် ဂမ္တိုင်မာန်ရ။ နကိုညးဂွံလပ်အင် မွဲဂကောံ

‘နဲဟံသာ’ ဝံ ညးပိုန်သကို ပွဲအရာပရေင် ချင်ကွာန်မဲတု အလိုအသိတံ ဗက်သွမ် ဂရ၊ မင်ရံမင်ဇိုင် ဇော်ကိုဖြဟတ်ကိုရ။ ညးဝံ နကိုတင်ဒတုလိုင် ပရေင်ချင်ကွာန်ပေင်ပေင် တဲ ဝံဟိုဂ်၊ ဝံစွေင်သိုရ။

သွောင်ဥပဒေသဇိုင် အလိုအသိတု အင်္ဂုပာန် ကိုန်ချင်ပို(ဗာ) သွလပ်ဒတန် ပွဲသွာံ(၂၀၀၈)ဂ်ဒိုင် ဒိုင်သိုင်ကို အခေါင်အရာ ညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ အခေါင်အရာကောန်ဂကူ ကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင်တဲ ချူဇက်လပ် ဟံ့သေင်ရ။ ညးစုညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ကျိုင် ညိုင်ကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင် ကောံ တုပညာ ဂမ္တိုင်တအ် သိုကိုပတိုန်ထွဲ ပွဲသဘင်သိုကို အလိုအသိ သိုလပ်အင်တအ် ပါတးတဲ ဟံ့သွစွတ်သမ္တီရ။ အခေါင်သိုကို ပုမနွံကို ပရေင်ဗ္ဗးစံးလေဝ် ကွာတ်တာဒွာလပ် နကို

အမတ်ကိုလေဝ် ပွဲစွတ်ထပ်တေံ သွောံ အာတ်အခေါင် လိုက်ပတ်ယေန်သွာင်မန်ဂ် နှိမာန်ဟံ့သေင်ပုဟ်” သာ်ဝံ အွာသပ် နဲဟံင်ချင် ကလေင်ဇော်သိုဏာကို ကျင်ဇော် အွာမဲတု ပွဲကိုသဘင်ကွာန်တော ဥတုကညင် သွာံ(၂၀၀၉)၊ ပွဲကွာန်ယံင်ဒိုင်ရ။ အွာသပ် နဲဟံင်ချင် (ဒေါက်တမင်ကြညိုင်)ဝံ နှိဇော်ဆောညးအုပ်ကာ ဂကောံဒီမင်ဂရေဇြီ ကောန်ဂကူမန်တဲ ပွဲကိုပေါရဲမဲသွာံ(၁၉၉၀)ဂ် ဇ္ဇးအာလပ်မာ နကဆင်အမတ် (စွတ်ထပ်) မဲတုကိုရ။

ကိုန်ချင်မဲဝံ ပွဲကိုချူမဇက်သွောင် ဥပဒေသဇိုင် အုပ်ပုပ်ချင်ဂ် ပရေင်ပတိုန်ထွဲ။ ပရေင်သိုကိုညးချင်ကွာန်တအ်လေဝ် အလို အသိတအ် ဒဲးရင်တုင်ပက်ကိုအခေါင် ပွဲမဗ္ဗး စံးကိုရေင်။ ပရေင်သိုကို ပတိုန်ထွဲဂမ္တိုင် (မဗ္ဗ ကို နုညးစုညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်၊ ကျိုင်ညိုင်ဂမ္တိုင်၊ တုပညာဂမ္တိုင်)တအ်ဂ် ဒဲးသွစွတ်သမ္တီကိုရေင်။ သွမဇ္ဇဟ်ပါတးထောံ ဟံ့ဝံရ။ အလိုအသိ တအ်ဝံ ကိစ္စအခေါင်အရာ ကောံ ကိစ္စဒိုဏ် အိုသိုတအ်ဂ် ကွာတ်တာဒွာဒိုင် ညးချင်ကွာန် တအ်လှိုင်ဂ်တဲ သွောင်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန် ချင်ဂ်ဝံ ဗိုလိုသွောံဒိုဏ်ဗို သွက်ညးချင် ကွာန်တအ်ရေင်ဂ် ချပ်ပါပိကေတ်မာန်ရ။ သွောင်ဥပဒေအလိုအသိပွာန် သွဒတန်လပ် ပွဲသွာံ(၂၀၀၈)ဂ် ပတောံစတကို သိုင်သွောင် ဥပဒေ ကိုန်ချင်သေံ ချူဇက်လပ် ပွဲသွာံ (၁၉၉၇)ကို သိုင်သွောင်ဥပဒေ ကိုန်ချင်သျင် ကျာအာဖရိက ချူဇက်လပ် ပွဲသွာံ(၁၉၉၃ ကို ၁၉၉၆) ဂ်မုး တုဟ်ခြာမင်ညးညှိ ညိုင်ရ ညှိကိုကွေင်၊ တိုကိုအကးရ။ ပွဲကိုချူမဇက် သွောင် ကိုန်ချင်ဇော်ဂ် ညးချင်ကွာန်တအ် ကြပ်ပါလုပ် တံ့ကွံပေင်ပေင်ရေင်ဂ် ဟိုစမာန်ရ။ တုပုန် ပရေင်သိုကို၊ ပရေင်ချူဇက် ဇှပ်ပ ကဆင်တအ်ဂ်လေဝ် ကိုသမ္တီကုညးချင်ကွာန် တအ် နကိုလိုက်ပရိုင်၊ ရေဒီယို၊ ထီဝီ(TV) တအ်ရ။ ညးချင်ကွာန်တအ် ပါလုပ်ကို၊ ပုမဇာတ်ကသပ် နုညးချင်ကွာန်တအ် ကိုဂ်တဲ သွောင်ဥပဒေသဇိုင်ဂ် နှိသွောင်ဥပဒေသဇိုင် မင်မဲအခေါင်အရာ ညးချင်ကွာန်တအ်ရေင် မန်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ သွောင်ဥပဒေသဇိုင် ဒက် ပတန်ချင်ဝံ ဒဲးမံက်တိုတ်ကျင် နုပိုက်ဆန္ဒ ညးချင်ကွာန်ဂမ္တိုင်ရ။ ဒိုင်သိုင်ကိုတင် နင်

“သွောင်ဥပဒေသဇိုင်အုပ်ပုပ်ချင် အလိုအသိပွာန်တံ ချူဇက်လပ်ဂ် သွက်လိုက်ပတ်ယေန်သွာင်မန် မွဲပွောန်လေဝ် ချူဇက်လပ်ဟံ့မွဲပုဟ်၊ ပိုဒိုက်တံလုပ်ရဲမာဲတဲ နှိကျင်အမတ်ကိုလေဝ် ပွဲစွတ်ထပ်တေံ သွောံအာတ်အခေါင် လိုက်ပတ်ယေန်သွာင်မန်ဂ် နှိမာန်ဟံ့သေင်ပုဟ်”

သွောင်ဥပဒေသဇိုင် အခေါင် အရာဥပဒေသဇိုင်ကွာန်တအ် ဝံမံက်တပ်မာန်ဂ် အကဲအရာအာန်တံပွဲမလောန်ကိုရ။ စိုတ် လိုညးဂွံလပ်အင်တအ် ဝံဆက်တန်ကြန်အာ ညှိဇော်မာန်ဂ် ချူဇက်လေဝ်ရ။ ကူဝံဂ် ဖန်ဗဒ်ကို ပွဲဟံ့မဲကို ပရေင်စိုတ်လလံ။ ပရေင် ဗဗ္ဗးစံး ကောံ ပရေင်ဖောဒ်ဗြေပ်တံတက် အပွဲကိုန်ချင်တံ ဇော်ကိုဖြဟတ် ရေင်။ “သွောင်ဥပဒေ(၂၀၀၈) အလိုအသိပွာန်တံ သွဒတန်လပ်ဂ်ဝံ အခေါင်အရာသဇိုင် ကောန်ချင်အရင်ဂမ္တိုင် ဟံ့မဲတဲ သွက်ဒပ်ပွာန် ဝံအုပ်ပုပ်အာဂ် ဆက်တိုက်လပ်အခေါင် ရေင်” သာ်ဝံ ညးအုပ်ကာနာနာ ဖော်ချင် မန်တို ‘နဲဟံသာ’ သိုဟိုတ်ဟိုဂ်လေဝ်ရ။

သွောင် ပွဲမတေင်ဂြတ်ရ။ ညးတိုန်စိုပ် ပွဲသဘင်သိုကိုကောန်ဂကူ ချူဇက်သွောင် ဥပဒေတအ်ဂ် အတိုင်ပိုက်စိုတ်ဇက် သိုကို ပတိုန်ထွဲ ဗ္ဗးစံး ဟံ့မဲတဲ အတိုင်ပိုက်ဆန္ဒ အလိုအသိတအ် ဖေံလပ်မူဒ်အ်ဟေင် အခ ညိုက်ဗက်ဒိုင် ကျိုင်ရေင်ဂ် မြဟ်တမ္တိုင်ဒိုင် အလိုမဲကိုန်ချင်ပို(ဗာ)ရ။ ညးမနွံကို အခေါင်ပါ လုပ်သိုကို ပွဲချူဇက် သွောင်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်လှိုင်ဗြေပ်တံတက် အလိုအသိ ပွာန်တအ် ရပ်ချက်၊ ရပ်စုတ်လပ်ထံင်အိုတ်ရ။ “သွောင်ဥပဒေသဇိုင် အုပ်ပုပ်ချင် အလို အသိပွာန်တံ ချူဇက်လပ် သွက်လိုက်ပတ် ယေန်သွာင်မန် မွဲပွောန်လေဝ် ချူဇက်လပ် ဟံ့မွဲပုဟ်၊ ပိုဒိုက်တံ လုပ်ရဲမာဲတဲ နှိကျင်

အခေါင်အရာ ညးချင်ကွာန်ဂမၠိုင်တုဲ ဒးချူဇကော်ရောင်။ သွောဝ် ဥပဒေသဇိုင် အလီအသီပွာန် သွဒတန်လဝ်ဂံၠုၠ် နှိသွောဝ်ဥပဒေသဇိုင် မင်မ့အခေါင်အရာ ညးချင်ကွာန်တအ် ဟံၤသေင်တုဲ နှိသွောဝ် ဥပဒေသဇိုင် သွက်အလီအသီပွာန်တအ် အဝီၤဂံၠုၠ်အာဇာန်ဇမိုင် နကိုဗဗွဲခေရောင်ဂံၠုၠ် ညးသ္မိၤဂံၠုၠ်ပိၤခါတ်ကဲလတူသွောဝ်တံ ဟီၤဂး ပါၤပါမံင် သာ်ဝံၤရ။ တုဲပွန် ဒုင်သဇိုင်ကို သွောဝ်ဥပဒေသဇိုင်တုဲ ပွဲကိုသ္မာ်(၂၀၀၀)ဏံၤမ္း ကွာန်သွပေါရဲမာဲ ဒက်ပတန်အလီအသီ ရောင်ဂံၠုၠ်လေဝ် လလောင်တြးလဝ် တုဲမံင်တွာလအ်ရ။ ဆဂး သွောဝ် ကပ်မယေန်ပေါရဲမာဲကိုန်ချင် (ပြည်ထောင်စုရွေးကောက်ပွဲ ကော်မရှင် ဥပဒေ၊ သွောဝ်စွတ်သမ္မိ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမၠိုင် (နိုင်ငံရေးပါတီများ မှတ်ပုံတင်ခြင်းဥပဒေ)၊ သွောဝ်ပေါရဲမာဲ စွတ်ထဝ်ညးချင်ကွာန် (ပြည်သူ့ လွှတ်တော်ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ)၊ သွောဝ်ပေါရဲ မာဲစွတ်ထဝ်ကောန် ဂကူ (အမျိုးသားလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ) ကော် သွောဝ် ပေါရဲမာဲစွတ်ထဝ် ရးဒေသဇော် (တိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ) (ဝါ) စွတ်ထဝ်တို့ၤရ (ပြည်နယ်လွှတ်တော် ရွေးကောက်ပွဲဥပဒေ) ဂမၠိုင်တံၤဂံၠုၠ် အလီအသီတုဲအဝီၤပွာန်တံၤ လလောင်တြးဏာ ပွဲစွတ်တုဲ (၈/၃/၂၀၀၀) အခိုင်သဝ်တုဲ (၄)နာဗီကိုန်ချင်ဗွာ နကို(MRTV)ရ။ တုဲပွန် ယင်သွောဝ်ဂမၠိုင်တံၤဂံၠုၠ် စနုစွတ်တုဲ (၉/၃/၂၀၀၀)ဂံၠုၠ် မခံက်ထွးပွဲလိက်ပရိုင်(အလီအသီ) လွေင်တုဲဂမၠိုင် နဒ်ဒ်တုဲအဝီၤ(အချုပ်ပီဗာမျက်နာ)တုဲ နကိုလိက်အုပ် ဂမၠိုင်လေဝ် တက်တြးပွဲတံၤအာကိုရောင် ဟီၤလလောင်လဝ်သာ်ဝံၤရ။ စိုန်ရလလောင်လဝ် သွောဝ်ဂမၠိုင်ဏံၤကိုလေဝ် စွတ်တုဲကွာန်သွပေါရဲ မာဲဟံၤ ဟံၤဝံၤလလောင်တြးလဝ်ဏံၤရ။ ကွာဟံၤဝံၤလလောင်တြး သွောဝ်ပေါရဲ မာဲဏံၤဂံၠုၠ် စိုန်ရ ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်တုဲဟံၤတံၤ ဟံၤစီကွး၊ ဟံၤမ့ကို အခေါင်ဏီကိုလေဝ် ဂကောံလွာ်အလီအသီပွာန်တံၤ စေံမံင်ပရေင် စန်ဒက်။ တံင်တြးဒိုင် စိုတ်ဓာတ်ညးချင်ကွာန်တံၤယုရောင်ဂံၠုၠ် ဝံၤစိုက်ကော် ပရိုင် နုဇာန်ပရိုင်ဂမၠိုင် (ဌာနပရိုင်ကောန်ဂကူ မဇေံသဇိုင် ပွဲချင်ဇိုင်ဝတ် ဒိုဟ်ချင်ဗွာဂမၠိုင်)ရ။ ဂကောံတုဲဟံၤသွာဝ်တံၤဂံၠုၠ် အခေါင်မခံက်ရုပ်ရ၊ အခေါင်ချီဒရောင် စပ်ကိုပေါရဲမာဲ ဟံၤမ့မ့သံၤရ။ ညံင်ဟံၤဝံၤ ကွာန်သွဝံၤဂံၠုၠ် လေဝ် အလီအသီတံၤ ဖျေလဝ်အစီအဇန်တုဲ မင်ရံင်မံင်ရ။

ပွဲကိုကွာန်သွ ပေါရဲမာဲ(၁၉၉၀)၊ ဂိတုမေဂ်မ္း ကွာဟံၤစိုပ် အခိုင်ရဲမာဲဏီ ပွဲသ္မာ်(၁၉၈၉)ဂံၠုၠ် ကိုအခေါင်ပံက်ဗော် ပရေင်ချင် ကွာန်ဂမၠိုင်ကို။ လလောင်တြးပတိတ်လဝ် သွောဝ်ဥပဒေပေါရဲမာဲကိုတုဲ ဂကောံဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂမၠိုင်တံၤ ဝံၤအခေါင်ချီဒရောင် အခိုင်ပွဲဂံၠုၠ် သွာ်ပြင်ရ။ တုဲပွန် ကွာဟံၤဝံၤစိုပ် အခိုင်ကွာန်သွပေါရဲမာဲ စိုတ်(၃)ဂိတုဂံၠုၠ် စကိုအခေါင်စန်ဒက် နကိုထီပီ (ရုပ်မြင်သံကြား) (ရေဒီယို)ပွန်ရ။ ပွဲကိုပေါရဲမာဲ ဏံၤဝံၤ ဂကောံဒီမင်ကရေဇြီကောန်ဂကူ (NLD) ဇူအာမာဲ နကိုတံၤကွဲ(၈၀)ပြီဒရောင်ဂံၠုၠ် သွာပရေင်ချင်ကွာန် ဂံၠုၠ်ကြိုင်ခွဲတွာ ဟီၤထွးလဝ် ကိုဌာန်ပရိုင်ရ။ ဗော်ဒီမင်ကရေဇြီကောန်ဂကူမန်တံၤလေဝ် ဇူဆင်မာဲက ဆင်အမာတ်(စွတ်ထဝ်) မသုန်တွာကိုရောင် ဝံၤတီကော်ရ။ ဂကောံဒီမင် ကရေဇြီကောန်ဂကူ(NLD)တံၤ စိုန်ရဇူအာ ပေါရဲမာဲ(၁၉၉၀)ဂံၠုၠ်လေဝ် စိုက်လျာ် အလီအသီတုဲအဝီၤပွာန်တံၤ ဟံၤအဝီၤကိုအဝီၤတုဲ ကလေင်စီဇန် ကွာန်သွ ပေါရဲမာဲပွဲသ္မာ်(၂၀၀၀)ဏံၤ မွဲဝဲပွန်ရ။ ဆဂး ပွဲကိုပေါရဲမာဲ (၂၀၀၀)ဏံၤဂံၠုၠ် ဂကောံဒီမင်ကရေဇြီကောန်ဂကူ (NLD)တံၤ ပိလုပ်/ဟံၤပါ

ဂကောံထံက်ဂလာန် အလီအသီပွာန်(ပြည်ခိုင်ဖြိုး)တံၤ ပရေင်ဂွံညးချင်ကွာန် ဂးသာ်ဝံၤတုဲ တံၤဂံၠုၠ်မံင်စိုတ်ညးချင်ကွာန် ကိုလုပ်ဂကောံဒေံတအ်ရ။ (ဇို - ဌာန်ပရိုင် ‘ဆော်မြိုင်’)

လုပ်ဟာဂံၠုၠ် အခိုင်ချူမံင်လိက်ပရေင်ဏံၤ ညးတံၤဟံၤဝံၤဖျေလျာ်သွာတ် ဏီရ။ ဆေင်စပ်ကိုပေါရဲမာဲ(၂၀၀၀)တုဲ “သွောဝ်ဥပဒေသဇိုင် အလီ အသီပွာန်(၂၀၀၈)ဂံၠုၠ် ပိတးဟံၤဒုင်တံၤတုဲ ကလေင်ချူခွံပလေင်ကို သွောဝ်ဥပဒေ သဇိုင် အလီအသီပွာန် ချူဇကော်လဝ်(၂၀၀၈)ဂံၠုၠ်တုဲမှ ပေါရဲမာဲ(၂၀၀၀)ဂံၠုၠ် ဒုင်တံၤကလေင်ချုပ်ကိုရောင်” သာ်ဝံၤ ဗော်ချင်မန်တုဲ ဖျေလဝ်သွာတ်သွာတ် ပွဲကောံခရီဗဟီ ဗော်ချင်မန်တုဲ အလန်သတ္တမ ဂံၠုၠ်ရ။ ဗော်ချင်မန်တုဲဝံၤ မဒ်ဗော်ပွန်ကားဇြဟတ်ဇော် သွက်ဂကူမန်မ့တုဲ အလီအသီပွာန်တံၤ မင်ရံင်ခွံင်စေအ်စေအ်ရ။

စိုန်ရညးချင်ကွာန်ဂမၠိုင်၊ ကျိပ်သကိုပ်ကောန်ဂကူ ကောန်ချင် အရင်ဂမၠိုင်၊ တုပညာဂမၠိုင်၊ ဂကောံတုဟ်သ္မာ် ကော် ဗော်ချင်မန် တုတံၤ ဒဇိုဒစး၊ ဟံၤဒးဂွံစိုတ်ဂလိုင်လိုကိုလေဝ် အလီအသီပွာန်တံၤဝံၤ အတိုင်ဖျေလဝ် လွေင်အစီအဇန်ဂံၠုၠ်ဟေင် ဆက်ကွာန်အာဒိုင်လွေင် ခါ။ ကိစ္စကိုန်ချင်ဏီဂံၠုၠ် တန်တံၤဒိုင်ကို အလုံညးကိုန်ချင်မဒ်တုဲ အတိုဗိုက် ဆန္ဒညးချင်ကွာန်ဂမၠိုင်၊ ကျိပ်သကိုပ်ကောန်ဂကူ ကောန်ချင်အရင်ဂမၠိုင် ကော် တုပညာဂမၠိုင်တံၤလေဝ် ဒးသွဂရ။ ဒုစွတ်သမ္မိထေက်ကိုရောင်။ ကွာန်သွမံင် အတိုင်လညာတ်ဇကု၊ အတိုင်ဂကောံဇကုမ့မံင် ဟံၤဝံၤရ။ လညာတ်ညးလညာတ်အဲ ပံင်ကောံချူဇကော်ဗန်ဗန်မှ ပရေင်ဂွံဒုင်စသိုင် တုပသုတ်တုဲ တန်တံၤအာ အနာဂတ်ဗိုဇ်ဗိုဇ်မာန်ရ။ ဟိုတ်ဂံၠုၠ်ရ “ပေါရဲမာဲ (၂၀၀၀) ကွာန်သွပွဲကိုန်ချင်ဗွာဂံၠုၠ် ပသောင်ပြီသနာ ကတိုဒ်မံင် အပွဲကိုန်ချင် မာန်ဟံၤသေင်တုဲ စိုတ်ဒုဏ္ဍု/တင်ယု၊ ပေါရဲမာဲ ဒီမင်ကရေဇြီဟေင်ရောင်” သာ်ဝံၤ အမာတ်စွတ်ထဝ်လတူ ကိုန်ချင်သေံ ‘နာဲဗရိုင်သဘတ်ဇျူဟာဝါန်’(နိုင်ကရိုင်ဆတ်ချန်ဟာဗန်) ဟိုကိုအွာ ပရိုင်ဂမၠိုင် ပွဲစွတ်တုဲ (၈/၃/၂၀၀၀)၊ ပွဲချင်ဗွာချိတ်(မဲဆောက်)ရ။ လျာ်ဟံၤဝံၤ ဥပဒေဟီၤ မုလေင်အပါနာဲ ကုကောန်ဂုတ်အပါနာဲဟံၤ ဟံၤတီကွးကွးမးမ့သွာ်၊ ဇိုဇကုမိက်ဝံၤဒိုင် ကိုညးတံၤကွာန်သွတုဲ “ပေါရဲမာဲ ... .. ၊ ဥပဒေ... .. ဟိုက်မုရော” သာ်ဝံၤ အရေင် ကောန်ဂုတ်အပါနာဲ သပ်ကရောတ်တုဲ ရမျာင်ဆက်သွာန်လဝ်ဂံၠုၠ် ဟံၤကွေအာ နုပွဲကတောင်အဲစါ စိုက်အခိုင်လျာ်ဏီရ။ ဒွာဲဇကုနွံဗိုက် ဒးဂွံစိုတ်ဂံၠုၠ် သီကော်ဂိုင်ဒေပ် ကော်လဝ်ဒွာဲတုဲ ကွာန်သွကိုပေါရဲမာဲ ရောင် လလောင်တြးဟီၤကြိုမံင်ဂံၠုၠ် နှိဒိုင်ပေါရဲမာဲဟာ၊ ပေါပွင်ဒွာဲဟာဂံၠုၠ် ထေက်ကိုဒ်ဒ်သံသယ နွံဒိုင်ဏီဟာ။ ။

မိုက် (၂၀၁၀) ကို ကဆံင် ဂကူမန်

ညးဖျိန်ထူး
အသက်ဝိ

အ တိုင်သွေဘင် စပ်ကိုပေါ်ရဲမာဲ ပတိတ်ကျင်ဂိတုမာတ် (၂၀၁၀) ရှိဝံ သွက်ပော်ဒရီဒဏ်ကို အလိုအသီပွာန်ဗွာတအ်သွးဟံ့က ပရေင် ဖန်ဗဒ်ကိုဂုဏ်ဖို သွက်ညးချင်ကွာန်တအ်၊ ကောန်ချင်အရင် တအ်လေဝ် ဟံ့ခွဲရ။ သွေဘင်တိတ်ကျင်ရှိဝံ ပွဲပေါ်ရဲမာဲ(၂၀၀၀) အလိုအသီပွာန်ဗွာတအ် ဖန်ဇန်လဝ် သွက်ဂုဏ်ဖိုခွဲတအ် သက်သက် ရောဝ် တဲ နကိုပော်ကောန်ချင် အရင်ဂမ္ဘိုင်လေဝ် လုပ်ကိုဖြဟတ် ပါလုပ်ပြိုင်ပွာန် ပွဲပေါ်ရဲမာဲဟံ့ ဟံ့ထေက်ရောဝ်။

ကဆံင်ဂကူမန် အကြာကောန်ချင်အရင် ကိုန်ချင်ဗွာဝံ နွံမံင်ကဆံင်သွင်အိုတ်ရောဝ်။ ဗိုကူက ချေင်တအ်ထေင်လဝ် ပွဲဒေသ ညးတအ်မွဲး ညးတအ်ဇူးကေတ် ပေါ်ရဲမာဲ (၂၀၀၀) ရောဝ်ကို၊ ဗိုအခေါင် အရာကောတ်အထောတ် သွက်ညးတအ် ညိုင်ဂွံပါကိုဒေသ 'ဝ' ပွဲတိုဇုဒေသံဇွေဒ်ခွဲဒဲဟံ့ မန်ပို ဒ်ဟံ့ထေက်ရောဝ်။ ဂကူမန်ဝံ ရန်တုအ် သွက်အခေါင်အရာတုပ်သွဟ် ကျောံ ကံကုသီဇကု ဇကုဖန်ဖက် ကေတ်တိတ်ရောဝ်။ ဝံ့မွဲး ကေတ်မွဲး ဗိုကောန်ချင်အရင်တုဟ်ဟ်တအ် ကေတ်ရှ်လေဝ် မန်ပို ကေတ်ဟံ့ဝံ့ရောဝ်။

အတိုင်သွေဘင် အလိုအသီပွာန်ဗွာတအ်ပတိတ်လဝ် စပ်ကို ကပ်မယေန်ပေါ်ရဲမာဲ၊ နွံပတန်ဗော်ရဲမာဲ၊ ဗိုပြိုင်ရဲရဲ ကွတ်ထဝ်တအ်ဝံ ပေါ်ရဲမာဲ(၂၀၀၀)ဏအ်ဝံ သက်ဏာစေပ် အကြာညးမအိုဒဏ်ကို အလိုအသီပွာန်ဗွာတအ် ညိုင်ဟံ့ဝံပါလုပ် အပွဲပရေင်ရဲရဲမာဲဏအ်ရ။ ပေါ်ရဲမာဲ(၂၀၀၀)ဏအ်ဝံ ပရေင်သွးပူးတပ်တး ညိုလေဝ်ဟံ့ခွဲရောဝ်ရှ် ဇွာပ်ညးအဲ တီကျိဟ်လဝ်ဖအိုတ်ရ။ ဆဂး စိုန်တီကိုလေဝ် ဟံ့လုပ် ပေါ်ရဲမာဲဏအ်မွဲး အခေါင်သွက်ဂကူမန် မွဲဒဲဒဲကဏ္ဍ ဟံ့ကလိဝံ မာန်ရောဝ် ရဲထေင်ကေတ်လဝ်လေဝ် နွံမံင်ဖိုဟ်ရ။

အတိုင်သွေဘင် စပ်ကိုဒက်ပတန်ဗော်ဒင်ရဲမာဲမွဲး ညးသုစူး ဒင်ရဲမာဲ အောန်အိုတ်(၁၅)တု ဒေပါလုပ်ရောဝ်။ ပွဲသွေဘင်ဝံ ညးမဒင်ရဲ မာဲဝံ မအေ့တ်ပက် သွေဘင်ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၀၈)ရောဝ် ရပ်ထိုင်လဝ်ကို ပရေင်ဒင်ဝန်နာနာသတ်ရှ် ပတိတ်လဝ်တဲ လုပ်ရဲမာဲလေဝ် ဟံ့တေ့င်ရ။ သွက်ဝံပံက်ဗော် ဒင်ရဲရဲမာဲမွဲးမာဲဗော် ဒင်ဒေ့တ်ပက် သွေဘင်စေပ်ပွာန် (၃၀)တင်ရောဝ်ရှ်လေဝ် ချူမံက်လဝ်ရ။ တုပွန် အခေါင်ပြိုင်သွဲကို အလိုအာဏာဟံ့ ပွဲသွေဘင်ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၀၈)ရှ်ကို၊ သွေဘင်ပတိတ် ကျင်လဝ် ဂိတုမာတ်ဏအ်ကိုရှ် ချူမံက်လဝ် ဟံ့ခွဲရ။

သုစူးကိုဂကူမန်တဲ ရန်တုပံက်ဗော်လုပ်ဒင်ရဲမာဲဝံ

- (၁) ဗော်ချင်မန်တို ဒရီအစးလဝ်ကို သွေဘင်ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၀၈)
- (၂) ဗော်ဒီမံင်ကရေဖြီကောန်ဂကူမန် ဒေဒင်ပလိုလဝ်
- (၃) ဖြဟတ်မာဲဂကူမန် ညိုင်ဂံကောံကလေဝံ ပွဲခွဲဗော်ဗေပ်
- (၄) လညာတ်ဝံ့မွဲး ကေတ်မွဲး
- (၅) သွေဘင်ဒ်အာကတောပ်မာတ် သွက်ညးချင်ကွာန်မန် သတ်ဝံ သွေဘင်ဆိုကေတ်ရ။ ဆဂး လွှာ်ဇကုသွေဘင်ဇူးမာဲဟံ့ ဒ်အောန်လောန်တဲ ယပ်လုပ်ဒေအာပေါ်ရဲမာဲမွဲး ဒ်အာပြုဂုဏ် သွက် အလိုအသီပွာန်ဗွာဟံ့ ဝိုင်လောန်ကွေ့ရ။ ဗော်ဒင်ရဲမာဲဝံ တုပ်သွဟ်ညိုင်ရဲ ကိုဖြဟတ်ပေါ်ရဲမာဲဗွဲးကပ် ဒရီဒဏ်လဝ်တဲ သွက်သွေဘင်ပပေင်ဖြဟတ်ကို အလိုအသီပွာန်ဗွာတအ်ဟေင်ရောဝ် ဒ်ကျင်မာန်ရ။

အခိုင်လွဟ်ဝံ မဒ်အခိုင်သွေဘင်လုပ်ကေတ်ခွဲ အကြာအလို

အသိပွန်ဗွာသွံသေင်ရ။ သွက်မန်ဂ် သာတဲဒချပ် ဖြိုဟ်ဖြိုဟ်နက်နက် ထေက်ရ။ ဂကူမန်ယိုက်မံင်ဝန် ပွဲဌာနဝန်ဇော့ လျိုင်ဝန်အလိုအသိ ပွန်ဗွာ နွံလှိုဟ်မူစါ၊ ဂကူမန် ညးမအိုဒစးမံင်ကို အလိုအသိပွန် သွတ်တဲဗေင်ပရေင်ချင်ကွာန်မန်ဂ် နွံမူစါ၊ ညးချင်ကွာန်မန်ဂ် အပွဲချင် နွံမူစါ၊ ပွဲချင်သွာင် နွံမူစိတ် ဟံ့သိုဟ်ဗွဲသ် ပေါရဲမာဲ(၂၀၀၀)ဝံ့ ဒ်ပွဲဗိုဟ်၊ အခေါင်ခိုဟ် အပွဲဗွဲကပ်ပရေင်ချင်ကွာန် အကြာ(၂၀)သွာ်ဏအ် ရောင်ထေင်မွဲး ပွတ်မှာအာမာန်ရောင်။ အခိင်ဗေင်ဒီမံင်ကရေဇြိ ကောန်ဂကူမန် လုပ်ပြိုင်ပေါရဲမာဲ (၁၉၉၀)တံ ညးစွး(၁၉)တွာ် ဇ္ဇးအာမာဲ (၅)တွာ်။ အခိင်တံဝံ့ အလိုအသိပွန်ဗွာတအ် လီစွာ်ဖန် ဗဒ်ကွာင် နကိုန်နာနာသ်ရ။ ပေါရဲမာဲ (၂၀၀၀) ဏအ်မွဲး သာတဲလီစွာ် အာပွန်ရောင်ဟ် ဟံ့ဒဒ်သံသယရ။

တအ်ဂ် လုပ်ဒင်ရဲမာဲ ဒ်ဟံ့ထေက်ရ။ လုပ်ရဲမာဲဒ် ဒ်အာညင်ရ တုပ်စိုတ် ကိုဇြဟတ်ကို ပေါရဲမာဲဏအ်ဟေင်တဲ ပရေင်ဒင်လျိုင် ညးမဇ္ဇးအာမာဲ ဗေင်ပရေင်ချင်ကွာန်တအ်ဂ်လေဝ် မုလေဝ် ဟံ့ညာတ်လဝ်ရ။

“ဂကူမန်ကိုဗွာ် တုပ်တုပ်ရ၊ သက်ဝံ့ဒ်ဒ်တိတ် တိုရဲဗွာ် ခြာဟံ့မွဲ။ အခေါင်ဗွာ်ကလိဝံ့ဂ် မန်တအ်လေဝ် ဝံ့လဝ်တဲတဲဒဒ်တိတ်ရ” သ်ဝံ့ အခိင် ‘ဥူဏ’ ဟိုကျိုင်ဂ် ကလေင်သိုဟ်ဗွဲမွဲး ဂကူမန်ဂ်... ..

- (၁) တိဗုဂကူမန်ဝံ့ ကေင်နွံကျိုင်လဝ်ပွဲဝင် ခိုင်ခိုင်ကျိုက်ကျိုက်
- (၂) ကဆံင်အာတ်မိက် ပါဝိတ်ချင်
- (၃) တိဗလးတုပ်၊ ရှေ့သော်ဘာသာတုပ်ကို ဂကူဗွာ်
- (၄) ဂကူလုပ်ကျိုင်လဝ်ပေါဗ်ဗိုက်၊ ပွန်ဂတကျိုင်လဝ် လအ်လကာဖာ
- (၅) တိဗုချင်မန်ဂ် လှဟ်နွံသွတ်တဲဂကူဗွာ် သ်ဝံ့ သိုဟ်ညာတ်ကေတ်ရ။

အလိုအသိပွန်ဗွာ် အခိင်ခေတ်အ်ပြေင်ပွဲမွဲး နကိုဗွာ်တိတ်ခေတ်အ်မွဲး ကွာန်ဗဒ်အာ ပေါရဲမာဲ(၂၀၀၀)ဏအ်တိုရ်။ မာဲညးချင်ကွာန်မန်ဂ် ညင်ဝံ့စိုတ်မန်ဂ် လညာတ်သ်ဂ်ဝံ့ အတိုင်ပကတိရုပ် စေတနာအလိုအသိပွန်ဗွာ် လတူကောန်ချင်အရင်တအ် ညိဝေင်လေဝ်ဟံ့မွဲရ။

အလိုအသိပွန်ဗွာ် အခိင်ခေတ်အ် ပြေင်ပွဲမွဲး နကိုဗွာ် တိတ်ခေတ်အ်မွဲး ကွာန်ဗဒ်အာ ပေါရဲမာဲ(၂၀၀၀)ဏအ်တိုရ်။ မာဲညး ချင်ကွာန်မန်ဂ် ညင်ဝံ့စိုတ်မန်ဂ် လညာတ်သ်ဂ်ဝံ့ အတိုင်ပကတိရုပ် စေတနာအလိုအသိပွန်ဗွာ် လတူကောန်ချင်အရင်တအ် ညိဝေင်လေဝ် ဟံ့မွဲရ။ ကလိဝံ့ပေါအံင်ဇ္ဇး ပွဲပေါရဲမာဲ(၂၀၀၀)ဏအ် ဟိုကျိုင်လေဝ် ပရေင်ပအပ်ပြာပ်အိုအာဏာဂ် နွံမံင်အပွဲတဲ အလိုအသိပွန်ဗွာ်တအ် ဟေင်ရ။ ပေါရဲမာဲဏအ်တဲဒ်မွဲး ပအပ်ကိုအိုရောင်ဂ်လေဝ် အလိုအသိ ပွန်ဗွာ်တအ် ကိုလဝ်ဂတိပါင် ဟံ့ဗွဲဏီဂ် ဒဒ်သံသယထေက်ရ။ ပေါရဲမာဲ (၂၀၀၀)ဏအ်ဝံ့ ယဝ်ခေတ်အ်မာန်မွဲး ဆက်ခမံက်အာရုပ်ရဲရောင်တဲ ယဝ်ခေတ်အ် ဟံ့ဇ္ဇးမာဲမွဲး ဖန်ဗဒ်အာ မွဲနဲမွဲဗိုမာန်ပွန်ရောင်ဂ် ဒးစွဲ သတိရ။

အကဲအရာ ပရေင်ချင်ကွာန်ကိုန်ချင်ဗွာ် ပစ္စုန်ဏအ်ဝံ့ သွက်သွာပရေင်ချင်ကွာန်မန်တအ်မွဲး ဗွဲမညီသွတ် သွာင်နကိုဒစို အစးအာ ပေါရဲမာဲ(၂၀၀၀)တဲ ဝံ့တဲရဟံ့မွဲရ။ ယဝ်ဒ်လုပ်ပေါရဲမာဲမွဲး သွက်ညးချင်ကွာန်မန်တအ်ဂ် ဒ်ကျိုင်သံသယ ဇ္ဇော့ကိုဇြဟတ်ရောင်။ အယောဗေင်ချင်မန်တို အာတ်မိက်မံင် သွက်ဝံ့သိုဟ်ဗွဲကို သွာင်ပဒေ သဇိုင်(၂၀၀၀)ဂ် နကိုဇြဟတ်တတိယ။ စတုတ္ထတအ်ဂးတဲ လုပ်ဒင် ရဲမာဲဒ် သွက်ဗေင်ပရေင်ချင်ကွာန်မန် ဟံ့သေင် သွက်ညးချင်ကွာန်မန်ဂ် စိုတ်လီုဂုဏ်ဖိုနွံဂ် နူတမံစိုပ်ကောတ် ဒးတုာ်ရင်လဝ် ဖဒ်တိုရောင်။ ယဝ်သ်ဂ်ဟံ့သေင်မွဲသ် သွက်ပူရို၊ သွက်မွဲဂကောံသောတ်ဟေင် ဒ်ဂုဏ်ဖိုညို ဖန်ဗဒ်ဏာကို သွက်ဂုဏ်ဖို အလိုအသိပွန်ဗွာ်တအ် သက်သက်ရ။ ကဆံင်၊ ဇူဟ်မးဂကူမန် ပွန်ဂတးကျိုင်လဝ် အဆက်ဂ် တအ်ဂ်လေဝ် ပိုတဲယအ်သပ်စိုအာ ပိုကောန်ချင်အရင်တုဟ်ဟ်တအ် ကိုရောင်ဂ် ဒးစွဲသတိထေက်ရ။ ပွတ်တိတ်ဂကူမန်ဇေတ်ဇေတ်ဂ် ပေါရဲမာဲ (၂၀၀၀) ဟံ့သေင်။

အသက်ဝီ

အတိုင်သွာင်ဥပဒေဇိုင်(၂၀၀၈)ဂ်မွဲး “ကံင်ဇြိကာပွန် ကောံ ဂိုကိုချင်” (၁၁)တွာ် ဒုတိယသမတ၊ လျိုင်သကိုပ်ပွန်၊ ဒုလျိုင်သကိုပ်ပွန်၊ ဝန်ဇ္ဇော့ကာပွန်၊ ဝန်ဇ္ဇော့ဌာနကေင်ကာအပွဲချင် (ပြည်ထဲရေး) ဝန်ဇ္ဇော့ကေင်ကာဒေသပယျို ဖဒ်တို(၆)တွာ် ကေတ်လဝ် ဒွာ်တဲတဲရောင်တဲ အခိင်ခေတ်အ်ဒစိုတ် ညင်ဝံ့ကလေင်သီအိုချင်ဂ် ဖန်ဗဒ်လဝ်တဲတဲရောင်။ သွာင်နိုက်ပွန် ခိုင်ကွတ်ထဝ် (၂၅)ကိုက်ကွာ် ဟံ့ဒဒ်ရဲမာဲဗွဲသ် ပွန်တအ် ကေတ်လဝ်တဲတဲရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပေါရဲမာဲ (၂၀၀၀)ဝံ့ ဝီသွက်အလိုအသိ ပွန်ဗွာ်တအ်ဟေင်ရောင်။

သွက်ညးချင်ကွာန်တအ် ဒိုအ်ပွဲဝံ့ဒဲ ဒုလုပ်ကိုမာဲ ဒ်ကွာ်ကို လေဝ် သွက်သွာပရေင်ချင်ကွာန် ညးမဒတူဒလိုင် သွက်ညးချင်ကွာန်

ဝါဒကောန်ဂူ ညေးချင်ကူရန်

ပွဲဆိုင်ကံပဒ အပွဲဆော်တို့ဂမ္ဘိုင်
(ဝါဒကောန်ဂူ)

CIVIL SOCIETY

ညေးကွဲဘာသာ ပဉ္စနေက

၁။ ဝါဒကောန်ဂူ

ပရေင်ဒက်ပတန်ချင် (Nation- Building and state-Building) ပတပ်ကွိုင်ကို ခေတ်တို့တက်လျှင် (Modernization process) ရှိဖန်တိုကို ယိုပကွပရေင်ပွတ်နာနာ ကောံ ယိုပကွပရေင်ချင်ကွာန်နာနာ တအ်လေပ်ရ။ ဒ်ဒ်ကအ်ဂမ္ဘိုင်ပွဲ သွောတ်ကပ်လိုနီတအ် စဖန်တိုလပ်ကို (ဟံ့သေင်မွဲး) လက္ကရ်ပွာန်ဒုတိယကတိုဒ်တဲ မံက်ကွင်လပ်ရေင် ဟိုဝံ့ရ။ ပဋိပကွဂမ္ဘိုင်ပွဲ မံက်ကွင်ကို ကိုန်ချင်ကောန်ဂူ (Nation states) ခေတ်တို့မကော်ဂး နွံဒေသ သွတ်ပွဲကပ်ကဆင်တတိယတအ်ဂ်ရေင် ဝံ့ဆီညာတ်ကေတ်ဂ်ရ။ ကိုန်ချင်တအ်ကအ်ဂ် အခိင်ညးတအ် ပွန်တးကလေင်ဗတိုက်ပတိတ် ညးအုပ်ဓုပ်သွောတ်ကပ်လိုနီ နူကိုန်ချင်ညးတအ်ဂ် ညးတအ်သုင်စေတ် လညာတ်စိုတ်ခါတ် ဝါဒကောန်ဂူ (ပရေင်ချီဒရင်ကောန်ဂူ) ရှိရ ပဋိပကွအခြာကောန်ဂူဂမ္ဘိုင် မံက်တိတ်မံင် မွဲနွဲမွဲနွဲရ။ ကိုန်ချင်ဗွာလေပ် သာ်ဂ်ကို နွံဒ်ရ။

ပဋိပကွမဆက်စပ်ကို ဝါဒကောန်ဂူဂမ္ဘိုင် ဗဒ်ကွင်လပ်ကို ပေပ်တိုက်ပွာန်ပွဲချင် ကောံ ပြဒ်ညာပရေင်ချင်ကွာန် ပွဲကိုန်ချင်ဗွာ ပရဒ်ဒ်နွံမံင် ပွဲမပိုင်ဂ်ရ ကိုန်ချင်ဗွာ ထေက်ကိုဒ်အံ့သတိ လျှူအကဲဘာပရေင်စိုတ်ခါတ် ဝါဒကောန်ဂူဂမ္ဘိုင်ဂ်ရ။

နူအခိင်ကိုန်ချင်ဗွာ နွံမံင်သွပ်တဲ ကပ်လိုနီတေံဂ် ကောန်ချင်အရင်မွဲဒေသတိဗလး(မြေပြန့်တိုင်းရင်းသား)လွိုင်တအ် သုင်စေတ် ဝါဒကောန်ဂူဂမ္ဘိုင်(နဒ်ဒ်စိုတ်ခါတ်ဆာန်ကူ)တဲ ဒ်စိုဒ်ကွင် သွောတ်အလိုအသီကပ်လိုနီရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ကော်ဂးဟိုက်ကွင် ပရေင်ချီဒရင် ကောန်ဂူ(အမျိုးသားရေးလှုပ်ရှားမှု) ရေင်မဒ်ရ။ အခိင်ဂ်မွဲ ဝါဒကောန်ဂူဗွာဂမ္ဘိုင်တအ်ဂ် ရပ်လပ်စိုတ်ခါတ် ဒုင်သဇိုင်ကို ကောန်ဂူ ကောံ ဘာသာသာသနာဂမ္ဘိုင်တဲ ချီဒရင်တ ပရေင်အစိုဒ်ကပ်လိုနီရ။ ပွဲကပ်မိက်ပွဲဟိုက်မွဲး ဝါဒကောန်ဂူဗွာဟိုက် ဒုင်သဇိုင်ကို လက်သန်ဂူဗွာ၊ ယေန်သွာင်အခိုက်ကွာဗွာ၊ အရေင်လိက်ပတ်ဘာသာဗွာကောံ ဗုဒ္ဓဘာသာ မွဲတအ်တဲ ရပ်စိုတ်ခါတ် ဝါဒကောန်ဂူရ။ တင်ကအ်မွဲ ဒုင်သဇိုင်ကို မအာဆင်တင်ကံ ဂကောံ(ဒ်ဗမာအစည်းအရုံး)မဟိုမံင် “ဗမာပြည်သည် တို့ပြည်၊ ဗမာစာသည် တို့စာ၊ ဗမာစကားသည် တို့စကား” ကောံ “ဗုဒ္ဓဘာသာ မြန်မာလူမျိုး” မပွဲတအ်ဂ်တဲမွဲး ညာတ်ကွဲကေတ် လျှူဝါဒကောန်ဂူဗွာတအ်ဂ်ရ။ ဝါဒကောန်ဂူ ဗီရာတအ်ကအ်ဂ် ဓမံက်ထွဲးကို အရာထေက်ကိုဒ်ကေတ်ဂုဏ်စရဲ နူကိုအတိက်(ဗွဲမပိုင်မွဲး နူခေတ်သွိုင်ဗွာတအ် ပိုင်နန်ကွိုင်ထပ်၊ အစိုနွံဂိုင်မံင်တေံ)ဂ်တဲ အခိင်ရ ကလေင်အိုအး ပွန်တးကညးကပ်လိုနီတအ်ဂ် ဗဒ်ကွင်စိုတ်ခါတ် ကတိုက်ကမ္ပ သွက်ပွဲတင်စွေပ် အပွဲဆော်တိုက်ပွန်တး ညးတအ်ဂ်ရ။ ထံကိုတင်ကအ်မွဲ တော်ရံင်ကိုမလိက် မသုင်စေတ်လပ် ပွဲကပ်ဂကောံ(ဒ်ဗမာအစည်းအရုံး) မအေယံကွင်လပ် ‘တကောင်းအဘိရာဇာ၊ တို့ဗမာသာကီမျိုးဟာမို့၊ မညှိုးဂုဏ်တေဇ၊ ယိုဒယားနှင့် ကုလားကိုပါ၊ တိုက်ခိုက်ခါအောင်ခွဲတာ တို့ဗမာ’ ဝ်တဲ သက်သီမံက်မံင် ချိတ်တိတ်တိတ်ရ။

(၁။ တင်မောင်သန်း- သခင်နိုင်ငံတော် - (Korea , 2002)၊ စာမျက်နှာ ၄၇ ပါ ‘တို့ဗမာသီချင်း’ မှ)

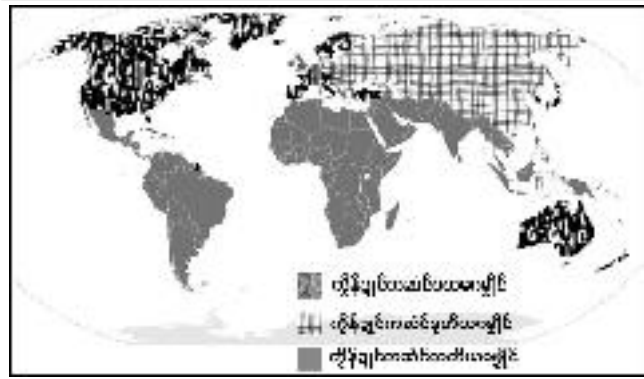
ဝဲဒကောန်ဂကုညးတအ်ဂ်မွဲး အခါရပုန်ဂတးတပ်စွေဟ်ကို ကုညးဝဲဒကပ်လီုနီုမွဲး သုင်စေဲလုပ်ပွဲမ့ၣ်ရောင် ဟိုမာန်ကိုလေဝ် အပွဲကိုဇကုဇကုညးတအ်ဂ် ဆက်ဗဒ်ကိုဟိုတ်ဖို ပုဂ္ဂိုလ်ပရေင်ရေၣ်မ့ၣ်ရောင် လေဝ် စေဲဘာန်မံင် ပွဲဇကုနီုတုညးတအ်လေဝ်ရ။ ဟိုတ်ဖိုတင်ယဝ်မုဲးဝဲဒကောန်ဂကုညးတအ်ဂ် တန်ဒ်တဝဲဒကောန်ဂကု မ့ၣ်စိုတ်ခါတ် မဒုန်ဂြော် မဒုရ။ ဟိုတ်ဆိဝံ ဝဲဒကောန်ဂကုဗွာတအ်ဂ် စွဲအဓိကသု ဂုဂုကို သွက်ကောန်ဂကုဗွာသွးတု ကောန်ဂကုဗွာဟံ့သေင်တအ်ဂ် ညးတအ် ဖိပတ်တိစွဲလပ်တွဟ်ဟ်ရ။ ဟိုတ်ဖိုတင်ဒုတ်ယဝ် ဝဲဒကောန်ဂကုဗွာဂ် ဒုင်သဇိုင်ကို ပရုဝင်ဒုတ်အတိက်ဂမၠိုင် ကော် ယေန်သွာင်အဒိုက် ကွာညးတအ်ဂမၠိုင်တု ထေင်ဇော်ဇကုဇကုညးတအ်ဂ် (ဟံ့သေင်မွဲး) ဝဲဒအတိက်ညးတအ်ဂမၠိုင်ဂ် နွံဏ်စရဲ ဇော်ပြဲလောန်သန်ရောင် ညာတ် စွတ်ကေတ်တု ထေင်သေဲကျင်ကို ဂကုဗိုတ်ယု (ညးဝဲဒကပ်လီုနီု) ဂကုထာင်(Thailand) ကော် ဂကုအေန္ဒိယု(India)တအ်ဂ်ရ။ တင်ဏအ်ဂ် ဝဲဒကောန်ဂကုဗွာဂ် ဇကုဇကုညးတအ် ထေင်ဇော်မံင်ကို ပရုဒ်ဝင်အတိက်ညးတအ်တု ဗိုရာထေင်သေဲကျင်ကို ဂကုဗိုတ်ယု တအ်ဂ်ကို ဇကုနီုဒုင်အရင် ကုတုဟ်ဂမၠိုင်တအ်ဂ်လေဝ် ဂကုဗွာတအ် လစွဲစိုတ် ထေင်သေဲလေဝ်ဒုရ။ ဟိုတ်ပရုဝံ ဂကုဗွာတအ် ထေင်စွတ် လပ်ဂ်မွဲး သွင်ဗွာညးတအ်ဂ် ကောင်အုပ်ခုပ်ကျင်လပ် လျှုကောန်ဂကု ကောန်ဒုင်အရင်တုဟ်ဟ်တအ် ဂြိုင်ကိုဒုတ်ရောင် ညာတ်သတ်ဝံတု ဂကုဗွာတအ် ထေင်သေဲကျ် ကုတုဟ်ဟ်တအ်ရ။

အတိုင်ဗိုပြင် ဝဲဒကောန်ဂကုဗွာ မထွးလပ်တုတုကျင်တေံဂ် ဂကုဗွာတအ် ရပ်စပ်သုင်စေဲကျင် နဒုဒ်ဆဇိုပြင်(၁)သတ်ဂ်ဝေ ဟံ့သေင်ရ။ အောန်အိုတ်စိုတ်ခါသတ်(ခါဗိုပြင်) ထပ်တုနွံနီုရ ဇိုန်လေဝ် ဝဲဒကောန်ဂကုမထွးလပ် မတုကျင်တေံဂ် မံက်ဂတပိဗြာကတ် ဂြိုင်လောန် နူကို ဝဲဒကောန်ဂကုတုဟ်ဟ်တအ်ဂ်ဏီတု ပိုတုသုင်စေဲကျင်ရ။

အရာပတိုန်ထွး မတုကျင်လပ်တေံဂ်ဝံ အလိုအသီဗွာ အဆက်ကတအ် စွတ်သမ္ဘိကေတ် နဒုဒ်ဝဲဒကောန်ဂကုညးတအ်ရ။ အတိုင်ဝဲဒု ဒုင်ဂိုင်သုင်စေဲတု ဆက်ဆောံကျင်လပ် လျှုကောန်ဂကု တုဟ်ဟ် (ဂကုဗွာဟံ့သေင်ဂမၠိုင်) ဘာသာတုဟ်ဟ်(ဘာသာပုဗ္ဗဟံ့

သေင်ဂမၠိုင်) တအ်တု ဂကုဗွာတအ်ဂ် ဒုင်ကျင်မ္ဗိုဟ်စိုပ်မံင်ကောတ် အထေတ် ကဆံင်သုင်တေံဂ်ဇကု ညာတ်လပ်ဇကုဇကုညးတအ်ရ။ ခေတ်ကာလလျှုဟ်မွဲး ဂကုဗွာတအ်ထပ်တု ထုန်ပွင်ဝဲဒကောန်ဂကု မကော်ဂး “ပွင်တောင်ဇာတ်ဗွာ”(ဗမာမှပြုခြင်း) (Burmanization / Myanmafication) ဟုန်ရ။ ယင်ဂံ ဂျှုအရာ လိက်ပတ်၊ အခိုက်ကွာ၊ ယေန်သွာင်၊ ဝဲဒ လက်သန်ကောန်ဂကု ကော် ဆန္ဒပိုက်စိုတ်ကောန် ဂကုတုဟ်သွာင်ဂမၠိုင်တအ်ဂ် ဂကုဗွာတအ် ဗက်သုမာန်သီဗွာဏေတ် မံင်တအ် မဒုရ။ အတိုင်အာစာချုလိက် ‘အေတ်ယုလေဝ်ယုက်’ (Ashley South) မဟိုနွံ “ဒုင်သဇိုင်ဝဲဒကုဗွာတအ်တု ကောန် ဂကုသီဇအိုတ်ညင်ဝံဒု ဂကုဗွာမ့ၣ်ကေတ် ဗက်သီဗျင်မံင် တောင် ဒတောဝ်ဂကုတုဟ်ဂမၠိုင်တအ်ရ။” ၃ ‘အလိုသီဗွာတအ် ညာတ် လပ်မ့ၣ်ဝံ ပရေင်လိက်ပတ်၊ အခိုက်ကွာ၊ ယေန်သွာင်၊ ထ် လက်သန် ကောန်ဂကုဗိုတ်ယုဗြာမံင် နာနာသတ်ဂ်မွဲး ဒုအန္တရာယ်ကို ပရေင်ညီသုတ် အပွဲကိုနီုဒုင်ဂမၠိုင်ရောင် (ဟံ့သေင်) ထွးဟိုတ်ပရု သတ်ဂ်တုလေဝ် ဗက်ပွင်မံင်ဇာတ်ဗွာ လျှုဂကုတုဟ်ဂမၠိုင်တအ် မဒုရ။

၃ . . Ashley South, “Ceasefires and Civil Society in Burma: The Case of the Mon”, Abridged version of a paper presented at a conference Burma - Myanma (r) Research and its Future: Implications for Scholars and Policymakers, Sat 21- Wed 25 September 2002, Gothenburg, Sweden 15 May 2004. p.11.

၂။ အတိုင်လပဟို(စပ်ဇန့်ယောင်ဟွေ)ဂ်မွဲး ဝဲဒကောန်ဂကုသတ်ဂ်မွဲး အတိုင်ပုဂ္ဂိုလ်ပုဗ္ဗဂတး သွက်ပွဲးစးကိုနီုဒုင်ဗွာ ညုအင်သန်ဖျေလပ် ဗိုပြင်ဂမၠိုင်ရ။ ဗိုပြင်ညးတေံဂ် ကိုနီုဒုင်ဗွာဝံ ဒအက်ပတန်ဗိုပြင် ကိုနီုဒုင်ပင်ကောံရောင် ဂးလပ်ရ။ အပွဲကိုနီုဒုင်ပင်ကောံဂ်မွဲး ‘ဇာပ်ဇကုနီု ကဆံင်တုပသုဟ်’၊ ‘အပွဲအရာတုဟ်ဗြာဟံ့တုညးသုဒ်ဗြာ ညင်ဝံဒုဒ်ပတန်တိုန် ပရေင်ညီသုဟ်’ ကော် ‘ကံကုသီဇကု ဇကုဖန်ကေတ်’(တင်ဏအ်ဂ် စွေန်လပ်ကို အခေါ်အုပ်ခုပ်ပိဗြာ အာဏာကဆံင်သုင်ဒုတ် ဒုတုဂ်ဇကုရောင်။) မ့ၣ်မ့ၣ်ဗိုပြင်တအ်ဂ် ဒုင်သဇိုင်တု ဒက်ပတန်အာကိုနီုဒုင်ပင်ကောံရောင် ဂးလပ်ရ။ လစွဲစိုတ်ညာတ်လပ်သတ်ဝံ ပတပ်အာကိုနီု သွက်ဂံတုပိစိုတ် ထပ်ဗက်စုတ် ပွဲလိက်ကသုက်ဇန့်လံ(ကွာဟံ့ဝံပွဲးဇကု၊ သွာံ ၁၉၅၇) ဂ်မဒုရ။

ဗိုပြင်ဒုတ်ယုဂ်မွဲး လက္ခဏာအင်သန် စုတ်ကလိလောန်အာတု ကျိပ်သွိုပ်ဖဆပတအ် ဖျေကျင်မုဝဲဒဒုတ် ကသပ်လညာတ်ဝဲဒ ညးတအ်ဂမၠိုင်ဂ် ဓမံက်ထွးသုဒတန်လပ် ပွဲသွာပ်ဒက်ပတန်ဗိုပြင်(၁၉၅၇)ဂ် မဒုရ။ အတိုင်ဓမံက်ထွး သုဒတန်လပ်ဂ်မွဲး ကိုနီုဒုင်ဗွာ ဌာပ်သွာတ် မ့ၣ်ကိုနီုဒုင်တု ဗိုပြင်ဂံ စိုန်ပိဗြာလပ် အဗိုအာဏာနီုလေဝ် ကိုနီုဒုင်ပင်ကောံဖေဝဲဒရေ ဟံ့သေင်ရ။ ပရေင်ဆက်ဗြာ အပွဲကြာကောန်ဒုင်အရင် ကော် ညးလပ်ဂကောံအုပ်ခုပ်ကိုနီုဒုင်ဂမၠိုင်လေဝ် ဒုင်မံင်တုပသုဟ် မွဲးလးစပ်ဟံ့သေင်တု ဗိုပြင်အပိုဝံ တန်တပ်မံင်လျှုကိုသုတ် (ဆင်လိက်အာဏာ စီဆင်မုပံ)ရ။ ပွဲကိုဗွောံဗိုပြင်ဇော် ကိုနီုဒုင်ဗွာ(ဗမာနီုဝဲဒတေံ)နွံမံင်တု တုဂ်ဇကုနီုဒုင်အရင်ဂမၠိုင်တအ်ဂ် ပုဂ္ဂိုလ်လပ်ကိုနီုဒုင်ရောင် ဗိုပြင်နွံရ။

တင်သမ္ဘိ ။ ။ ပိုဒ်လိက်ဏံဝံ ကံက်ပတိတ်နီုနီု ညးချုလိက် (စပ်ဇန့်ယောင်ဟွေ) လိက်ကွပ် “Burma and National Reconciliation: Ethnic Conflict and state-society Dysfunction” မဒုရောင်။

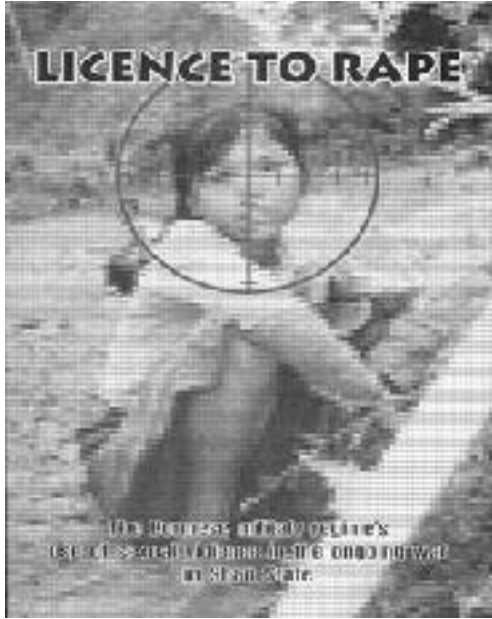

ဗိုရာလူ့တော်ကို ဒုင်သဇိုင်ကိုဂကူတုဟ်ခြာကောံ ဘာသာ တုဟ်ခြာဂမ္တိုင်တအ်တဲ ဝံ့ဆီကောတ်မင် ဝိပရေင်နီကိုဝါဒကောန်ဂကူ မှုစိတ်ခါတ် မသုန်ဂြော်ဂမ္တိုင်တအ်ဂရ။ ပိုတအ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ဝံ့ဆီကောတ်မင် ပွဲမဂ္တိုင်ရတဲ တင်နင်သက်သီသာကော သော့သော့ပြော့ပြော့ဂမ္တိုင်လေဝ် ဟိုစောန်ထွေးလင် တဲမင်ရ။ ဟိုထော့ပွဲမဂ္တိုင်နီနီ ပွဲမဂ္တိုင်ဝါဒကောန်ဂကူ ဗိုရာပတိုန်ထွေးလင် မတဲကွင်တော်ဂမ္တိုင် ဗဒ်ကိုပေါပတိုက်ပွန်ပွဲရ။ ကောံ ဒဒိုက်ကောင်ကာမ္တိုင်နာနာ အပွဲကွဲနီပွဲရ။

ပရဒဒ် ညးမ္တိုင်ချပ်ဟံ့ဝံ့၊ ညးမ္တိုင်ဟံ့ဝံ့သုသတိလင် မွဲမဂ္တိုင်နီ စက်ဟိုအလိုအသီကိုနီပွဲရ။ ဗိုညးဘာဒ်လစိုတ်ဆက်ဆောံ လူ့ကောန် ဂကူဗာ ကောံ လူ့ညးအိုအစးကောန်ဂကူဗာညးတအ်ဂကို ကောန်ဂကူ တုဟ် သွာင်တအ် ဗိုလိုက လေင်ပွန်လစိုတ် လူ့ဝါဒကောန်ဂကူ အလိုအသီကိုနီပွဲရ မသုင်စော့မင်တအ်ဂရော သာ်ဝံ့မဒ်ရ။

ဗိုရာအလိုအသီတု အပိုပွန် မွဲမဂ္တိုင်ဝါဒကောန်ဂကူ ညးအိုအစး(ကောန်ဂကူဗာ)ဂမ္တိုင်တအ် ဟံ့ဝံ့လင်စိုတ်ရောင် ဝိန်ရညး တအ် ဟိုဂးမင်ကိုလေဝ် မှုတ်နွံမင်ပွဲကိုပွဲ (အိုအစး)ညးတအ်ပွဲမဂ္တိုင် မ ကောန်သုမင်တအ် နွံစိုတ်ဝါဒကောန်ဂကူရောင် ဝံ့ဆီကောတ်မင် ပွဲမဂ္တိုင်ရ။ လစိုတ်ညးတအ်၊ ပွဲမဂ္တိုင်ညးတအ် နှိမင်ဝါဒမဟာဂကူရောင် ညးတအ်ဟံ့ဒင်ဝန်ကိုလေဝ် လိုက်သိုက်ဟံ့တီကောတ် ဒ်ညးတအ် နွံစိုတ် ဝါဒမဟာဂကူရောင် ဇကုဇကုညးတအ်သုသတိမှ ညးတအ်တီညီရ။ လိုက်ဟံ့ဝံ့သတိ ချပ်ဟံ့ဝံ့လေဝ် နွံကိုရ။

လက်သန်ဝါဒမဟာဂကူညးတအ် အခိုင်လိုမက်ကွင်ဆာဟိုမ္တိုင် ဒးထွေးဥပမာဂမ္တိုင်ရ။ ယင်ဂမ္တိုင် တင်ရန်တုအ်ညးတအ် နွံပိုက်သွောတ် ဒီမင်ကရေဇိုက် ပိုက်ဇောင်လောန်နီကို ပရေင်ဂကူတုဟ်သွာင် ကောံ ဆန္ဒကောန်ပွဲအရင်တုဟ်သွာင်တအ် ဝါဒရောင် ညးတအ်စုတ်ကောတ် လင်ရ။ (ဟံ့သေင်) အကြာဂကူဗာကို ကောန်ပွဲအရင်တုဟ်ဟ်တအ် ပရေင်မ္တိုင် ကောံ လက်သန်ကောန်ဂကူ ပွဲဟံ့တုဟ်ခြာဂမ္တိုင် (Different and Diversity) နွံဆင်ဆာထို ညးတအ် ဟံ့စုတ်ကောတ်လင်တဲ ညးတအ်ကိုကောန်ပွဲအရင်တုဟ်ဟ်တအ် နှိမင်မ္တိုင် ကျိဟ်ကောတ် လင်သက်လေဝ် နှိမင်ကိုရ။ ပရေင်ဆီကောံ ကောံ ဆန္ဒကောန်ဂကူ တုဟ်ဟ်တအ် တုဟ်သွာင်ဆီကို ညးတအ်ရောဇိုက်လင် ညာတ်ကောတ်လင် ကိုရ။ တင်ညးတအ်ညာတ်လင်တအ် မစိုက်ကွင်နုတမံရိုဟ်ကွက် လက်သန်ဂကူဗာတအ်ဟေင်ရ။ ဥပမာမ္တိုင် ညးတအ်ဝံ့ သွက်ဝံ့ကလင် ပါပိကောတ် လူ့ပရေင်ဆီကောံ ဆန္ဒကောန်ဂကူတုဟ်ဟ် ဝိတ်ဟံ့ပါ သက်ကဲတဲ တမံဆောံလေဝ်ရ။ “ခင်ဗျားတို. ရဲဒုက္ခတွေကို ကျတော် တို. နားလည်ပါတယ်ဗျာ။ ကျန်တော်တို. လည်း အဲဒီလိုမျိုး ကြုံခဲ့ဖူးတာဘဲ။ ခင်ဗျားတို. တစ်ယောက်တည်း ရှိတာမဟုတ် ပါဘူး။” မွဲမဒ်အရေင် ဗိုတအ်ဇာဒ် ဂကူဗာတအ် ဟိုပလိုပလင် အရေင်အကြာကောန်ပွဲအရင်တအ် မဟိုမင်ဂရ။ ဒးဟိုဥပမာတုဟ်ပွဲ ပွဲနီနီ နုကိုဒ်ပွဲအရေင် ကောန်ပွဲနီနီ သိုင်ပွဲနီနီမ္တိုင်တအ် သုကောန် သမ္ဘာကို ကောန်ပွဲကောန်ပွဲအရင်တုဟ်ဟ်တအ်တဲ ပွဲလိုက်ဒင်စီ ရေင်တမ္တိုင်၊ လိုက်ပရိုင်ဂမ္တိုင် ချုတ်တဲကွင်နု စုညးတအ် ဒးဟိုဗိုက်ဟို ပရေင်ပွဲမ္တိုင် ပွဲမဂ္တိုင်နီ ညးတအ်ဟိုဇီဒုက္ခာတ် ဇကုဂကူညးတအ် (Defensive Mechanism) ဒိုတ်ရ။ ပွဲမဂ္တိုင်နီ မအရေင်ဝံ့ ကွင်နုညး အိုအစးဂကူဗာတအ် နှိလေဝ်ရ။ ညးတအ်ဝံ့ “စစ်တပ်မှာ မဟာလူမျိုး

လိက်ဒင်စီရေင်နုကောံညးဗြိကူသေံ (ရှမ်း)

ချည်းဘဲရှိတာ မဟုတ်ပါဘူး။ တခြားတိုင်းရင်သားတွေလည်း ရှိတာပါဘဲ” သက်ဇာဒ် ကလေင်ပလန်ဟိုရ။

ဒေတ်ဒင်ဂိုင်ကောတ် ဗိုတအ်ဇာဒ် ဝံ့ ဟိုတ်နုညးတအ် ဟံ့ကျိဟ်ကောတ်လင် ပရေင်ဆက်စပ်လူ့သွောတ် (ဝါဒကောန်ဂကူ) မွဲမင်ပွဲအကြာညးတအ်ဂလေဝ် နှိမင်ရ။ ဟိုသက်ဟံ့သေင်မ္တိုင် ညးတအ်စိုတ်ဟံ့လင် စ လူ့ကောန်ပွဲအရင်တအ်တဲ လစိုတ်စိုတ်ပိုဗို တအ်ဇာဒ် မံက်ကွင်လေဝ် နှိမင်ရ။ သွောတ်ပွဲညးဘာဒ် မဇောင်ဂေါင် မင်စင်ကွင်လင် နှိမင်သွောတ်ဝါဒမဟာဂကူတဲ ပရေင်ဗိုဗြိကူသုမာန် ဂမ္တိုင်၊ ဝါဒပလိုပလင် ဖဒိုတ်မဇ တွောင်ဒတောင်ရောင် ညးတအ် အကျိဟ်ကောတ်ထေက်ရ။

နကိုဗိုဗို သုဟိုတ်နုနီညာတ်မင် ပရေင်ဆီကောံ မွဲမဂ္တိုင်ဂမ္တိုင် ပါခြာကဆင်ဂမ္တိုင်၊ ဆက်ဆောံဟံ့လုပ် ဗုဒ္ဓဇာဒ် (ဟံ့သေင်) ပရူကောံကု နှိဒ်၊ ပရူဂင်တုဟ်နှိဒ် ဝံ့လူတ်ဗွေန်နုကွင်လင် ဗြေတ်တဲဗြေင်တဲ အတိုင်ဝံ့လူတ်တီကွင်လင် ဗြေတ်တဲဗြေင်တဲဟေင် အာယုက်ဘဝ ပိုဇောင်ကွင်နု ပိုတအ်ပတေ့ညာတ်ကောတ်အာ အတိုင်ဗြေတ်မံင်ဟေင် နှိလေဝ်ရ။ နကိုပေါပတိုက်မ္တိုင် ကော်ကးတ် လေင်ဒုက္ခမဇြေတ်ဆီကူ (The Process of internalization) မဒ်ရ။ သွောတ်သွောတ် အကြာပွဲဗိုဗို ယင်ခါရ ပရေင်ဗိုဗြိကူသုမာန်ဂမ္တိုင် နှိမင်လအ်လ ကိုအခိုင်ကာလမ္တိုင် ယင်အရာဂမ္တိုင်တအ် နှိအာညင်ကို ဒ်ဒ်သဘာဝ မ္တေတာ(အရာပကတ်)မ္တိုင်ရောင် ညးဂမ္တိုင်တအ် ပတေ့ဒင်တဲညာတ် ကွင်မာန်ရ။ စိုက်ကွင်အဝဲ အာယုတ်စိုတ်(၁၀)သွာံပြင်ညိုက်ဗက် ညာတ်ကောတ်အာသွောတ် (မွဲကိုပရေင်ဗိုဗြိကူသုမာန်) နှိမ္တေတာ မ္တိုင်ရောင် နှိလေဝ်ရ။

ဂကူဗာလူ ညးအိုအစးမင်အလိုအသီပွန်တအ် ညးတအ် မှုစိတ်ခါတ်ဝါဒမဟာဂကူရောဇိုက် ညးတအ်ဟံ့ညာတ်ကောတ်ရ။ ဟံ့သုသတိ လူ့အလိုက်ဒေတ်ညးဘာဒ်ဂရ။ ဒ်ဒ်သောင်ထွေး တဲကွင်လင်တော်ဇာဒ်

ညးတအ် ဟံ့ကျိတ်ကေတ်လင်နွံရ။ သွက်ဂွံဒုင်ဝန် ပဍေင်ပလေတ်အာ လညာတ်စိုတ်ခါတ်ညးတအ်ဂှ်မွဲ သေ့လောန်သန်ရ။

တွေင်ခွဲသတ်ပွန်မွဲ ဗိုရာအလီအသီကွီနီချိုင် မရပ်စိုတ်ဝါဒ မဟာဂကူဂှ်ကီု ကောန်ချိုင်အရင်တွဟ်ဟ်ဂမ္တိုင်လေဝ် ရပ်စိုတ်ဝါဒမဟာ ဂကူ နွံသတ်ဂှ်ရ။ ဟံ့တွဟ်ခြာမံင်ကီု ဗိုရာအလီအသီကွီနီချိုင်ဂှ်ရ။ အရာဝံဒုင်သဇိုင်ကီု စိုတ်ခါတ်ကောန်ဂကူဟေင်ရ။ အပွဲကီုကောန်ချိုင် အရင်တွဟ်ဟ်ဂမ္တိုင်ဝံ လညာတ်နွံစိုတ်ခါတ် တုပ်သွဟ်မံင်ညးသွအ် ဖအိုတ်ဟံ့သေင်ရ။ လိုရာအာ်ဂှ် လညာတ်သျှင် ပညာတ်တက်ဆပ် နွံကီုရ။ ဇိုန်ဂှ်လေဝ် ညးနွံစိုတ်ခါတ်ကောန်ဂကူတအ်ဂှ် နှုကွင်အဆိကပရေင်ချီအရင် သတိုမ္တိတ်ဂှ်တဲ ညးနွံလညာတ်သျှင်တအ်ဂှ် သတိုမ္တိတ်အာန်စိုတ်ရ။ နှုကွင်မ္တိတ်မူးဂိုင်လေဝ်ရ။

ဟိုတ်သတ်ဏအ်ဂှ် ကွာပွန်ဂွံကင်ဒုတိယ ဟံ့ကတိုဒုဏီတေံ ကီု၊ အခိုင်ဒုဏီကီု ကေုာ် သိုက်တဲအာ်ဂှ် ယွိုင်ကာလဂှ် အလံ့ကင်ဝံ ဇိုကပိုက်မံင်ကီု ဂယံက်လပိုင်ဝါဒမဟာဂကူဂှ်ရ။ ပါနွံပွန် သွက်ဂွံ ဗတိုက်သရ်ထေံ အလီအသီကွီနီချိုင်မ္တိတ် ဝါဒမဟာဂကူဂှ်မွဲ သွာပွန်ဂတး ကောန်ချိုင်အရင်တွဟ်ဟ်တအ် ဒဒုကွတ်ကောန်ဂကူ ညးတအ် နကီုစိုတ်ခါတ်ကောန်ဂကူပွန်ရ။ သွက်ဂွံစန္ဒာ်ကောန်ညးတအ်ဂှ် နကဲဗိုပြင်သွက်ဂွံသွအစံ (Models) ကေုာ် လညာတ် (Vison) တွဟ်ဟ်တအ် ဟံ့မွဲလေဝ် နှုမာန်ရ။

ဝါဒမဟာဂကူ ဒုင်သဇိုင်ကီု စိုတ်ခါတ်ကောန်ဂကူဂမ္တိုင်ဂွံ တုပ်ညံင်ကီုဗြဟတ် ကုအခိုက်အလိုက်ပံင်ကာံညီသွဟ်ဒွံ (Culture of monolithic Unity) ဂမ္တိုင်၊ အခိုက်လိုက် အစိုက်ဆံင်အာဏာ မဇောဝ်မံင် နူလျှူကီုသွင်ဂမ္တိုင် (Top to down Culture)ဂမ္တိုင်၊ အခိုက်လိုက် ပုမဗေတိုက်ညိုပ်သွိုင် မဇက်သွာတ်ဂမ္တိုင်တအ်ဂှ်ရ အာစာချူလိက် ဖီလေတ်ဖိ ရေသ်နေတ်သ်ခိ (Phitlip Resnick) ကေင်ဟိုဏ်ကေတ်လင် သတ်ဏအ်နွံရ။ “အကြာကောန်ဂကူဇကုကို ဇကုဂှ်ရ ညးဝါဒမဗိုပ်တွင်တေုာ်တအ်ဂှ် ကလေင်ပွန်သွသွကို ညးမွဲဒါဒဗတ်ဂွံင်တရလဒါဒ (အလယ်လတ်လမ်းစဉ်သမား) တအ်ဂှ် ဒိုလေဝ်ရ။ ညးမကလေင်ပွန်သွသွ (ဝါဒမဗိုပ်တွင်တေုာ်)တအ်ဂွံ သုင်စေတ်သကေံတ ကောန်ဂကူဇကုဂမ္တိုင်တဲ ဓဝ်ဗွာရဏာအေင် ဒုင်ဟံ့မွဲမွဲသတ် ကလေင်ပွန်သွသွညးသွ အ်အိုတ်ရ။”^၄

၄။ Rensnick, Op.cit., P.118.

ညာတ်ကေတ်နကီုလညာတ်ပူဂိုလ်မွဲ ဟိုတ်ဂွံဒုင်သတ်ဏအ်ဂှ်မွဲ ဇာယ်မသုင်စေတ် ဝါဒမဟာဂကူမွဲ နူကီုအတိတ်တေံ စရဲခိတ်ပွဲကောန် ဂကူဇကုနွံမံင်ကီု ကဆံင်သျှင်ဂမ္တိုင်၊ ကျိပ်သျှင်ကျိပ်ကျိပ် (သျှင်တွဲကရဏ် ဇကုဂမ္တိုင်) ကေုာ် နူအတိတ်တေံဗိုလီုဇးမာန်ကျိပ်လေဝ် ဖွံ့ဇာ်ခိတ်ဂမ္တိုင် တအ်ဂှ် ဒဒုမံင်ဟိုတ်တဲသွးတဲပု စိုတ်ခါတ်ဝါဒမဟာဂကူ ဂွံကျင်မာန်ကီုရ။ ဗိုရာဏအ် ဂုဏ်စရဲခိတ်နူအတိတ် မတဲကျင်တေံဂမ္တိုင် ကလေင်ဆက် ဂတပ်ပတိတ် ပွဲပရေင်ချီဒရာင်ပရေင် ဂကူဂမ္တိုင်ရ မ္တိတ်မပါလုပ် ပွဲကီု ပရေင် ချီဒရာင်ဂမ္တိုင်တအ်ဂှ် ဓဝ်အေင်ဒုင် မအာန်စိုတ်ကျိပ်ကီု နှုကွင်ဗိုပြင် သွာတ်တွအာ်ဂမ္တိုင်ကီု ပုမဗေတ်ဗေင်ဂမ္တိုင်ကီု ဟံ့ဒုဏီကေတ်တေတ် ဂမ္တိုင်ရတဲ နှုကွင်သွာတ်တွအာ် စိုပ်တွင်တေုာ်တအ်ဂမ္တိုင်ကီု ရေသ်

ဒုင်သဇိုင်ကီုစိုတ်ခါတ်ကောန်ဂကူဂမ္တိုင်ဂှ်တဲ ဖန်ဗဒိုက်သံသယ အကြာကောန်ချိုင်အရင်ဂမ္တိုင် ဒိုလေဝ်ရ။ ပုဟံ့မွဲဓဝ်ပတေုာ် ကုမွဲကီုမွဲလေဝ် နှုကျင်သွဟ်ဟ် ပွဲစိုတ်ညးသွအ်အိုတ်ရ။

ဗက်ပတေံကျင်ကီု တြံတုအစောန် သရဲပွန်ဂမ္တိုင်၊ သိုင်ဇကုရဏ် ဂမ္တိုင်တအ်ဂှ် နှုကျင်အိုတ်ရ။

ပရေင်ဆက်ဇောံ ကောန်ဂကူကောန်ချိုင်အရင် မွဲကူကီုမွဲ ဂကူဂှ် ဇုတ်ကောန်ချိုင်အရင် ပွက်ဆန္ဒညးတအ်၊ ပရေင်ဂုဏ်ဖိုခိတ်ဇကု ဇကု ညးတအ်ဟေင် ဒိုခိတ်အိုတ် သျှင်ပြဲအိုတ်ဇာင်၊ ညာတ်ကေတ် ဂုဏ်ဖိုကူညးတွဟ်ဂမ္တိုင် ပွက်ဟံ့ဇောင်ရေင် မိက်ဂွံညာတ်ကေတ် အိုတ်ရ။ ဝါဒမဟာဂကူ ဒုင်သဇိုင်ကီု စိုတ်ခါတ်ကောန်ဂကူဂမ္တိုင် ဖန်ဗဒိုက်သံသယ လျှူကောန်ချိုင်အရင်ဂမ္တိုင် ဒိုလေဝ်ရ။ ပုဟံ့မွဲဓဝ် ပတေုာ်ကုမွဲကီုမွဲလေဝ် နှုသွဟ်ဟ် ပွဲစိုတ်ညးသွအ်အိုတ်ရ။ ညံင်ဟံ့ဂွံ ဒိုသတ်ဏအ်ဂှ်မွဲ နကီုကောန်ချိုင်အရင်ဂမ္တိုင် ပုမဒပ်ဟာန်တိုန်ဒပ် မဟာမိတ်ဂမ္တိုင်၊ ဒပ်ပံင်ကောံဂမ္တိုင်ဟေင် စိုဒ္ဓာကိုပုဟံ့မွဲဓဝ်ပတေုာ် ပွဲပရေင်ဆက်ဆောံ ကုမွဲကူကီုမွဲကုမာန်ရ။ ပုသွသတ်ဏအ်ဂှ်မွဲ နှုဗိုပြင် Civil Society မွဲသတ်ကီုတဲ ဇုတ်သွသကေင် အဇီအာဏာအလီအသီ ပွန်ဂှ်လေဝ် ထိုင်ပညီသွကိုမာန်ရေင်။ ဒးထွဲဥပမာမွဲ ပွက်ဗျာဏဂမ္တိုင် ပံင်ကောံကီုကောန်ချိုင်အရင် တွဟ်ဟ်ဂမ္တိုင်ဂှ်ကီု၊ ဂကူမန်ကီု ဂကူကရေင် ပုမဒက်ပတန်တိုန် ဒပ်ပံင်ကောံ၊ ဒပ်မဟာမိတ်သတ်ဂွံ ဒိုဖီလောန်ရ။

ပွဲဇနက်

တင်စွတ်

လိတ်ပရေင်ဝံ ကွဲပတိတ်နူလိက်အုင် “Civil Society” နှင့် ပြည်ထောင်စုမြန်မာနိုင်ငံ၏ နိုင်ငံရေးအကျပ်တည်းအကြား ဆက်စပ်မှုများကို စူးစမ်း ရှာဖွေခြင်း” ဝွဲမဒးရဲတဲ ပတိုန်ထွဲလေဝ်ရေင်။

ပရေင်ကလေင်ပညိပညဝ် အခိင်ပဋိပဏ္ဍိဒြာန်စက်

အဆက်နူ 'ပွဟိုဂး ဝေင်ခွံဂမ္ပိုင်'

တင်ချိန်လျ မျှအန္တရရယ်ဂမ္ပိုင်

ပွလစုံစိုတ်မဲ့မေ့တ်ပွေင်မံင်ကို တင်ပတပ်ကျိပ် (Improper Motive)

အလီအသီဂမ္ပိုင်ဝံ ပွက်မိက်ဝံသင်စေတံ ပတိတ်စပြုလျှူပရေင်ချင်ကွာန်ကို ကျေံဟံ့မိက်ကေတ်လျိုင်ကမ္ပာန် ပွမဒေကျေံကလေင်ကမ္ပာန်ဝါတ်ဂါတ်ဂမ္ပိုင်ဂ်တဲ အက်ပတန်တိုန်ကို ကပ်မယေန်ခမံက်ဝေင်ခွံဂ်ရ။ နကိုတင်ရန်တုအ်နွံနွံ စကာကုကပ်မယေန်ခမံက်ဝေင်ခွံဂ် ကိုခမံက်ပတိတ်သွဟ်ဝေင်ခွံဂ်တဲဂ်ပက် ဟချိန်ဖျေံဖြဟတ် ကုကပ်မယေန်၊ ဖါကျေံထေံလေပ်ရ။ အလီအသီဝံညင်ညးဒေင်ဒုဟ်ဂမ္ပိုင်တအ် ဟံ့ဝံကလေင်ပတိုက်ပွန်ညးတအ် မွဲဝါပွန် တက်ဂယံက်လျှူ ကပ်မယေန်ခမံက်ဝေင်ခွံဂ်တဲ ပါကျေံအန္တရရယ် နူကိုညးကလေင်ပလန်သွသွ (ပြန်လည်တုန်ပြန်သူ) တအ်ရ။

ပွမဗက်မုက်မဲ့လွန် (Bias)

သွဟ်တဲနူ ဇကုဇကုညးလုပ်ကေံ ကပ်မယေန်ခမံက်ဝေင်ခွံတအ်ဂ်ရ ဗက်မုက်မဲ့လွန်နွံလေပ်တဲ တင်နပ်ပရေင်ခေင်ခွံ မကေင်ဒ်ကျိုင်လပ် နူအတိက်ဂမ္ပိုင်တအ်ဂ် ခမံက်ပတိတ်ခွံခွံပြုဟံ့မာန်ရ။ ပွက်လက်ထေံ အတိုင်ဂ်လေဝ် ဒ်လေပ်ရ။

ပရေင်ခေင်ခွံ ဗဒ်ကိုတင်စိုညးချင်ကွာန်

ကပ်မယေန်ဂ်ဝံ ခမံက်ပတိတ်ကို ပွဒ်ခေင်ခွံရောင် ဂးလပ်တဲမ္ပး ညးချင်ကွာန်တအ်ဒ်ကျိုင်တင်စိုဇော်ကိုဖြဟတ်ရ။ ညးချင်ကွာန်တအ်ဝံ မင်စိုမံင်ပရေင်ခေင်ခွံနူအတိက် ဒေင်ဂိသကေင်လပ်ဂမ္ပိုင်လေပ်ရ။ ကပ်မယေန်လျှိုင်တအ်ဂ် ခမံက်ပတိတ်ကို ပရေင်ခေင်ခွံဂမ္ပိုင် ဟံ့မာန်တဲဗဒ်ကိုတင်ခေင်ခွံ ညးချင်ကွာန်တအ် သွက်ဝံစိုတ်ခါတ်စှေံ ဒ်လေပ်ရ။ သွက်ညးချင်ကွာန်တအ်ဟံ့ပေင်စိုတ်လေဝ် ဒ်မာန်ရ။

တင်ချိန်လျ မျှအန္တရရယ်ဗီရလျှူတေံဂမ္ပိုင် ဝံအေန်စှေံမာန်ဂ် နကိုဖြဟတ်ခရိတ်နူညးချင်ကွာန်ဂမ္ပိုင်၊ နူဌာန်ပရိုင်ပွးစးဂမ္ပိုင်၊ နူကေံကေင်ကာမ္ပိတ် မျှဖြဟတ်ဇော်ဇော်ဂမ္ပိုင်တအ်

“အခိုင်ကာလ ပဋိပက္ခအကြာန်စက်တဲ့အာတဲ့ ပရေင်ဒီမဝ်ကရေဇြီ ကောံ ပရေင်ပညီပညပ်ညးသ္မာန်တံ ဗိုလ်နွံမံင်ဂ် နူကို “အိုင်ဒီအီအေ” ဤက်ဂွဲပတိုန်ထွးလဝ်ရောင်”

ဆေဝ်တာကိုမာန်ရ။ ယဝ်ခါရ ဂကောံညးချင်ကွာန်၊ ဌာန်ပရိုင်ဂမ္တိုင် တအ် ဟံ့မဲ့ဏီမွဲး တင်ချီန်လျုမ္မာ်အန္တရာယ်ဂမ္တိုင် ညံင်ဟံ့ဂွံဒ်ကွဲင် ပြဟ်ဟ်မာန်ဂ် ညးမအာကွဲင်ကပ်မယုန် မံက်ပတိတ်စပ်ဉာ်ဂမ္တိုင်တအ် ထေက်ကိုဒးချပ်စိုလဝ် နဲကဲဆေဝ်တာအန္တရာယ်ဂမ္တိုင်တအ်ဂ်ရ။

အကဲအရာပရေင်ချင်ကွာန်

အပွဲအခိုင်ပြင်သွဲသွဲတတ်ကိုန်ချင်ဂ် ကပ်မယုန်မဲ့မဲ့သတ် ဝံင်မံက်တိတ်ကွဲင်မာန်ဂ် ပွဲက်ဇောန်မံင်ရ။ လေ့င်ကမ္မောန်ကပ်မယုန်တအ် ညံင်ဝံင်အံင်ဇးဂ် ပွဲမကတိုင်ကမ္မံ ငြဟတ်ညးချင်ကွာန် ညံင်ဝံင်ပလုပ်ဂ်ကို ကောံ ငြဟတ်ပိုင်ပြီ(ပိုင်ဒြမ်)ညးချင်ကွာန် (Public Ownership) ဂမ္တိုင်တအ် ညံင်ဝံင်နွံချိုက်ပေင်မံင်ဒတဲဂ် ဒ်အမိကပွဲက်ဇောန်ရ။

တာဒ္ဒာပွဲဆိုက်ဗဒဂမ္တိုင်

ကမ္မောန်ပရေင်ပြင်သွဲသွဲ သွဲတတ်ပရေင်ချင်ကွာန်ပွဲမဂ္တိုင် တအ်မွဲး ကမ္မောန်ကော့န်သွ ပရေင်ပညီပညပ်ဂမ္တိုင် ဓဇန်စက် လုက်တေက်ဒအာကို လျှူအလိုအသီတြေိတအ်ဒ်လေဝ်ရ။ သွက်အလို အသီတြေိဝံ ဟံ့ဒးဝှပ်စိုတ် လျှူအရာကော့န်သွ ပရေင်ပညီပညပ် တအ်ဂ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပွဲက်မိက်ဝံင်ပြင်သွဲသွဲသွဲတတ် ကောံ ပြင်သွဲ အစိုအာဏာ ညံင်ဝံင်လုပ်ဗွိုင်သွဲသွဲမွဲး ရဲမဒစိုဒးဂမ္တိုင်တအ် ဒးတော်ယုဒ်လဝ်ကို ပရေင်သွဓဇန် လျှူညးအလိုအသီတြေိဂမ္တိုင်ရ။ အလိုအသီတြေိတအ် ညံင်ဝံင်ဗွဲးတိတ်နူ ပုမဒဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ် ဒးပညီပညပ်တက်ကျာ ဒးအာတ်ပိုင်ကိုကေတ်ဆန္ဒညးသ္မာန်အိုတ်ရ။ တဲဟွန် လိက်တူးသက်သီစပ်ကို အမုရာဇာတ်ပွဲမဂ္တိုင်တအ်ဂ် အလိုအသီတြေိဂမ္တိုင်တအ် ပလိုပလာ်ပုက်ကော့ထောံလေဝ် ဒ်မာန်ရ။ အပွဲကိုညးချင်ကွာန်တအ်ဂ် ဓပ်ဖေက်တကိုက် ဂမ္တိုင် ဆက်နွံမံင်ဏီရောင်ဂ် ဒးချပ်သွလဝ်သတိရ။ ဥပမာ - အခါရ ကပ်မယုန်ပရေင်စပ်ဉာ် ဂွဲသွဟ်မံက်ပတိတ် စပ်ဉာ်ဂမ္တိုင်ဂ် ညးဒးဒင်သွာန်သျှက် စိုစွတ်တအ် ဟံ့ဂံင်ဟိုပတိတ် ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်

ဇေတ်တိတ်ဂမ္တိုင်ဂ် ဒ်မာန်ရ။ သတ်ဟံ့သွဲသွဲ နူကိုဂကောံအလိုအသီ တြေိဂမ္တိုင်တအ် ဘပဋ္ဌကွာတ်ထောံပိုင် လွတ်ညးပုဂ္ဂိုဇးဒင် ကလိလောန် လပ်ဒုဟ်တအ်လေဝ် ဒ်လေဝ်ရ။

အကြာညးပုဂ္ဂိုဇးအုပ်စုပ် စပ်ကိုသွဲသွဲဂမ္တိုင်တအ် ပရေင်စ လာပ်ဗဇနွံမံင်ကို၊ ဒပ်ပွာန်ကောံ ဗွဲသွဲသွဲချင်တအ် ပါလုပ်ရေင်တွင် ကိုငြဟတ်အောန်မံင်ကိုတဲ ကမ္မောန်ဂမ္တိုင်ဟံ့စိုပ်ဒတဲ ဒ်လေဝ်ရ။ အခိုင်ရ ကပ်မယုန် မံက်စပ်ဉာ်ဂမ္တိုင်တအ် မံက်ပတိတ်စပ်ဉာ်ဂမ္တိုင်ဂ် ညးချင်ကွာန်တအ် ဒ်စေင်ဂိုင်စံင်တူကို လေ့င်ကမ္မောန်ပညီပညပ် သွက်စပ်ဉာ်လလမ်ရ။ လေ့င်ကမ္မောန်ပညီပညပ် သွက်စပ်ဉာ်လ လမ်ဂမ္တိုင် မကောံဂး ပုမဒဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ်ဒ် ငြဟတ်လွတ်ကို ပုမဂိုင်သီ ထောံလွတ်ဂမ္တိုင်တအ်ကို ကောံ သီလေ့င်ကမ္မောန် ကလေင်ဖျေံဒွဲဒါ တိုက်ဂမ္တိုင်ကို ဒးကော့န်သွလဝ်ရ။

ငြဟတ်ရေိဟ် ဒ်အထံက်အပင်ဂမ္တိုင်

- ငြဟတ်ညးချင်ကွာန် ပါလုပ်ပွဲမကော့တိုင်ကမ္မံ။
- အထံက်ပင်နူကို ဗွိုင်ညးကျောန်ကေင်ကာမ္မိဟ် (ဂကောံရီဖင်ထံက်ပင် သွက်ညးဒးဒင်ပကိုပရာပ်လဝ်ဂမ္တိုင်၊ ဂကောံအခေါင်အရာမ္မိဟ်ဂမ္တိုင်၊ ကျိပ်သ္မိတ်တာသာဂမ္တိုင် ကောံ ညးလေဝ်ပညာဂမ္တိုင် မုတ္တံတအ်ပါလုပ်ရ။)
- ပွဲဗွိုင်မုံကို လစိုစိုတ်ကျိတ်ကေတ် လျှူညးဒဒင်ပကိုပရာပ်ဂမ္တိုင် (ပုလစိုစိုတ် အဲလေဝ်ဒဒင်လဝ်ကိုသွဲ)။
- ဌာန်ပရိုင်ဗွဲးစး ပါလုပ်ပွဲမကော့ သွာကို။
- ငြဟတ်ရေိဟ်နူကို ချင်သ္မာန်နာကောံ ပုသွဂရုနုညးဂွဲကပ်ဂမ္တိုင် မုတ္တံ ပရေင်အထံက်အပင်နွံမံင် ပွဲမဂ္တိုင်ရ။

ပရေင်ကိုပညာ

ဗိုပြင်ဒက်ပတန်

ကပ်မယေန်ဝံ နနဲသွောတ်စေံစေံ ဒးကေတ်ကသပ် ပညးချင်ကွာန်ဂမၠိုင်တအ်တဲ ပွမရဲစံပတိုန် ပညးကောန်ဂကောံဂမၠိုင်ကို၊ နကိုပရေင်ထံ က်ဂလားနိမ္မိတ်ဂမၠိုင် နူကိုသွာင်စင် ရဲစံပတိုန်ပူဂိုတဲ ဒက်ပတန်တိုန်ကပ်မယေန် ဝမ်ကပ်ဝံသွာ်ဂမၠိုင် ကလိဝံပေါအံင်ဒုးမာန်တဲ ပရေင်ထံ က်ဂလားနိ နူညးချင်ကွာန်၊ နူသွာင်ချင်သွာင်ဂမၠိုင် ဒ်အရီထံ သွက်လေင်ကမောန်တအ်ဂရ။

စပ်ကိုကပ်မယေန် ဝမ်ကပ်ပတိတ်ပရေင်ဝမ်သွာ် ကောန် ကမောန်ဟံစိုပ်တရဲကို၊ စိုပ်တရဲကို တန်တမ်င် လွှဲအရာရဲစံ မှိုတ်ဒွေက်ကပ်မယေန် ပွမဂၠိုင်ရ။ ပဟိုတ်နူညးဒွေက်ကပ်မယေန် ကောပ်ကဲကမောန်ပရေင်တဲ ကပ်မယေန်ပွမဂၠိုင် ဒ်ဒီဒီကရ။ ပွမဂၠိုင်မူး ညးဒွေက်ကပ်မယေန်ဝံ ဗိုရဲပဟံပလုပ် ပွဲကမောန်ကောပ်ကဲ ဇာပ်တဲဂံကိုလေဝ် အပွဲကိုကမောန် ဒးသွာန်သွာ်ကဲစိုတ်မှိုတ်ဂမၠိုင် ကို၊ ကမောန်လလောင်တြးမုဲဒ် ကပ်မယေန်ကို ကောံ ကမောန် ချူဒုန်လိက်ဒင်စီရေင်ဂမၠိုင်တအ်ကို မပ္ပံကဏ္ဍ ဒုဲပွဲကဲဒွေက်ဂမၠိုင် ဒးပါလုပ်ရ။

ယပ်ခါရ ညးဒွေက်ကပ်မယေန်ကို ဂုဏ်သိက္ခာပူဂို ကောံ ဂုဏ်သိက္ခာပရေင်ချင်ကွာန် နွံမံင်မူး သွက်ညးကလိစက်လောန်ဒုတ် မဖေက်တကို က်မံင်ကို ဒးဒုင်ဒုတ်တအ် ပတေံစေံစေံ လွှဲညးဒွေက် တအ်ဂံမာန်တဲ တင်ဝမ်ပတေံ လွှဲလေင်ကမောန်ကပ်မယေန်ကိုလေဝ် ညးချင်ကွာန်တအ် ပတေံဒုင်တဲမာန်ရ။ ကပ်မယေန်ဝံ ပွမရဲစံသွောတ် အာတ်ပိုင်တဲ ကသပ်ညးချင်ကွာန်တအ်တဲ နုဲစိုပ်ကောံ ပွမယိုလွှဲ နကိုလညာတ်ညီသွာ် တုပ်စိုတ်ညးဂမၠိုင်မူး အံင်ဒုးမာန်တဲ ညးချင် သွာင်ဂမၠိုင်လေဝ် ထံ က်ဂလားနိကျင်ပေင်မာန်ရေင်။ ပွဲတေင်မူး ညးစူးနူကိုပိုင်သွာင်စင် မပ္ပံ ပိုင်ညးပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပိုင်ကောန် ချင်အရင်၊ ပိုင်ဘာသာတအ် ညံင်ဝံပါလုပ်သီဖအိုတ်ကို ပွဲကဲဒွေက်မံင်တဲ ညးကောန်ကောံတအ်ကို လွှဲမှိုတ်တြး၊ လွှဲမှိုတ်တြး ညံင်ဝံညီသွာ် (ဟံသေင်) စိုတ်ထေက်ကြိုက် ညံင်ဝံပါလုပ်လွှဲမှိုတ် တုပ်သွာ် ညးသွာ်ဒ် ဒးကောန်ထေက်ရ။

အခေါင်ကောန်သွ ကောံ အခေါင်အာဏာဂမၠိုင်

တင်ရန်တုအ်ဂမၠိုင် ။ ။ အဓိက တင်ပတပ်ကွိုင်ကမောန် ဂမၠိုင်တအ်ကို ဒးခမ်ကဲထွးလပ် ကွးကွးမးရေင်။ ထေက်ကိုဒး ကောန်ဂမၠိုင် ပွမခမ်ကပ်ပတိတ် ပရေင်ဝမ်သွာ် နူအခေါင်အာတ်ကဲဂမၠိုင်၊ ပွအထံ က်အပင် ပရေင်ကလေင်ပညီပညပ် အကြာကောန်ဂကူဂမၠိုင်၊ ပွမအာတ်ကသပ်၊ ပတိုန်ထွးကသပ် စပ်ကိုအရီထံထံ က်ပင် ညးဒးဒုင်ကလိလားနိဒုတ်ဂမၠိုင်၊ ပွမဆေင်တာ ညံင်ဟံဝံကလေင်ဒ် ပွာန်မွဲအလန်ပွန်၊ ပွစိုခွာကို သွောတ်တုအပိုပွာန် ညံင်ဟံဝံအုပ်ခေလီ ပွဲပရေင်ချင်ကွာန် မွဲအလန်ပွန် မပ္ပံလေင်ကမောန်တအ်ကအ် မဒ်ရ။

အပိုင်အခြာအခိုင်ကမောန်။ ။ ပိုင်အပိုင်အခြာ အခိုင်ကောန် ကမောန် နူအစကောန် စိုကိုတဲဒ်ဒီဒီတေံ ဒးစွတ်ထွးလပ်တဲ စိုတ်

လူတ်တြိုက်တြဲစိုတ် ပဋိပက္ခအာတ်ကဲဂမၠိုင်မူး စွဲအဓိကကိုပရေင်ဖံက်ပကပ် သဇိုင်အခေါင်အရာမှိုတ် ဂမၠိုင်ရေင် စိုန်ဂးလေဝ် ပရေင်ဖံက်ပကပ် အခေါင်အရာမှိုတ်ဝံ နွံမံင်တြိုင်ကိုသ်ရ။

ဟလိုင်စွတ်လပ်ကို အခိုင်ဟံဝံရုမ်ဂပ်ပိုင်ဏီမူး ထပ်ပပိုကိုအခိုင်အမွဲ ဝံမာန်ရ။ စိုန်ဂးလေဝ် အလုံလေင်ကမောန်မွဲ အခိုင်ထွတ် စိုတ်ဟလိုင်လီမု တဲဒ်မာန်ကို ဒးချပ်သွာ်ပိုင်ခြာစွတ်လပ်ကွာရေင်။ ယပ်ရသ်ကို ဟံသေင်မူး ကပ်မယေန်ကို ကေတ်အခိုင်တြိုင်သွော့လောန်တဲ လွှဲပရေင်ကမောန်ညးတအ်ကို ညးချင်ကွာန်တအ် စိုတ်လုပ်စ အောန်ကျင်မာန်တဲ တင်ပတပ်ကွိုင်ရန်တုအ်ညးတအ် ယုတ်ဒေက် အောန်စိုက်ကျင်မာန်ရေင်။ ယပ်ဒ်မာန်မူး အပွဲကိုပိုင် (၁) သွာ် (ဟံသေင်) စိုတ်ပိုင် (၂) သွာ် အခမ်ကဲရပ်ရ လေင်ကမောန်တအ်ကို ဒ်ထေက်ရ။

ပိုင်ခြာလပ်ကို ကဆံင်ပရေင်ဖံက်ပကပ်ဂမၠိုင်

အခါရ လူတ်တြိုက်တြဲစိုတ်ပဋိပက္ခ အာတ်ကဲဂမၠိုင်မူး စွဲအဓိကကို ပရေင်ဖံက်ပကပ် သဇိုင်အခေါင်အရာမှိုတ်ဂမၠိုင်ရေင် စိုန်ဂးလေဝ် ပရေင်ဖံက်ပကပ်အခေါင်အရာမှိုတ်ဝံ နွံမံင်တြိုင်ကိုသ်ရ။ ဟိုတ်ကိုရ ကပ်မယေန်ဝံ နကိုအခိုင်ပွဲဒေမံင်မူး ဝမ်ကပ်ရပ်ရ ပရေင် ကမောန်တအ် သီဖအိုတ်ဟံမာန်ရ။

စိုတ်အပွဲအပိုင်အခြာ ပရေင်ဒ်ဝင်

တင်ဏအ်ဝံ ကယျာန်ခေတ်ညးသွာ် နွံတြိုင်လောန်တဲ နူအခိုင်ကမောန်အစိုတ်ပကပ် ဒးစွတ်သွာ်ပိုင်ခြာလပ်တဲတဲ ရေင်။ အပွဲအခိုင်ပိုင်သွာ်စိုတ်လီမု ပိုစိုတ် (ဂုတ်) ပဋိပက္ခတအ်ကိုရေ။ အပွဲအခိုင်လီရေ။ အခိုင်ပွာန်အပွဲချင်ဒ်မံင်ဟာ။ အပွဲအခိုင်နွံမံင်သွာ် တဲ တုအပိုင်ဟာ မဟံတအ်ဏအ် ဒးစွတ်ပိုင်ခြာလပ် ပိုင်အခိုင် ဒ်ဒ်ဝင်တအ် ဒတဲရေင်။ ပွဲမဂၠိုင်မူး အပွဲအခိုင်ပဋိပက္ခကတီဒ်တြိုင် အိုတ်ကိုဟေင် ရဲစံသွာ်အဓိကတဲ စိုတ်တဲပဋိပက္ခ ပွဲမဂၠိုင်တအ်ကိုရ။

ကမောန်ကပ်မယေန်ဂမၠိုင်

ကမောန်အဓိက ဒ်ဂုဏ်ပိုင်တင်ရန်တုအ် ကပ်မယေန်ဂမၠိုင်ပွဲ ပွမပတိုန်ထွး လေင်ကမောန် အခေါင်ကောန်သွ နူကပ်မယေန်၊ သုတေသန ကောံ လေင်ကမောန် စိုတ်တြိုက်တြဲဂမၠိုင်၊ ပွမပတိတ် လိက်ဒင်စီရေင် လက္ခရအိုတ် (အဆိုးသတ်အစီရင်ခံစာ) ကောံ လေင်ကမောန် ကိုသပ်ဂမၠိုင် မပ္ပံပါလုပ်နာနာရ။

ကပ်မယွန်ဂ်
အခင်ဟွံရဲ အာတ်အရီဖင်
နူညးတာလျိုင်အလိုအသီ ကော့
သွာဲဒ်အလိုအသီဂမ္တိုင် ဝံမာန်ရ။
နွံပိုင်ကွိုင်မွဲး နကိုအရီအဖင်
ညးလျိုင်အလိုအသီတအ်
စှော်ဒေသတျိုင်ရးဂမ္တိုင်မာန်တဲ
စှော်တုဂ်တုဂ် သွက်ဝံမံက်ပတိတ်
ပရော်ဂရမ်သွာဲဂမ္တိုင်တအ် မာန်ရ။

အခေါင်အာဏာ ကပ်မယွန်

ကပ်မယွန်ဂ် တင်နင်ဂမ္တိုင်ညိုင်ဝံဝံ ညိုက်ကပ်ပင်ပင်ဂ်မွဲး အောန်အိုတ်ဒ်နွံကို အခေါင်သွာဲဒ်ညးဂမ္တိုင် ဒ်နွံကိုမှ ပြေပိုင် မာန်ရောင်။ ကပ်မယွန်ဂ် အခင်ဟွံရဲအာတ်အရီဖင် နူညးတာလျိုင် အလိုအသီကော့ သွာဲဒ်အလိုအသီဂမ္တိုင်ဝံမာန်ရ။ နွံပိုင်ကွိုင်မွဲး နကိုအရီညးလျိုင်အလိုအသီ စှော်ဒေသတျိုင်ရးဂမ္တိုင်တဲ စှော်တုဂ်တုဂ် သွက်ဝံမံက်ပတိတ် ပရော်ဂရမ်သွာဲဂမ္တိုင်တအ် မာန်ရ။ (ပွဲလလောင် လပ်မံသ် ဂ်ဂ်တုဂ်သွာဲဒ်သွက်ကောတ် ပွဲအပြေ(ဟံသောင်) နနဲလုက်ဂ် သုင်စောဲလုပ်ဂ်ရ။) အပွဲကို အခေါင်အာဏာ နွံပိုင်ကပ်မယွန်မွဲး အခေါင်ကော်ပိုင်နူကို ရှင်၊ အခေါင်ဂ်ဂ်တုဂ်၊ အခေါင်သီပစေပ်ထောံ ကပေါတ်ဟွံလုပ်ထွဲစပ်ဂမ္တိုင်၊ အခေါင်စိုဒ္ဒာကို ညးထွေးသက်သီဂမ္တိုင် မွဲတအ်ပါလုပ်ကိုရ။ အခေါင်အာဏာမွဲတအ်ဏာအ်ဂ် ချိုင်ဆုတ် ပွတ်ကို ရှင်သွာဲဒ်စပ်မံင်တအ်ဂ်တဲ သုင်စောဲအာ အခေါင်အာဏာ ဂ်မာန်ရ။ နကိုကပ်မယွန်မွဲး အပိုင်ဂမ္တိုင်တအ် ညိုင်ဟွံဝံသပ်အောန်မံင်ကို၊ ညိုင်ဟွံဝံဒ်အာ ဝိုင်ပိုင်ရှင်သွာဲဒ်စပ်တအ်ဂ်ကို ဒ်ချိုင်ဆရ။ ကပ်မယွန် ဝံမံက်ပတိတ်ပရော်ဂရမ်သွာဲဒ် ရှင်သွာဲဒ်စပ်မံင် ဟံသောင်ရောင် သာ်ဏာအ် ဒ်ဆုတ်တီကောတ် လပ်ပိုင်နဲရ။

အခေါင်ကိုဒုဟ်ဒ်
(Sanction)

အပိုင်အာဏာ အခေါင်ကော့နသွာဲဂမ္တိုင်တအ်ဂ် ဒ်အပိုင် ပြာပ်လပ်ကို ကပ်မယွန်ဂ် ရှင်မံင်ဂပ်ရောင်။ ပွဲမတပ်ဒ်ဏ်ဂမ္တိုင်၊ ပွဲမဖျေံထိုင်ကိုဒုဟ်ဂမ္တိုင် ကော့ ကိုဒုဟ်ကုညးတးပါ အပွဲပရော်ဂရမ် ကော့နွံဝံဂမ္တိုင်တအ် မွဲအခေါင်တအ်ဏာအ် ဒ်နွံပိုင်ကပ်မယွန်ဂ်ရ။

လွှဲကမ္ပောန်မကျိုင်လကူရ်
(Follow Up)

အခင်ကလ ကပ်မယွန်ဂ် ချူဖန်လိက်ဒင်စီရောင် လကူရ်အိုတ် (Final Report) တဲမွဲး ကိုသမ္တိကုညးချင်ကွာန် တအ်ကို၊ ဝံမံက်ရုပ်ရတုဟ်ဟ်ကို မပတ်တအ်ဏာအ်ဝံ နူကိုအလို အသီတအ် တာလျိုင်နွံကျိုင်ရ။ လွှဲကမ္ပောန်ကပ်မယွန် တဲဒ်အိုတ် တဲ တင်စွတ် သမ္တိပိုင် ဇော်ဂမ္တိုင်တအ်ဂ် အခေါင်အာတ်စိုနွံကို၊ အခေါင်သီဂိုင်စွံ အပွဲဒ်မာန်ကို ကော့ ပရော်ဂရမ်သွာဲဒ်ကလး စပ်ကိုသြန်ဘဏ္ဍာဂမ္တိုင်ကို မွဲတအ်ဏာအ် ဒ်ချုပ်ကိုလပ်ကိုရောင်။

တင်နွံပိုင်တမ်ရိဟ်ဂမ္တိုင်

တမ်ရိဟ်ထောက်ကိုဒ်နွံတအ် သွက်သုင်စောဲဟ် ဟံရပ်ဂပ် မံင်မွဲး စိုန်ရန်မံင် ကပ်မယွန်နွံကို အခေါင်အာဏာ ကော့နသွာဲဒ် ဝိုင်လီဒ်ဒ်ရ ဝံပိုင်အံင်ဒ်အိုတ် ဝါတ်ဂါတ်လောန်ရ။ တင်နွံပိုင် သွက်ဝံဂေတ်စက်ယာန် ကပ်မယွန်မွဲးမွဲး အောန်အိုတ် ဒ်ဗဏ္ဍာ အမေရိကန် စိုတ်အကြာ (၅/၁၀) ပြကော့ကိုတ် ဒ်နွံလပ် ဒ်တဲရောင်။ ဝိုင်ပိုင်တုဟ်မံင်ပွဲမွဲး ပရော်ဂရမ်အထံက်အပင် ပရော်ဂရမ် (Project) နူကိုအလိုသီချင်သွးဟံက နူကိုသြန်အရီအပင်ချင်သွာဲဒ် ဂမ္တိုင်ကို ကော့ ညးတုဒ်ဒ်အထံက်အပင် နူကိုပုဂ်တုဟ်ဟ်ဂမ္တိုင်တအ် ကိုဒ်ဒ်ထံက်ပင် ကော့နရောင်ကျိုင်ဝံမာန်ရ။

သွား (၂၀၁၀)ကို ကျွန်ုပ်တို့ပေါ်ရဲမဲရောင်း ရမျာင်ဂမ္ဘိုင်ပြုတမ္မင်မင် စနုသွာ(၂၀၀၈)တော်ရ။ အခိုင်ကျာမေလင်နာဂေတ် ကတီဒိုဒိုချင်ဗွာတို အစောချင်ကွာန်လိုလတ်ထောင်မင် ပွဲကိုဂိတုမေ(၁၀)ကို အလိုအသီပွာန်တအ် ကျွန်ုပ်တို့ပေါ်ဒင်ဆန္ဒမဲ သွက်ဝံထံက်ဂလာန် သွာင်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်ရ။ သွာင်ဥပဒေသဇိုင်ဒက်ပတန်ချင်ဝံ ကော်ဂးတ် သွာင်နာဂေတ် (သွာံ - ၂၀၀၈)လေဝ်ဂဆာဒိုတ်ရ။ အစောကျွန်ုပ်တို့မင်ပေါ်ဒင်ဆန္ဒမဲဘဲ ညးချင်ကွာန်အလိုသီဖအိုတ် ထံက်ဂလာန်တုပ်စိုတ် ကတိုင်ကတိုင်ကမ္ပကမ္ပ ဟံ့သေင်ရ။ ဗွဲတွင် ကောန်ချင်အရင်ဂမ္ဘိုင်ဝံ ဟံ့မိက်ထံက်ဂလာန်ရ။ ကိုမဲဒဲစီဖအိုတ် လူပေက်အမိင် အသံပိုင်အာဏာ ကောန်ပွာန်ညးကျွန်ုပ်တို့ ရင်ဆန္ဒမဲတအ်တို ဒဲဆာမဲထံက်ဂလာန်လေဝ် ကြပ်ဒင် အလိုသီပွာန်ချင်ရ။ ဟိုဖုန်ထောံတို မိဒင်ဆန္ဒမဲညးချင်ကွာန် ညးချင်ကွာန်လိုဟံ့ဗွဲမ္ပိုင် ဟံ့တုပ်စိုတ်ရေထို ချိုတ်ပျိုတ်မင်တို အလိုသီပွာန်တအ် လလောင်တြးလေဝ် ညးထံက်ဂလာန်သွာင်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်(၂၀၀၈)ဝံ နံမင်(၉၂)ကွဲကွဲပြင်ရောင်ဟိုကို ဒိုမအရေဝ်လီဥာန်မ္ပဲရ။ ပေါ်ဒင်ဆန္ဒမဲ သွက်ဝံသွာဒတန် သွာင်ဥပဒေဒက်ပတန်ချင် တိုဒိုအာရ။ သွာင်ဥပဒေဒက်ပတန်ချင် စချူဇကေက်ကျင် နူကိုသွာံ(၁၉၉၃)တော်မဲတို အပွဲဒိုအလိုအသီပွာန် မသွာမ္ပ(မုန်မာတပ်မဆာ)ကို ကေတ်လတ်အခေါင်အရာဂိုဏ်းကို သွက်ပီညးချင်ကွာန်တအ်ဇာင် ညးဂမ္ဘိုင်တီလေဝ် ဗွဲယျေတုယျရ။ ဣဏအိဝံ ဟိုတ်ညးချင်ကွာန်တအ် ဝံအိုအး ဝံကျဟ်ဒဲမ္ပဲတမင် အလိုအသီပွာန်မ္ပဲကိုရ။

အပွဲကိုသွာင်ဥပဒေသဇိုင်ဒက်ပတန်ချင် အတိုင်လိုအသီပွာန်တအ် မဖန်ဇန်လးလဝ်ဝံင်တရ (၇) တင် (လမ်ဗျေပုံ အဆင့် (၇)ဆင့်) ဝံ သွာံ(၂၀၁၀)ဏအ်မ္ပး ကျွန်ုပ်တို့ပေါ်ရဲမဲရောင်း။ သွက်ကိုချင်ဗွာမ္ပး ပေါ်ရဲမဲ(၂၀၀၀)ဝံ ဒိုပေါ်ရဲမဲ မရနက်ကို(၁၅)အလန် မဒိုရ။ ပေါ်ရဲမဲအပွဲကိုချင်ဗွာ ဗွဲမ္ပိုင်တအ်ကို မကေင်ကျွန်ုပ်တို့ကျင် အပွဲလက်ထက် အလိုအသီကပ်လိုနီဗိုဟံ့ယျ) ကေုာံ အလိုအသီပွာန်တအ်သွးတို ပေါ်ရဲမဲ မတိုကျင်လက္ခဏာဒိုတ်တော် ကျွန်ုပ်တို့လေဝ် အပွဲသွာံ(၁၉၉၀)မဒိုရ။ အပွဲကိုပေါ်ရဲမဲ(၁၉၉၀)ကို အပွဲကိုလိုဟံ့မ္ပိုင် အခေါင်စုတ်မဲနံမင်(၂၀) ပြကောဒိုကိုတ်ပြင်ဒိုမ္ပး လိုဟံ့(၁၅)ပြကောဒိုကိုတ်ပြင်ပြင် မ္ပိုင်ဂမ္ဘိုင်စုတ်မဲဒိုတ်ရ။ ပေါ်ရဲမဲ(၁၉၉၀)ဝံ ဖော်ပရေင်ချင်ကွာန်အေန်အေဝ်ဒီ (ဒေါ်အောင်ဆန်းစုကြည် သွသ္မိပ်သ္မ)ဝံ ဇူးကေတ်မဲတိုလေဝ် အလိုအသီညှိပွာန်ဂမ္ဘိုင်တအ် ဟံ့ပအပ်ပြာပ်ကို အပီပရေင်ချင်ကွာန် ကုဖော်အေန်အေဝ်ဒီရ။ အလိုအသီပွာန်တအ် ဆက်အုပ်စုင်လတ်ချင်ပုန်ရ။ ဣဏအိဝံ ထွးဟိုတ်အလိုအသီပွာန် ဒိုမင်အလိုအသီ ဟံ့လင်သွာင် မ္ပဲရောင် မဒိုရ။

သွက်ပေါ်ရဲမဲ
ဇွဲဆီလင်
နူသွာံ - ၂၀၀၆ တော်ရ။

ညးမ္ပိုင်ထွး **သု မု ခ**

စုပေါ်ရဲမာဲ သွာံ(၁၉၉၀)တုဲ လှုဟ်ပေင်ကျင်(၂၀)သွာံ အပွဲ ကိုသကွာရဇ်(၂၀၁၀)ဏအ်မွဲး အလီုအသီပွာန်တအ် ဖန်ဇန်မံင်သွက်ဂွံ ကျောန်သွပေါ်ရဲမာဲ ဗွဲဝါပွန်ရ။ နူကီုဒပ်ပွာန်ညံင်ဂွံ အုပ်စုပ်အာကွီုန့ချင် မလုပ်သွာဲခဲးစှော်၊ ညံင်ညးချင်သွာဲဂွံပတေံတေံတေံ ကုအလီုအသီပွာန် မလုပ်ဗွဲခဲးပေင်ဂွံ ဝစာန်သွတ်မံင်ရောင် ညးစိုန်သကီုပရေင်ချင် ကွာန်ဗွာတအ် ပါပါဟီုဂးမံင်အိုတ်ရ။ အတိုင်ကွီုညးပိအလီုအသီ ပွာန်တအ် မဟီုကြိုတြးမံင်ဝါဒကွီုဒ် “နိုင်ငံတော်၏ မျိုးသားနိုင်ငံရေး ဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေး” ညံင်ရဲသတ်ဏအ် ဂွံဒုက္ခါမာန်ဂွံ အလီုအသီပွာန်တအ် စီရင်ရောင်ဗေင်တ ကျင်မံင် ကတောင်မတ်ညးချင်ကွာန်တအ်ဂွီုကီုသွာံရ။ ဟီုသောင်သောင် တေံ အပိုနွဲတဲအလီုအသီပွာန်ဂွံ ညံင်ဂွံတန်ဒ်လအ်လကီု၊ ညးဂမ္တိုင်တအ် ညံင်ဂွံသွတန်စွတ်သမ္တိ မှိုင်အလီုအသီမလုပ်သွာဲဝဲဂီု မဒ်ရ။

စပ်ကိုပေါ်ရဲမာဲ(၂၀၁၀)တုဲ ညးမစိုန်သကီုပရေင်ချင်ကွာန် ကောန်ချင်သွာဲ၊ သွာပရေင်ချင်ကွာန် ကောန်ချင်ဗွာဗွဲမဟိုင်တအ် ပတိတ်ကျင်မံင်ကိုန့တုဲ နွံမံင်နာနာသတ်ရ။ ကိုန်တုဲညးတအ် ဗွဲမဟိုင်မွဲး ပေါ်ရဲမာဲဝဲ ‘ပုဗ္ဗစးဟံမဲတုဲ ဟံလုပ်ဗွဲခဲးရောင်’ ညာတ်ကေတ် လပ်သတ်ဏံတုဲ လှိုတ်တေံ ပေါ်ရဲမာဲဝဲ မွတ်တိတ်သွက်ဂွံပြိုင်သွာဲကျေံ ပဋိပက္ခပရေင်ချင်ကွာန် ဗွဲကွီုန့ချင်ဗွာ မွဲနွဲဗီုမာန်ရောင် သတ်ဏအ်လေပ် ညာတ်ကေတ်ပွန်ရ။ စိုန်လေပ် ကွီုညးပိအလီုအသီပွာန် မကော်ဂး ညးဇွော်ကွီုန့ချင် (ဗိုလ်ချုပ်မှူးကြီးသန်းရွှေ) မားလပ်မွဲး ပေါ်ရဲမာဲ(၂၀၁၀)ဂွံ ဒဒ်အတိုင် ဥပဒေသဇိုင်ဒက်ပတန်ချင်(၂၀၀၈)ဂွံတုဲ ညံင်ဂွံလုပ်ဗွဲခဲးဂွံ ကျောန်အာရောင် ဟီုသတ်ဂီုလေပ် ညးချင်ကွာန်တအ်ကို၊ ပုဗ္ဗစီအစးမံင် တအ်ကို၊ သိုက်ဂီုနွဲဗွဲဗီုပွာန်ညးတအ်လှိုတ် ဟံပဆော်စိုတ်ကွေံကွေံရ။ သွာပရေင်ချင်ကွာန်လှိုတ် ပတေံကေတ်လပ် ပေါ်ရဲမာဲဝဲ ညံင်ဟံမဲဗွဲခဲး ရောင် ခါတ်ကေတ်အကဲအရာ မဒ်မံင်တဲဏအ်တုဲ ဟီုဂမတိတ်ကိုန့တုဲရ။ ဆဂး သွာချုလိက်နူကို သွာပပရိုင်အလီုအသီတအ်ဝဲ ညံင်ညးချင် ကွာန်တအ် ဂွံထံက်ဂလန်အလီုအသီပွာန်ဂွံ ကြးမံင်ဝါဒ ဟီုဂးတံင်ကြိမ် အိုတ်ရ။

ပေါ်ရဲမာဲဝဲ ဟိုတ်နူအလီုအသီပွာန်တအ် ချင်စိုပ်ကအ် ယို ကြေပ်ပြတ်တုဲ ဟံကျောန်မံင်ဟံမဲဝဲ ဒးကျောန်ရ။ ဟိုတ်နူဗေံလပ်ဝဲတရ လွေင်ကမ္ဘာန် အပွဲကို **Road Map (၇)** တင်ဂီု၊ ဟိုတ်နူဒြဟတ်

စုတ်သမ္မိသွင်ကွာဗေပရေင်ချင်ကွာန်(တစည) ပေင်(၂၁)သွာံ ပုတ်ပေါ်ရဲမာဲ(၂၀၁၀)ဏအ်ဂွံ ဗေင်တစည လုပ်ပြိုင်ရောင်တုဲ ညးစူးကွတ်ထံဗ် ဗွဲမဟိုင် ဝဲဇွဲမာဲဂွံရောင် ပတေံကေတ်ရ သတ်ဏံ ဖတ်ဆောညးအုပ်ကာနာနာ (ဦးခင်မောင်ကြီး)ဂွံ ဟီုလတ်အပွဲသွင်ကွာဒုရ။ (ပရိုင် ကေုာ် ဗီု - ဌာန်ပရိုင်ရောဝတီ)

ရဲဟ်နုညးချင်ကွာန်ကို၊ ဗြဟတ်ဇိုဟ်နုညးချင်သွာဲကို နွံမံင်တုဲ အတိုင်ပီပြင် အုပ်စုပ်မံင်လှုဟ်ဏအ်ဂွံ ဆက်တုဲအုပ်စုပ်အာ ဟံဂွံရောင်၊ အလီုအသီ ပွာန်ဝဲ စးအသံမိထာဗီရ ဟံဂွံရ။ ဒးသွာဲပီပြင်ရ။ လတက်ပဋ္ဌေံပွာန်တုဲ အုပ်စုပ်ချင်ဟံဂွံရ။ ဒးသွာဲသွာဲရ။ ဗွဲသွာံ(၁၉၉၀)ဂွံ အလီုအသီပွာန်တ အ် ကျောန်သွပေါ်ရဲမာဲတုတ်ဗက် ညးဂွံဇွဲဇွဲ ညးဂွံမာဲဂွီုဂွီုရ ဟံပအပ်ကိုအပိုဗီုသတ် သွာဲထေံမိတ်ညးတအ်တုဲ အစိုတ်ဆက်သီလပ် အတိုင်တြေံပွန်ရ။ လှုဟ်အလီုအသီပွာန်အပ ကျောန်သွပေါ်ရဲမာဲလေပ် ကောန်ပွာန်ရောင်မိတ်ဂမ္တိုင် ကိုလတက်ပဋ္ဌေံ ကယျိုင်မိတ်တုဲ ကိုလုပ် ပေါ်ရဲမာဲရ။ ပွာန်ရံတိတ်တအ်ဂွံကို၊ မိတ်နူကောံကျဲဗေင်ဂမ္တိုင်ကို ညေံတအ်ဂွံ မိတ်လွင်အလီုအသီပွာန်တအ် ဖဒ်တုတ်ရတုဲ ဂကောံညေံတအ် ဝဲဇွဲဇွဲမာဲမာန်ဂွံ ဇကုဇကုအလီုအသီပွာန်တအ် ကိုမံင်ဗြဟတ် ဖေက် မံင်ဇက်ရတေံ ပေါ်ရဲမာဲဝဲ ကွာဟံကျောန်ဏီု သွဟ်မံင်မံင်တုဲတုဲရ။ ကျောန်ပေါ်ရဲမာဲဟီု တေံ ဂကောံပရေင်ချင်ကွာန်၊ ဗီုကိုဗေင်ပရေင်ချင် ကွာန်တစည (တိုင်းရင်းသားစည်းလုံးညီညွတ်ရေးပါတီ) ကေုာ် ဂကောံပရေင်ချင်ကွာန်တုတ်တအ် လုပ်ဒင်ရဲမာဲကိုရောင် စိုန်ရဟီုလ လောင်မံင်ကို ပရိုင်ဂမ္တိုင်ကိုလေပ် ဂကောံဗွဲဂမ္တိုင်တုဲ အခေါင်ချီအရင် သွက်ပေါ်ရဲမာဲ ထံကိုတြးမရိုင်၊ စှော်ရေင်ဇန္ဓကံတံင် ကြေပ်ပြတ်ဗွဲလောန်ရ။ ပေါ်ရဲမာဲ(၂၀၁၀)ဂွံ တုဲညံင်ဗျုပ်လမျီုကို သွာဲဗျုပ်ဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်(၂၀၀၈)ဂွံကိုရ။ သိုက်ဂေတ်ပိုဒ်သွာဲ အပွဲသွာဲ ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၀၈)ဂွံမွဲး မိတ်သွာဲဒပ်ပွာန်တအ် ဝဲလပ်အခေါင်ခိုဟ် ဗွဲမဟိုင်တုဲ နွံမံင်စေံဝဲဗျူရောင် ဝဲညာတ်ကေတ်ရ။ လိက်သွာဲဒက် ပတန်ချင် သွာံ (၂၀၀၈) (အခန်း ၁၄ - ကူးပြောင်းရေးကာလ ပြဌာန်း ချက်များ) အတိုင်ဇွာံပိုဒ် (၄၄၁) ဂွံမွဲး စုန်နုအပတအ် လလောင်ကြီး ထေံ မိတ်ထံက်ဂလန်(၉၂)ကွီုညးပိရောင်တုတ်ဗက် လိက်အုပ်သွာဲ ဥပဒေသဇိုင် ဌာနအတန်တုဲ အပွဲကိုပေါ်ကောံဇိုက်ကွတ်ထံ အလန် ပထမရဲ အာဏာမတန်ဒ်ရောင်သွးရ။ စုန်လိက်သွာဲဒ်ဒ်ဒ်တန်ဗက်

သွာင်ဒပ်ပွာန်ဂ် ဝံပိုင်ပြီအာ အဝီပရေင်ချိုင်ကွာန်(၂၅)ကွိုင်ကွံ တဲ့တဲ့ရရေရေင် ဝံညာတ်ကေတ်ရ။

တုပွန် (မွေံပိုင် - ၄၄၅)၊ အလီအသီနုထာ/နအဖတအ် မကျောန်တဲကျင်လပ် ပွံက်ပကပ် အခေါင်အရာမွိုင်ဟ်ဂမိုင်၊ ပုမာဇန်ပျဲပျဲကွိုင်လပ် လွှာညးချိုင်ကွာန်ဂမိုင်တအ်ဂ် ညံင်ဟံ့ဝံကေတ်အရေင် ကလေင်ဝေင်ဒုတ်ဟံ့မာန်ဂ် စီဒွာလပ်ဒုတ် အလီအသီပွာန်တအ်ရ။ သတ်ပြိုင်သွာ်ကျောံသွာတ် ပရေင်ချိုင် ကွာန်တို တွတ်မွိုင်ရေင်ဟ်မွိုင် ပရေင်ခေင်ခေင်ဒုတ်၊ ပရေင်ကလေင်ပညီပညပ် ပုဂ်ဒုတ်ဒဏ် ညးကလီလောန်ဒုတ် အခိုင်မတဲကျင်တေံဂမိုင် မွိုင်လေင်ကမောန်အကျောန်သွ အခိုင်ပြိုင်သွာ်ကျောံသွာတ်ချိုင်နံင်ရ။ အလီအသီပွာန် လှဟ်ဂ် ဒုတ်ညးတအ် မဏ်ဓေတ်လောန်လပ် နအတိက်တေံဂမိုင် ညံင်ညးတအ် ဟံ့ဒးကလေင်ဒုတ်ဒုတ် မွိုင်အလန်ပွန်ဂ် စီဒွာလပ် တင်ဒုင်လျိုင်ဘာညးတအ် နကို (မွေံပိုင် ၄၄၅) ဂ်ရ။

အပွဲကို (မွေံပိုင် ၄၃၆) ဂ်မွေံ ပိုင်မိက်ဝံပစ္စေပ်ပလေတ် သွာင်ညးအေမွေံပိုင်အမိုင်မွေံ ညးဇွဲကွတ်ထပ် ညးချိုင်ကွာန်(၂၅)ကွိုင်ကွံတအ် ထံက်ဂလန်တုပိုင်တု မု ဒးကျောန်သွပိုင်ဒင်ဆွဲမာ်ညးချိုင်ကွာန်တအ် ဝံမာန်ရ။

International Criminal Court

**အလီအသီပွာန်တအ်ဂ်
ဖေက်တကိုတ်မံင်ကို
ရင်သွာင်ဏအ် ဝံမလောန်ရေင်။
ယပ်ညးတအ် အပိုဟံ့မွေံမွေံ
ညးတအ်ဒးတိုန်စိုပ်
ရင်သွာင်ခပ်ဏအ်
မွေံစွတ်ဇကန်ဂ်ရ
ညးတအ် ဒးစီဒွာလပ်
ဒုတ်အကုသိုလ်ညးတအ်
ကျောန်ကျင်လပ်အတိက်ဂမိုင်
နကိုမွေံပိုင် (၄၅၁) ဏအ်ရ။**

ဥပဒေမွေံ ချူဇဏ်လပ်တဲမွေံ ဝံကလေင်ပစ္စေပ်ပလေတ် မွိုင်အလန်ပွန်ဂ် ဒုတ်လောန်ရ။ အလီအသီပွာန်တအ် တီလပ်ဂွန်ဏအ်ဂ်ရ ညးတအ်ချူလပ် မွေံပိုင်သွာင်ဂမိုင်ဂ် ကိုလပ်ဖျန် ဝံလပ်လွှာညးတအ်သွးရ။

အပွဲကို (အခန် - ၁၀၊ မွေံပိုင် ၄၀၄) ဂ်မွေံ ဖေပ်ပရေင်ချိုင်ကွာန်ဂမိုင်တအ်ဂ် ဒးရေင်သေံမံင်မွေံတ် ပရေင်ကေင်ကာညးချိုင်ကွာန်(၃)တင် မကော်ဂး (ဒီးအရေးသုံးပါး) ဂ်ကို ကေံ ဒးမံင်သွာ်ကျောံသွာတ်ချိုင် မကော်ဂး(နိုင်ငံတော်)ဂ်ရေင် ဂးလပ်ရ။ အလီအသီပွာန်တအ် လလောင်ဟိုမံင် (နိုင်ငံတော်) ဟိုဂ်လေင် မိက်ဝံစွောန်ကေတ် သွာင်ဒပ်ပွာန်ညးတအ်ရရေင် ဝံဆိုင်မွေံနဲနဲရေင် ဒပ်ပွာန်ညးတအ်ဂ် အပိုဟံ့ဂ်ရရေင် တုပိုင်အခိပွိုင်သတ်ဝံရ။

အပွဲကို မွေံပိုင် (၄၀၅) ဂ်မွေံ ဖေပ်ပရေင်ချိုင်ကွာန်ဂမိုင်တအ်ဂ် ဒးဒုတ်ဒီမင်ကရေင်ဗျဲမသုံဇေတ် မွိုင်ကီစေပ်ပွာန်မချိုင်ပေင် (စစ်မှန်၍ညးကမ်ပြည့်ဝသောဒီမိုကရေစီ)တအ်ဂ်ရေင်။ ဒးဒုတ်ဗက်သွာင်ဗျဲပဒေ သဇိုင်(၂၀၀၈) ကေံ ဥပဒေမာန်ဒိုင်လှဟ် (တည်ဆဲဥပဒေ) ဂ်ရေင်ဇးရ။ ဒီမင်ကရေင်ဗျဲမသုံဇေတ် မွိုင်ကီစေပ်ပွာန်မချိုင်ပေင်ဟိုလပ်တဲ စီကိုအခိုင်လှဟ် ဗဟုလပ်ဂတိုလလောင်တြး (Signboard) သွးရနံ့တဲ စီကိုအခိုင်လှဟ်အလီအသီပွာန်ဂ် ဒေုတ်ဗက်မံင်ဟံ့သေင်ရ။ ညးချိုင်ကွာန်တအ် ဝံဒေုတ်ဗက်တအ်ဂ်တဲ မိပိုင်ထံက်ဂလန်ဟံ့သေင် သိုကိုချပ်မံင်ဒုင်ပိုင်ဖီရ။ ပရေင်စလာတ်ဗဇကွိုင် ဟံ့ဒွာခေါင်ဟိုဇးချူဇန်ဂမိုင်၊ ညးမချိုင်ပေင်ပရေင်ကေင်ကာဗျိုင်တအ်ဂ်လေင် ရပ်စပ်မံင်ထံင်၊ အာကျင်လေင်ဟံ့ဗျဲဗျဲတအ်ဂ် ညးဇာန်ခံ အိမ်ကရေင်ဗျဲဗျဲဗျဲဗျဲ (အတိုင်ပင်ဟိုအလီအသီပွာန်လှဟ်) ဂ်ဟံ့သေင်ရ။ ညးဒေုတ်ဗက်ဒိုင်လှဟ် ဂမိုင်လေင် ဝံဗျိုင်တအ်ဂ် အတိုင်ညးဒေုတ်အလီအသီပွာန် နံအသံပိုင်ဂ် သွေဝံဥပဒေဒေုတ်တဲ ကိုညးချိုင်ကွာန်တအ် ဒေုတ်ဗက်ဂ် ဖြဲမာန်ဟံ့သေင်ရ။ ပွဲက်တေံမွေံ မေံက်ထွးသွာင်တေံတဲ စိုပ်မွိုင်ဏအ်ပွန် ဗက်ဟိုရပ်ထိုင်မံင်မွေံတ် နကိုသွာင်ဏအ်ပွန်ရ။ သွာင်အသံပိုင် အလီအသီပွာန် ဖြဲသွာင်လထိုင်အာ လပိုင်ကျင် ညံင်ဏကျိက်တဲ လဆောင်မွေံလုပ်တိတ် လုပ်တိတ်မံင် ညံင်ကွိုင်အရတ်ကိုရ။

အပွဲကို (မွေံပိုင် ၄၅၁) ရှိမှ အခိုင်ချူဖေင်သွေင်ဥပဒေ ဂမိုင်ကို၊ ကေင်ကာအုပ်စုပိုင်ချင်ကွာန်ဂမိုင်ကို ဒေက္ခာန်သွေအတိုင် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ရောင် ဂလပ်ရ။ ခွဲဏာအိတ် မိက်ဝှံစွာန်ဟို စပ်ကိုပရေင်ဒက်ပတန်ကိုန်ချင် ဒပ်ပွာန်တအ် ညိုင်ဝှံပါလုပ်ခွဲကဏ္ဍ ကို(နိုင်ငံတော်၏ အမျိုးသားနိုင်ငံရေဦးဆောင်မှု အခန်းကဏ္ဍတွင် တပ်မတော်က ပါဝင်ထမ်းဆောင်နိုင်ရေး) ရှိရောင်။ အပွဲကိုမွေံပိုင် (၄၅၁) ရှိမှနရ ထပ်ကလေင်ချူလပ် သွေဟိုတ်ဒပ်ပွာန်ပါလုပ် ပွဲပရေင်ချင် ကွာန်ကို တုံ ရှိသွေင်ဥပဒေသ ညိုင်ဒုတ်ထေင်ဥပဒေသဇိုင်ရောင် ဂလပ်ပွာန်ရ။ ရှင်သွေင်ဥပဒေသ မိက်ဝှံစွာန်လပ် ရှင်သွေင်အိုင်ဗြီဇြီ (International Criminal Court) မဒ်ရ။ အိုင်ဗြီဇြီဟိုမှ နှိရင်သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ဗွဲတွဲ စနူသွေံ (၂၀၀၂) ရှိ ရပ်စဲသွေင်ဥပဒေသဇိုင် ဂဗုတ်စပ်ကို ပရေင်ဒက်ဟပ် အခေါင်အရာမိတ်ဂမိုင်တအ် မဒ်ရ။ အိုင်ဗြီဇြီ ဖက်လပ်ရင်သွေင်တီဟုတ် ကိုန်ချင်နော်တလာန်မဒ်ရ။ အလိုအသီပွာန်တအ် ဖော်တကိုတ်မိက် ရှင်သွေင်ဥပဒေသ ပွဲမလောန်ရောင်။ ယပ်ခါရ ညးတအ်အပိုဟွဲမှုး ညးတအ်ဒေတိုန်စိုပ် ရှင်သွေင်ဥပဒေသဇိုင် ပွဲစုတ်ဗွဲကန်ရ ညးတအ်ဒေတို ခွာလပ် ဒုတ်အကုသိုလ်ညးတအ် ကွာန်ကွင်လပ်အတိုက်ဂမိုင် နကိုမွေံပိုင် (၄၅၁) ဏာအ်ရ။ နကို (မြန်မာနိုင်ငံရွှေနေဗျာဒကောင်စီ) တအ်လေပ် မကော်ပကေင်လပ် တင်ဒင်စပ်ကို အလိုအသီပွာန်တအ် ဖက်ပကပ်လပ် အခေါင်အရာမိတ်ဂမိုင်တွဲ သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ကို ညးဇော်ကိုန်ချင် မကော်ဂး (ဗိုလ်ချုပ်ကြီးသန်းရွှေ) နှံရ။ ညးဇော်ကို ပါလုပ်အာ အပွဲဥပဒေသဇိုင် အဆက်တောင်ဒေသတွင် အလုံမဲ့ဒပ်ပွာန် ပွဲဗွဲတအ် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ဇော်ကအ်ကို ချိုတ်ပျိုတ်အာအိုင်ရောင်။ ဟိုတ်သတ်ရ အလိုအသီပွာန်တအ် အခိုင်ဥပဒေသဇိုင် တင်ဒင်ဗြိုင် ဘဏ္ဍာတအ် နကိုထိဆွေင်ဥပဒေသဇိုင် သွေင်ဥပဒေသဇိုင် အာယုတ်လမျို အပိုအာဏာညးတအ် မွဲအာယုတ်လဒ်တိုက်တန်ကပ်ကို ဒေဖန်ဇန်ညိုင်ဝှံ ဇွဲမာဲပွန်ဟောင်ရ။

အပွဲကိုမွေံပိုင်(၄၄၂)ရှိမှန ကွာဥပဒေသဇိုင် ဟွဲဒ်ဒေသဇိုင် အပိုကိုန်ချင်သီပဒ်အိုင် ဖဲဒေသဇိုင်အလိုအသီ နအဖရှင်ရောင် သွေလပ်ပွန်ရ။ အရာဝှံ အခိုင်မပြိုင်သွဲ သွေင်ဥပဒေသဇိုင်အလိုအသီတိုမှုး ပွဲဒက်ပတန် အလိုအသီချိုန်ဇော် မကော်ဂး (ကြားဖြတ်အစိုးရ) ဟွဲမဲ့ရောင်ဂ။ ပေါ်ရဲမာဲတိုဒ်အိုင်တို ဗိုလ်အပ်ပို၊ အခိုင်ဥပဒေသဇိုင် အလိုအသီတို ဝှံလုပ်ကွာန်ကမ္ဘာန်အလို မွဲလေင်ကမ္ဘာန်ဂမိုင်တအ်ကို ဟွဲချူစုတ်လပ် အပွဲလိက်သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ရှိရ။

ရင်ကေတ်မွေံပိုင် ပျိုန်ထွေးမတဲကွင်တော်မှုး အရာအိုင်သိုက် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်အလိုအသီပွာန်လေဝဲ၊ အာယုတ်အပိုအာဏာဥပဒေသဇိုင်အာသွေ ဇော်လပ်နှံရ။ ယပ်ကလေင်သီအာ မွေံပိုင်စပ်ကိုကောန်ချင်အရင်တအ် ပွဲမှုး အခေါင်အရာကောန်ချင်အရင် နှံထုဥပဒေသဇိုင်အိုင်ပွဲဟောင်ရ။ ဟိုတ်ရ ဥပဒေသဇိုင်အင်ပတန်ချင် (၂၀၀၈) မကော်ဂး သွေင်ဥပဒေ နာဇတ်ကို သွေင်ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၁၀)ရောင်။ သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ကွာန် သွေင်ဥပဒေ သက္ခာဥပဒေသဇိုင် ဝှံသောင်ကွေးအာဟွဲသောင်ရ။ ထပ်တိုဗ်ကို ပဋိပက္ခ ဇော်ကိုဖြဟတ် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်အာဟွဲသောင်ရ။ ဟိုတ်ဝှံ ညးချင်ကွာန်တအ် ဟွဲစိုတ်မိက်ကို အလိုအသီပွာန်ရတို အလိုအသီပွာန်ပွန် ဝှံဇွဲမာဲ သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ညး ညးချင်ကွာန်တအ် ဘဝဗိုက်ဝှံပွာန် ဒေဆက်ဝှံအာ မွဲအလန်ပွန်ရောင်။ လက္ခရေပါရဲမာဲ(၂၀၀၅)တေံ

သွေင်ဥပဒေ သဇိုင်အင်ပတန်ချင်(၂၀၀၈) မကော်ဂး သွေင်ဥပဒေ နာဇတ်ကို သွေင်ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၁၀)ရောင်။ သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ကွာန် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်ဗွဲ ဝှံသောင်ကွေးအာဟွဲသောင်ရ။ ထပ်တိုဗ်ကို ပဋိပက္ခ ဇော်ကိုဖြဟတ် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်အာဟွဲသောင်ရ။

ယပ်ဒက္ခာန်ပွန် ဝှံထပ်ရိုက် အလိုအသီတို ဝှံအလန်ပွန်ရောင်။ အရာ ဝှံ ဟွဲချိုတ်ပျိုက်ကွင်ဇော်ရ။

စနူအလိုအသီပွာန်တအ် လလောင်တြးထေံ (၉၂%) ကျိုင်ကွင် ညးထံက်ဂလာန် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်အင်ပတန်ချင် (၂၀၀၈) ရောင်ဗက် အလိုအသီပွာန်တအ် ဟွဲဒေသဇိုင်ပေါ်ရဲမာဲဇော် တပ်ညိုင်ဇွဲမာဲ (၂၀၁၀) ဏာအ်ကိုရောင်။ အခိုင်လျှပ်မှုး သိုက်မိတ်အလိုအသီတအ် တက်ကယျိုင်မိတ်တို လုပ်ပေါ်ရဲမာဲပွန်၊ ဂကောံဇိုင်ထေံ အလိုအသီပွာန် မပွဲကောံကျဗောဒ်တအ်လေပ် ပဇိုင်ပလေတ် စချီဒရင် စနူမိမာဲ ပွန်တေံ ပေါ်ရဲမာဲ (၂၀၁၀) ရှိ အလိုအသီပွာန်တအ်ပွန်ဟောင် ဝှံဇွဲမာဲတို အာယုတ်အာဏာပွာန် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်အာ နဒ်အလိုအသီ မလုပ်ပျိုင်သွေင်ဥပဒေသဇိုင် ညာတ်အာပွဲဇိုင်မတ်ရ။ သွေင်ဥပဒေသဇိုင် သိုက် ကေတ် သွေင်ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၀၈)ရှိ ဝှံမာန်ရောင် ပျိုန်ထွေးဏာရ။

သုမာ

“သွာဝ်တိုက် ဒပ်ပွာန်ခွဲခင်ဟေင်နွံ၊ ဂကောံရပ်လွတ်ဖဒိုတ် အမံင်သွတ်တံ သကိုင်ဝန်ဇောင်၊ ဒပ်ပွာန်နိုက် ဒပ်အပ်ကိုချေ၊ ဒပ်ပွာန်နိုက် ချေကိုတိုန်ဘာချေ၊ ဒပ်ပွာန်ခေတ်ပွဲပို၊ ဒိုအာကောန်ရဲခေင်ကောင်၊ ခေင်ဖိုဇကုကိုဇကုဏောင်၊ ဒုထဲဟံ့ထေက်၊ ဟံ့လပ်ပုဟ်၊ ယပ်ဒင်တဲမး လကူရိုကျောန်မဟံ့ဝံ့ရ၊ ရဲနွံအပွဲချင်တအ် မဟံ့ဒေစက်တမ်ရိုဟ်ဂိုတဲ မိက်ဝံ့လုပ်ပေါရဲမဲလေဝ်လုပ်၊ မွှာ်ရညးတအ်ကျောန်ဝံ့၊ ပိုလုပ်မး ဒေစက်တမ်ရိုဟ်ဂို၊ တော်ဟံ့ကတ်၊ ပိုဟိုအရေင်ကျေပ်ကျေပ် ဟံ့ပလေဝ်သွာဝ်မး ပိုဟံ့လုပ်ပုဟ်၊ ဖော်ပိုကိုဒပ်ပွာန်နိုက် ဟံ့ဒင်လီပုဟ်၊ ပေါရဲမဲဇာ် ပိုခေင်ဟံ့လုပ်မး ဒေစက်တမ်ပန်ဇောင်၊ အပိုပရေင်ချင် ကွာန်ဇကုဟံ့တေ့ သိုလိက်ဗတ်မန်လေဝ်ဟံ့ဝံ့ အပိုပရေင်ချင်ကွာန်ကို အမိကဇောင်အိုတ်” ဂလာန်ဝံ့ကို ဒိုဂလာန်အသမ်ပါင် ညးအုပ်ကာ နာနာဖော်ချင်မန်တို နဟံ့သာမဟိုကျင်လပ် ပွဲဂိတုကြို၊ သွာံ(၂၀၀၉) တေံ ပွဲကိုန်ချင်အမေရိကန် ကုကောန်ဂကူမန်တအ်ရ။

လစွဲစိုတ်ဖော်ချင်မန်တို ပွဲကိုပေါရဲမဲဇာ်အလိုအသီကို၊ ဒပ်မင် ပယျိုကို၊ ပရေင်ဒုဒ်ပန်ပန်ဟိုက် လိုဒိုမန်ဒုဒ်သံဟာ။ ဖော်ချင်မန်တို ဟိုပတ်တိတ်လပ်ဂလာန်တဲတိုကျင်တေံ ယပ်အလိုအသီဗွာ ဟံ့ပန်ညး တအ်ကွာမး (ဝါ) အလိုအသီပွာန် ဟံ့ပန်ပကပ်တင်တုပ်စိုတ် ဒိုအ်ပန်ပန်မး လပါညးတအ် ဟံ့ပန်ပဟိုက် (ခ) ဟံ့ပန်ပကပ် တင်တုပ်စိုတ်ကွာရေင်။ နကိုဖော်ချင်မန်တို မိက်ဝံ့လထေးကို ညးဂွးတိတ်တအ် ဒိုဒ်ရ ညးတအ်နွံပိုက်ကို ခပ်စိုတ်လလံဇေတ်ဇေတ်၊ ဟံ့သေင်ကိုစံင်ဗိုဟ် ပွာန်အပွဲချင်ကွာရ။ ဟိုမွဲနဲပွဲနဲနဲ နကိုဖော်ချင်မန် တို တဟင်ဒိုင် ပရေင်စိုတ်လလမ် ကေံ ပရေင်သိုက်သိုက်ဖဲသအီ သွက်ကောန်ညးချင်မန်တအ်ရ။ နဲကဲပဟိုက်ပရပ် ဆီပါချင်ဇောဝ်ဂို ဒိုနဲကဲဟံ့ဂပ်ကံ စကာပွဲခေတ်ဏ်တို ပြသွာဟိုတ်ပရေင်ချင်ကွာန်

တအ်ဂို ဂပ်ဒေသောင်ကလး သီကိုပညီပညပ်ကေတ် ပွဲခင်ရေင်ဂို ညးတအ် ဟိုကျင်ဒိုင်အဆက်ကံ၊ ချူခမ်ကံကျင်ဒိုင်အဆက်ကံ ဂို ဂိုလူတ်ကေတ်ရ။ နကိုညးဘအ် တိုနိဏ်သဘင်သီကို အေန်သီနအေန် လုပ်ကျင်ပွဲခင်ခင် ဘိုင်ချူဇေက်သွာဝ်ပဒေသဇိုင် ဂိုဒိုဒိုဟ်ခိုဟ် သွက်ဝံ့ဒို ဒတိုဖိုကိုန်ချင် အနာဂတ်ကို ဒိုတ်ကောတ် ကောန်ဟံ့ဝံ့တဲ စိုကိုဒေဆုတ်ကေ့လဂါဇိုင်ဂို ဂိုလူတ်ကေတ်ရ။ ကြနုဒိုဒ်ပန်ပဟိုက်တို ကိုပြသကိုင်ပေတ်ချင်မန်တိုတအ် သိုအာဆိုဂဏ်ကို ကိုပြသကိုင်ပေတ် အေန်အေဝ်ဒီဂမိုက်ကိုရ။ ဆဂး အလိုအသီပွာန်ဗွာ ဟံ့ဒေဂွပ် တာ ဒွာကျင်ရ။

တင်နင်သက်သီသာကေ အလိုအသီပွာန်ဗွာ ဟံ့လဂူတပ်တး လတူဖော်ချင်မန်တို သွာံဟံ့လအ်ကျင်ဏ် ဂိုဆီကေတ်ပြာပြာကတ် ကတ် ပွဲမဟိုင်ရ။ ပွဲဂို ရပ်ထိုင်ကောန်ဖော်ချင်မန်တို မဟက်ဩန်ထံက်ပင် သွက်ပေတ်ကို၊ စေံဂဗတ်ပတိုန်အမှု ကုနဲယကွ ကေံ နဲဆီကူတဲ ဟံ့ပလးပတ်တိုက်ကို၊ လွီကေတ်လပ် နဲအံင်နာင်ကို၊ စေံဒုဟ်ကုညး အုပ်ကာနာနာ ဖော်ချင်မန်တို နဟံ့သာကို၊ လုပ်စိုတ်တိုတ်ဖော်ချင် မန်တို နကိုစိုတ်ဟံ့လဂူတပ်တးကို၊ ဒက်ပတန်ပတိုန် ဒပ်ပွာန်စိုက်ကွာန် သွက်ချင်ဇိုင် ဂိုလိုန်ပန်ပေတ်ချင်မန်တို အနာဂတ်တေံကို၊ လုပ် ကေတ်လပ်ဒွာ သိုင်ပတန်ပတိုန်လပ်ဒပ်ပွာန် ညင်ရဲပွဲကွာန်ခေဇာ်ကို၊ ဓရတ်ကိုသွဒပ်မင်ပယျို မတုပ်သွတ်ကိုဗျေလွတ် ညင်ခေတ်ဖော်ဗွတရ တေံကို မပတ်သံဝံ့ဂမိုက် ဂိုဆီကေတ်ရ။

မွဲလပါပွဲနိုက် ထပက်ကွာ်အကြာ ဖော်ဒိုအ်ပန်ပဟိုက်ကောန် ဂကူတအ်တဲ လုပ်သီဒပ်၊ ပြိုက်ဂစိုတ်ကိုပြသကိုပွာန်ဂမိုက်၊ လုပ် စက်စေတ်တိုတ် ဖော်မဒိုအ်လပ်ပန်ပဟိုက်မိုက်၊ ကွတ်ဂစိုတ်ကိုပြသကိုပ ပွာန် လညာတ်ဟံ့ကေပ် ပွဲခေတ်အ်မိုက်၊ ပတိုန်ဒုဟ် ကုဖော်မဒိုအ် လပ်ပန်ပဟိုက်တအ် ပါလုပ်ကောန်ပတိုက် ကုသန်သိုက်မိုက်၊ ဗလးဏာ ကောန်ကူဗွာ ကိုအာဖျေသဇိုင် ဒက်ပတန်ဘဝ ပွဲတိုတ်ကောန် ဂကူဂမိုက် ညင်ရဲပွဲချင်မန်၊ ရေခင်ဂမိုက်ကို မပတ်သံဝံ့ ဂိုဆီကေတ်ပွန်ရ။ သက်သီသာကေ နအဖဟံ့လဂူ ပွဲဖော်ချင်မန်တိုကို၊ ဖော်ကောန်ချင် အရေင်တွတ်တအ်ကို ချိုက်ပေင်ဒိုင်ဂိုတဲ အကဲအရာဝံ့ ဌာနရိုင်

ကောန်ကူ မဖျေ့သဇိုင် ပွဲချင်ဇိုင်ဝတ်ဒိုဟ်ဗွာဂမ္ဗိုင် ချူမေင်လဝ် အိုတ်တိုတ် ပြုလူတ်ကေတ် ပွဲဝိသ်သိအေန်အောင် မဒ်ဗွာနာရိုင်ပင်ကောံ ကောန်ချင်ဗွာဂ်မာန်ရ။

အလိုအသိပွာန်ဗွာဂ် ခွဲပကောံပကေင်လဝ်လွဟ်။ ကွင်ကျာ ဝတာပခေတ်နာနာသတ်ဂ် သွက်ဂွံဘပဗ္ဗကောံဆက်ကို ချင်ဇိုင်ဝတ်ဒိုဟ် ဝိုန်ရဟိုက်လေဝ် ဆဝး နဇိုင်နတ်ဂ် ခွဲတုပသွဟ်ကို ရေက်ကဒ်စာင်တု ဘပဗ္ဗဒိုင်ကွဲတြိုရ။ အန္တရဲဒဲးချင်ဂ် နအဖတအ် ဟံဖေက်နူကို အန္တရဲဒဲး အပွဲချင်ရောင်ဂ် ပြုလူတ်ရိုင်လိက် နအဖယိတ်လဝ်တအ်ဂ်မွဲး ဝံတီကေတ် လစံစိုတ် နအဖဇေတ်ဇေတ်မာန်ရ။ နအဖရန်လွဟ်။ ကွင်ကျာ ဝတာပခေတ်တအ်ဂ် သွက်ဂွံစိုဒ္ဓာ နူအမေရိကန် လုပ်ပလာပ်ယု။ ကြိုက်လုပ်ယုယုယု။ အေန်ဒီယု လုပ်ပလာပ်ယု နှိမာန်ဟာ။ နှိဟံမာန်ရ။ သွက်ဂွံကေတ်ဇး ကုကောန်ချင်အရင်တအ် နကိုပမဇေင် ပွာန်စိုတ်ခါတ်ရ။ လွဟ်ဇကုဟဲ့ လွဟ်ခွဲသိုနွဲဂ်ိုင် သိုဂတာပခေတ် ထေင်စေ့စိုတ်သတ်ဝံတု ကျိုပ်သကိုပ်ပွန်ဂတး ကောန်ချင်အရင်လျှိုတအ် ပျိုန်ကွဲဇေဝိရိယ ပွန်ဂတးတု ဒက်ပတန်ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန် ဒင်ယျက်ဒ် မာန်ကိုရ။ ဗိုလ်လန်ဗွာတအ်ဟိုဒိုင် “အာမသန်ရင်မာန်လျှော့” ဂ် ကောန်ချင်ပို ဒင်ရိုင်ကေတ်လဝ် ဖြိုဟ်ဖြိုဟ်နက်နက်နွဲကိုရ။ ဖြဟတ် ဟံသွဟ်ရထတု ကြိုဇာဒိုင် နှိမိုတ်ကြအ်ကြအ် ဟံတီဒိုဟ်ပရေ ဗစာရဏာဟံလေဝ်ရ။ ဟိုတ်နူဖေက်ဖြဟတ်နအဖတု ဗော်ရပ်လွဟ် ချေတ်ချေတ်တအ် ဟံဂံင်ကလေင်တိတ်ဂြိုပ် နှိမာန်ကိုရ။ နကိုဗော်ချင် မန်တိုလေဝ် ဒေန်ကောန် သွက်ဂွံကလေင်ပကောံပကေင် ဖြဟတ်ပွာန်/ လွဟ်ဇေက်ကိုဖြဟတ် သွက်ဂွံဂံင်တင်စေ့ဟ်ကို နအဖရ။ သကိုပပွာန်ဗော် ချင်မန်တိုတြေလျှိုတအ် ဟိုပတိတ် စပ်ကိုပြိုင်ဖြဟတ်ပွာန်ကို နအဖဟံ မာန်ဂ် ဝံမိင်ကေတ်ဒိုင် မွဲနွဲမွဲနွဲရ။ ဝံဖျေ့နအဖဝံဂ် ဒေအာကိုဖြဟတ် ပရေင်ချင်ကွာန်ရောင်ဂ် ဟိုထံက်ထွဲအိုတ်ရ။

တြိစးကိုဗော်ပွန်ဂတးဇကုတု ပံက်ပတိုန်ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန် ကိုဒ် ဟံဂံင်တင်စေ့ဟ်တု ဒ်သွဒပ်မင်ပယျိုကိုဒ် အရာတအ်ဝံ နှိအရာဒင် ကျယျက်ဖအိုတ်ရ။

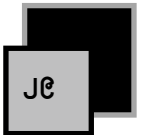
ဗော်ရပ်လွဟ်သွတ် မပြးဇးဒိုင်တအ်ဂ် ညိုင်ဝံဒ်အဝယ်လစေ့ ဖြဟတ်ကလေင်ဒက်ပတန် ချင်မိအံက် အပါအံက်ကို ဒေကိုတ်ဂစာန်ရ။ ညးတအ်ကလေင်ပလေင်ဝံင်ဒုန် သွက်မဒ်ဒတုဖို ကောန်ကူမန် အနာဂတ်မာန်မွဲး ကောန်ကူပို ကလေင်ရေံသျှိုသွရ် ကုညးတအ် မာန်ရောင်စိုလဝ်ရ။ ဇကုဇကုညးတအ် ညိုင်ပင်သွဲဝံအးတု ဝံကလေင် ပတုဖိုကောန်ကူပွန်ဂ် ဒေဒဲဒဲဒဲကဲရ။ ဝင်ဇကုပရေပရေ သွိုင်ဇကုကစံက် ကစံက်ဂ် လွဆက်ဇိုန်ဏှင် ပအပ်ပြာပ်ကို ကုတော့ဝင်ဒေတောဝ်တိုတို တအ်ည။ ဗော်ကူမန်လျှိုလျှိုတု ညိုင်ဟံဝံဒ်အာ ဖြဟတ်သွဒတန်ကပ် နအဖဗွာဂ် ဒးလို့ပရာချပ်ပစာရောင်။ နကိုဘဝသွာပွန်ဂတး ဇကုဒင် လဝ်ဒဒိုက် သွက်ဂကုသွာံမလအ်လကဟာဂ် ဇိုန်ရသိုကွာနွဲ ပွဲမ္ဗိုင် ကိုလေဝ် ဟိုတ်နူပင်ကိုနအဖဗွာ မွဲချိုန်ဏှင် သိကွာဇကု ဒးသပ်စေ့အာ အကြာကောန်ကူဇကုဂ် လွကိုဒ်ည။ ချိုတ်တိုပိုင်ဂိုင် ချိုင်ပတာင်၊ ဒုတ်ဗဲချင်ပင်ဗဲတု လွသုင်စည။ ကလေင်လို့ပတိုန်စိုတ် ဓာတ်သကိုပ်ပွာန် သရာပွာန်ပွန်ည။ အဆင်သွတ်တု သွဒတန်ကပ်ဇကုဂ် တုပသွဟ်ကို ဘဝချိုတ်ချိုတ်၊ ရန်ဂစာန်ဗွဲး ရန်ဂစာန်ည။ ပိုမင်ဒင်တွင်ဒိုင် ညိုင်ရ ကောန်ချင်မန်တအ် ဒင်တွင် “ပညာဇရံ” ရောင်။

**သွက်ဂွံကေတ်ဇး ကုကောန်ချင်အရင်တအ်
နကို ပမဇေင်ပွာန်စိုတ်ခါတ်ရ။
လွဟ်ဇကုဟဲ့ လွဟ်ခွဲသိုနွဲဂ်ိုင်
သိုဂတာပခေတ် ထေင်စေ့စိုတ်သတ်ဝံတု
ကျိုပ်သကိုပ်ပွန်ဂတး ကောန်ချင်အရင်လျှိုတအ်
ပျိုန်ကွဲဇေဝိရိယပွန်ဂတးတု
ဒက်ပတန်ဗော်ပရေင်ချင်ကွာန်
ဒင်ယျက်ဒ်မာန်ကိုရ။**

ပွန်ဂတးမန်ဟဲ့မွဲး ပွဲးစးဆန်ရောနွဲမာန်ဟာ။ ပွန်ဂတးမန် ဗောင် ကေတ်ကိုပွဲးစးမန်မာန်ရ။ လွဟ်ပွဲးတုဇကုဟဲ့မွဲး ကာလလို စိုဒ္ဓာကူဇကု ဟံမာန်ရ။ အတိုင်အစီအဇန်နအဖ ဒေကွာန်သွပက်မွဲး ဂကူမန် ကာလလို ဟံပွဲးစးဟံက ကူမန်လေဝ် ဒေကွဲကွက်အာ ပွဲမပြာ်မာန်ကိုရ။ အစီအဇန် နအဖဂ် ကာလလို ဟံဒ်ဂုန်ပိုဟ်ဟ် သွက်ဂကူပိုရ။ ဗော်ချင်မန်တို ကာလလို ဟံဒင်သွဒပ်မင်ပယျို သွးဟံက။ လျိုန်ကာလ မံင်တန်ဂတတု ဆက်ရန်ဂစာန်အာ ပွဲးစး ဂကူမန် လျိုန်လျိုန်ရောင်ဂ် ပတေ့ကေတ်လဝ် ဖြိုဟ်ဖြိုဟ်နက်နက်ရ။ ဂကူမန်ဂ် နှိကူဇေက် နှိကူမကေင်ပိုင်ပြိုကျင်လဝ် ပွဲသ ကုတ်သွင်ချင်ဗွာကို ချင်သေလွဟ် ဝိုင်ကို သွာံ။ နှိကူချိုက်ပေင်ကို လိက်ပတ်သွးဟံက သိုဒ်ကျင်ကူအမိက ပရေကျင်လဝ် သာသနာ ထေရဝါဒ ပွဲအလုံအာယုဒိုဟ်အဝဲဝံကိုရောင်။ အယာံမာတ်ကျလဝ် ချင်မွဲဝဲဂ်တု ယဝ်ပိုကလေင်ပွဲးစးပွန်မး ဇေဂ်ကျင်ညိုကောန်ကူပို မွဲချိုန်ဏှင် ကလေင်ဂိုလဟို ညိုင်သွိုင်တု။ သွိုင်ဂိတုမာန်ပွန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်တု အမိက ဒေကိုတ်ဂစာန်ဇေက်ဒေကိုတ် တုဏှံဂ် သွက်ဂွံပွဲးစး ဗောင် ဟံသေင်ကို သွဒပ်မင်ပယျို နအဖရောင်။ ပွဲအရာရန်ဂစာန်ဂ် ဗော်ချင်မန်တို လျိုန်ကာလ အာဂတပွတရ ကောန်ကူပိုရောင်ဂ် ပတေ့ကေတ်လဝ် ဖြိုဟ်ဖြိုဟ်နက်နက်ရ။ ။

ကောန်စံထပ်

အဆက်နူမုက်လိက် (၃၈)

ရိုဟ်စုတ်ပွဲဆန္ဒမာဲရ။ ပွဲဂိတုဗရာ စုတ်တူ (၁၈) ရှ် မိုဟ်ဖွေ်သ္တိုင်ဆင်
Antoni a Guvava နက်တိတ်နူတာလျိုင်တဲ ဟိုတ်နူဖေ် ZANU-
PF အာတ်မိက်လင်ထဲ လိက်ပရူဖေ် MDC တအ် အာတ်လင်ပရေင်
ကလေင်ရိုဟ်မမာဲ ဒဒိုအ်လင်ရောင်။ အတိုင်သ္တိုင်မ္မး လိက်အာတ်
မိက် ဖေ် MDC တအ်ရှ် ဟံ့မွဲဂီဂုဏ်ဖို ကောံ သွက်ဂွံဂီခရိတ်
ရင်သ္တိုင်ဆင် ဖေ် MDC တအ် ဒးပပေင်ဂီရောင်။

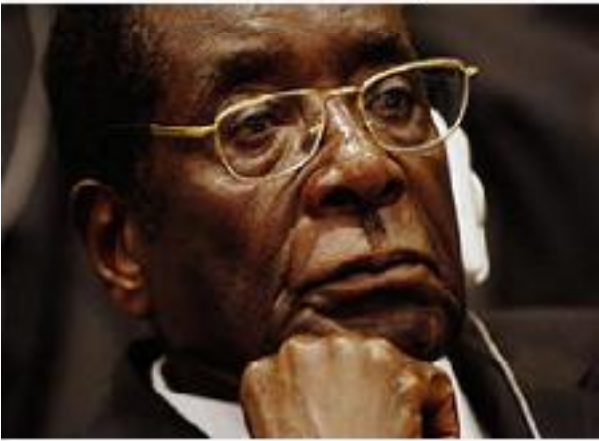
Lynette Karenzi မိုဟ်ဒးဒိုင်ရှ်လင် ဖေ် MDC လပီ
မိုဟ်ကျိက်ပ် Tsvangirai ပွဲဒေသ Chimanmani ပလိုတ်ရှ်
ဒဒိုင်ရေင်ကောင်တဲ မံက်တိတ်ကျိုင် ပွဲဂိတုဗရာ စုတ်တူ
(၁၅) ရှ်ပွဲ ဒ္တိုင်အာတ်မိက်လင် စပ်ဂီပူပတ်လင် လိက်တွး
ထပက်လင်စုတ်တဲ လတူခပတိုန် သွက်မိုဟ်ပန်ဗွ ဒုတ်ဒဏ်ဟံ့မွဲရောင်။
ကိစ္စဏအ်ရှ် ညးဒုံလင် တင်တုပ်စိုတ်ဂီ ရင်ဂုတ်သ္တိုင်ဆင် နူဂီဂိတု
ဖေဖေင်ဝါရီတေအ်ရ။

ပွဲဂိတုဗရာ စုတ်တူ(၁၈)ရှ်ပွဲ မိုဟ်တာလျိုင် ကပ်မယေန်
ပေါရ်ရှ်မာဲ (၇) တွ ဒးဒိုင်ရေင်ထိုင်အံင်တဲ မံက်တိတ်ကျိုင်ပွဲရင်သ္တိုင်ဆင်။
မိုဟ်တာလျိုင်မွဲတွဲ နက်ဂီပုတ် ပတိတ်သွတ်ဒ္တိုင်ဆန္ဒမာဲ သွက်စွတ်ထင်
ညးချင်ကွာန် စုတ်ထင်သွင် ပွဲဒေသ Mazoe သွင်ကျာရှ် ကောန်ကျိုင်
ဟံ့ဗပွဲခင်ရ။ ဒ္တိုင်ရှ် မိုဟ်စူးဖေ် ZANU-PF မွဲယု Margaret
Zinyemba ဒးဒူးရောင်။ ဆဂး ဂစာန်ကျာန်ကျိုင် ညးစူးဒိုင်ရဲစို
ဖေ် MDC မွဲယု Modem Chitunga ဒ်အာမိုဟ်ဖွေ်ရ။

ကလေင်ရိုဟ်မမာဲ သွက်ဒ္တိုင်ဆန္ဒမာဲ (၂၃) ဒ္တိုင် စုတ်ပွဲဂိတု
ဗရာ စုတ်တူ(၁၅)ရှ် နက်မိုဟ်ဖွေ်တေအ်ဂီ ကောံ ညးလွတ်ခါတ်ကဲ
ပေါရ်ရှ်မာဲ ချိုင်သ္တိုင်တအ်ဂီ နွံဒိုင်ဒ္တိုင်ရိုဟ်မမာဲတဲရောင်။
ဒ်အာအ်နူစို ခယုဒကတတ်အဆိုင် (၃) တဲရောင်။ ဆဂး တဲကျာအိုတ်ရှ်
ဟိုတ်နူဒ္တိုင်ရင်မာဲလူီတအ်တဲ ဒးဟဒေထံအဆိုင်ရ။ ဒုမိုဟ်တာလျိုင်
ကပ်မယေန်ပေါရ်ရှ်မာဲ မွဲယု Utoile Silaigwana သွးလဝ်ဂိတုဗရာ
စုတ်တူ(၂၀)မှ စကမ္မာန်မာန်ရောင်။ Silaigwana စောတ်စောဲကျိုင်
လင် အဆိုင်ဂွံလအ်ဒိုင်ရှ် “အဆိုင်စနူချပ်လင်ညးသ္တိုင်” ကောံ မိုဟ်
တာလျိုင်ယိုက်ပလင်မာဲတအ် စိုပ်လဒေအာဂီရ။ နက် Silaigwana
ဟိုက်နုတ် ပရေင်ကလေင်ရိုဟ်မမာဲဏအ်ရှ် “ခန်လူတ်သုတ်တိတ်
မွဲဟံ့သေင် ကောံ ပိုတအ်မိက်ဂွံ ချိတ်တိတ်တိတ် ညင်ဟံ့ဗွတ်
ပွဲအကြာအဆိုင်ဏ်ရောင်။” ညးဟိုတ် ပရေင်ဏအ်ရှ် ဆက်ခိုဟ်အာ
မံင်တဲ ကောံ လပီဖေ်လီလေင် ဟံ့ဗက်အလိုက်ရ။ ဆဂး
မိုဟ်အခေါင်ဟိုက်နွံ သွက်ဖေ် MDC မွဲယု Chamisa လလောင်
ပတိတ် စပ်ဂီလေင်ကမ္မာန်ဏအ်ရှ် ညင်ရ “မွဲဂီဒုဟ်ပွေတ်သရ
ကောံ မွဲဂီကလိလောန်ဒုဟ်” ရောင်။ ဆက်တဲဟိုက်နွံ ဣဏအ်ရှ်
ဒ်ညင်ရ ပေါဆာပ်ကာတ် (Circus) တဲ ကောံ အလိုအသီတအ်
“ဆေင်ဒိုင်ညးချင်ကွာန်တအ်ရောင်။”

Dianne Kohbler-Barnard အမာတ်ပါလီမာန် ချိုင်အာ
ဖရိကသွင်ကျာ ကောံ ညးလွတ်ခါတ်ကဲ နူဂီဂကောံဖေအ်ဗြေင်

Robert Gabriel Mugabe

President of Zimbabwe

အာဖရိကသွင်ကျာ (Southern African Development Com-
munity SADC) ပွဲပေါရ်ရှ်မာဲသွးလင် ပွဲဂိတုဗရာ စုတ်တူ (၂၁)
ရှ်မ္မး ပရေင်ကလေင်ရိုဟ်မမာဲဏအ်ရှ် “ဒုဟ်ပွေတ်သရတအ်
ဂွံအိုတ်အာရောင်” ညးဆက်သွးရှ် ညးစမ်စတ်ကဗ္ဗာထောံမာဲတဲ
သက်သီခိုင်ကျိက်က်ညာတ်ရ။ ဟိုတ်ကိစ္စတွဟ်တွဟ်တအ် နွံဂီရ။
ညးပတေ်စိုတ်ရှ် ပရေင်ကလေင်ရိုဟ်မမာဲဏအ်ရှ် ပလေင်ပပေတ်ဂီ
သွတ်ပေါရ်ရှ်မာဲ ခိုဟ်မွဲရောင်။

သွတ်ကလေင်ရိုဟ်မမာဲကျာအိုတ်ရှ် သွက်ဒေသ Gorom
onzi ပလိုတ်တဲ လလောင်တရးပတိတ် ပွဲဂိတုဗရာ စုတ်တူ (၂၂)
ရှ်ရ။ စွဲသွတ်ကျာအိုတ်ရှ် ဖေ် ZANU-PF ဖွေ်အာသိုတ်ထင်ညး
ချင်ကွာန် စုတ်ထင်သွင် ကောံ စုတ်ထင်လတူရ။ ဒ္တိုင်ဆန္ဒမာဲဏအ်
ဖေ် MDC တအ် လပီပိုင်သိုစိုဒ္တိုင်ရ။ ပရေင်ကလေင်ရိုဟ်မမာဲဏအ်
ထွးဏာဂီရှ် ဖေ် ZANU-PF တအ် ထိုင်ဒင်လင် ဒ္တိုင်ဆန္ဒမာဲရှ်
ဖွေ်အာကျာအိုတ်ရ။ ပွဲဂီစုတ်ထင်ညးချင်ကွာန် စုတ်ထင်သွင် ဖေ်
ZANU-PF တအ် ဂစာန်ထွးကျိုင် ပရေင်အိုင်ဖွေ်ဒ္တိုင်ရ။ ဖေ် ZANU-
PF ရှ် ဂွံလွတ်မမာဲညးချင်ကွာန် (၆၁၉၄) မာဲ ကောံ ဖေ် MDC
ရှ် ဂွံလွတ်မမာဲညးချင်ကွာန် (၅၉၃၁) မာဲရ။

သွတ်ပေါရ်ရှ်မာဲတဲဒ် သိုက်ဂီ ပရေင်ကလေင်ရိုဟ်မမာဲရှ်
ပွဲဒ္တိုင်ဆန္ဒမာဲ (၂၀၀) ဒ္တိုင် ဖေ် MDC ရှ်ဖွေ်အာ (၁၁၀) ဒ္တိုင်
ဖေ် ZANU-PF ရှ် ဖွေ်အာ (၉၉) ဒ္တိုင်ရ။ ဆဂး ဖေ် ZANU-PF
ရှ် ဂွံဖွေ်အာဒ္တိုင်သမတမွဲဂီရောင်။

သိုက်ရတ်

ပွဲ ချင်မန်ဗွာတို့က အကဲအရာကောန်ဂကူမန်ပို ခိုဟ်တိုန် ကျင်ဟာ။ ပရော်ဟိုဟာဂ် ပေါရဲမဲ(၂၀၁၀)ကံတဲ ချဲဖျေကို သျှတ်သွတ်မဲ့ရောင်။ ပရော်အာတ်မိက် စ်ကိုအခေါင်အရာ ကောန်ဂကူမန်ပို အပွဲသွတ်ဥပဒေသဇိုင် ဒက်ပတန်ချင်သွတ်ဒတန် ပွဲသွတ်(၂၀၀၈)ဂ် နူအလိုအသီပွာန်တံ တာဒွာလဝ်နဲနာနာသတ် ဝံဆို လူတ်ကော်ရ။ ဂကောံမန်၊ ဗော်မန် ကောံ ဂကောံပွဲမပွဲဒါအာတ် မိက်ဒိုင် ညိုင်ဝံကလောင် သိုဝ်ပလောင်ပလောင်ကို သိုင်သွတ်ပဒေ ဒက်ပတန်ချင် နွံဒိုင်ကွာလောင် အလိုအသီတွ အပိုပွာန်(နအဖ)တံ

လင် အရော်ကြက်မို့မန့်ရ။ စပ်ကိုပေါရဲမဲ(၂၀၁၀)ကို၊ ဒပ်မင်ယျို (ပြည်သူ့စစ်)ကို ဗော်ချင်မန်တို ဟံဒင်တဲရ။

အကဲအရာလျှပ်ဝံ သွက်ဝံအာတ်မိက် ပရော်အခေါင် အရာကောန်ဂကူမန်မာန်ဂ် ပိုအိုင်မက်မတ် ဖိုဂုဏ်မှာဖန်ညးချင်ကွာန် မန်ပို ညးမတန်တဲဒိုင် ပွဲချင်မန်ဗွာတဲ သွာပရော်ချင်ကွာန်မန်၊ ညးချင် ကွာန်ဆာန်ကူမန်၊ တွပညာမန် ကောံ ကောန်ဗော်ကောန်သင် ဆာန်ဂကူမန်ညးဂမိုင်တံ နဲကဲလို အကဲအရာခိုဟ်/ပရော် ညိုင်ဝံဒွ အောံပွဲစန် ဂကောံဗော်မဲ့ ဒဆက်ချီဒရာင်အာ ပရော်အခေါင်အရာ

“ အကဲအရာလျှပ်ဝံ သွက်ဝံအာတ်မိက် ပရော်အခေါင်အရာ ကောန်ဂကူမန်မာန်ဂ် ပိုဒးရိုင်မက်မတ် ဖိုဂုဏ်မှာဖန်ညးချင်ကွာန် ”

အခေါင်အရာကောန်ဂကူမန်ကို ပေါရဲမဲ(၂၀၁၀)

ကော်ဆန္ဒညးချင်ကွာန်တံ တဲ သွထောံဒတန်၊ လီကျင်လင်လတူ ကောန်ကူပို တဲမံင်ရ။

ဟိုတ်ဒ်သတ်ဂ်ရ သွာံ(၂၀၁၀)ကံ ဂကောံမန်၊ ဗော်မန်၊ ဂကောံကောန်ချင်အရင် ကောံ ဂကောံဗော်ပွဲမပွဲဒါတံ ဗိုလီဒစိုဒစးနွံ အတိုက်တဲရညး(နအဖ)တံ ဆက်ကျောန်အာရောင်ညာတ်ကော်တဲ အပွဲပွဲကံဒိုင်(ဒီရေ) ၂၀၀၀ ကံ နဲလို၊ ဗိုလီကောန်ဂကူမန်ပို ဝံဒိုင်ကောံ အာမာန်ဂ် စွံသတ်တဲ ပလောင်ပလောင်လင်ထောက်ရောင်။ ပရော်ဒတူ လိုင် ဗော်ချင်မန်တိုဝံ “အခေါင်အရာဂကူမန် မန်ဖန်ဖက်ကော် ကော် ဟံကလိဝံ ပရော်ဒင်လျိုင်သွက်ဂကူမန် ဟံပွဲမပွဲသတ် ဗော်ပို၊ ဒပ်ပို ဒးဒင်ယလို၊ ဒးဒင်ပါပရော် ဒင်တဲဟံမာန်၊ ပရော်ဒေါ်မန်ပော်ထိုင် ဒပ်အာဝံမူး ထိုင်ဒပ်အာတဲ ပွဲအလိုအသီလျှပ် (ဟံသေင်) အလို အသီဂတတံ ညိုင်သွာံဆက်တက်အာကျာ သောင်ပြဒ္ဒညာ ပရော်ချင်ကွာန်မာန်ဂ်” ဗော်ပိုဒတူလိုင်အာရောင်။ “အလိုအသီတွ အပိုပွာန်(နအဖ)တံ ဟံကလောင်သိုဝ်ပ၊ ဟံကလောင်ပလောင်ပလောင် သွာံဥပဒေသဇိုင်(၂၀၀၈)မူး ကောန်ဂကူမန်တံ လုပ်ဒင်ရဲမဲဟံ ထောက်” ရသတ်ဝံ နဲထပ်မန် (ဥက္ကဒ္ဒဗော်ချင်မန်တို) ကောင်ဟိုပကန်

ကောန်ကူမန်ပိုရောင်။ ပွဲပေါရဲမဲ(၂၀၁၀)ကံ ညးချင်ကွာန်ဆာန် ဂကူမန်ကို၊ သွာပရော်ချင်ကွာန်မန်ဂမိုင်ကို ကောံ ကောန်ဗော် ကောန်သိုင် ညးဆာန်ဂကူမန်တံ ပံင်တောဲဗန်ကအ် ဒိုဗြဟတ်မဲ့တဲ လုပ်အာပေါဗတိုက် အခေါင်အရာကောန်ဂကူမန်စိုဒ် ထပ်ကသေအ် ပွပ်ကောံ ပွဲဆာန်ကိုန်ရ။

ပေါရဲမဲ(၂၀၁၀)ကံ တဲမူး ချင်ဒီမင်က ရေဖိုသွာတ်နွံ (စည်းကမ်းပြည့်ဝသောဒီမိုကရေစီနိုင်ငံ) မံက်ကျင်ရောင်။ သွာဝ်ဥပဒေ သဇိုင်(၂၀၀၈)ဂ် အလိုအသီတိုန်တိုတ် ဒဆက်ရပ်ရဲရ။ အတိုင်သွာတ် ဥပဒေသဇိုင်(၂၀၀၈)ဂ်ရမူး ပွဲချင်ဗွာကံ ဒပ်ပွာန်မဲ့ဟောင် ဒးနွံတဲ ဂကောံ ရပ်လွတ်ဖဒိုတ် ဒးနွံသွတ်ပရော်ကောံကောံ ဌာန်ဂအုပ်ကိုက် ကိုပြပွာန်ဗဟို (စစ်ဦးစီးချုပ်)ရ။ စပ်ကိုအခေါင်အရာကောန်ဂကူ မန်ဂမိုင် ကောံ ကောန်ဂကူကောန်ချင်အရင်ဂမိုင် မုလောင်ဟံပွဲမဲ့ရ။

ဟိုတ်ဒ်သတ်ဂ်ရ ဒပ်ပွာန်ဗွာကောန်ဂကူမန် ညိုင်ဝံစိုပ်သွတ်တဲ ချဲ(နအဖ)တံ တဲ စကာအပ်လွတ် (ဟံသေင်) စကာပြိုင်လှာ ဒပ်မင် ပယျိုသင်စောဲကျင်ဒိုင် နဲကဲစတ်စတ်ကြိုင်ကြိုင် လတူဗော်ချင်မန်တို စိုကိုလျှပ်ရ။ ဂကောံရပ်လွတ်ဒပ်ပွာန်ဗွာကောန်ဂကူမန် ဗော်ချင်မန်တို

ပရေင်ကိုန့်ချင်

ဟံ့ဒင်တဲတဲ အလိုအသီတုအပိုဗ္ဗာန်တံ လုပ်စိုက်ကျင်တိဗျာင်ပေင်ချင်မန်တို ကွာန်သုဝဏ္ဏာံ ကောံ ကွာန်ဒိုထောင်တံ နွံကျင်ရ။ သွာံနုဗ်ဗုဗ်တဲ လွတ်ခရိုင်သစိုတဲ ကောင်လုပ်လက်စုက်ကျင်နွံရ။ ပွဲဂကုမန်ပို ဟိုတ်နု ကောန်သင်ဆာန်ဂကုမန်(ကောန်ပွာန်မန်) ကောံ ဖော်နွံကျင်တဲ ဘဝဂကုမန်ပို ဂိုကျိုကျင်၊ ပရေင်ပညာ ကောံ ပရေင်အခေါင်အရာ သွက်ကောန်ဂကုမန်ပို ကလိဝံကျင်နွံရ။ ဆဂး အခေါင်အရာပရေင် ဂကုမန်ပို မန်ပိုဖန်ဖက်ကေတ်ကေတ်ဂ် ဟံ့ကလိဝံဏီရ။

တဲဏံဝံ ပရေင်ဒင်လျိုင်သွက်ဂကုမန်ပို ဟံ့ဗွဲဏီ၊ ဟံ့ချိုတ် ပြိုတ်ဏီတဲ ပွဲပေါရဲမဲ(၂၀၀၀)ဏံ ရံင်ကေတ်ဖိုဇုဏ် ကောန်ဂကုမန်ပိုတဲ သွက်ဂွံသွဗ္ဗး အလုံဂကုမန်ပွဲ (ညံင်ပေင်မန်ပွဲ) လုပ်ရဲမဲတဲ (ဟံ့သေင်) ဟံ့လုပ်ရဲမဲတဲကို ဖျေသဂုတ်သွာတ်တဲ ပရေင်ကိုပညာ စပ်ကိုပေါရဲမဲ၊ ဗိုဇုတ်မဲဒစိုဒစး/ထံက်ဂလုာန် ကောံ လညာတ်ဆိုဂဗ ဗိုဗြိုင်ပေါရဲမဲထေက်ရောင်။

ပွဲသွာံ(၂၀၀၀)ဏံ ဂကုမန်ဒိုတ်သို ဒးကလေင်သိုဂ်ပိ စိုစွတ်ထေက်ဂ် ပွန်ဂတးမန်ပွဲ (၁) ကေတ်အခေါင်အရာ ကောန်ဂကု မန်ဟာ၊ (၂) ကေတ်ချင်မန် (တိဗျာင်ဇကု)ဟာ၊ (၃) သွက်ဂွံဒက် ပတန်ချင်မန် အလိုအသီဇကုဇကုတဲ ပံင်ဆာဲအာကို ဂကုကောန်ချင် အရင် (နဖေင်ဒရေင်မူ)ဟာ။ ပွဲကို(၃)ကဆံင်ဏံဝံ ကဆံင်(၁)ဂ် ဒေသဂကုမန်တံ တန်တံ မံင်ဒိုတ်သိုဂ် ဒးအုပ်ဓုပ်ကောပ်ကဲကေတ် မာန်၊ ဒးဖျေသဂုတ်သွာတ်အာ ပရေင်ချင်ကွာန်မာန်ရောင်။ ကဆံင် (၂)ဂ် သွက်ဂွံကလေင်ကေတ် ချင်ဇကု၊ တိဗျာင်ဇကုဂ် ဒ်ပွာန်ကောန် ဂကုမန်ဇကု ညံင်ဂွံနွံဗြဟတ် ဇွေင်နုသွ(နအဖ)တံ ဒးဒက်ပတန်တဲ ဒးလုပ်ကေတ်ပေင်တိုက်ရောင်။ ကဆံင် (၃) အလိုအသီဂကုမန်ဂ် ကောန်ဂကုမန်တံ ဒးတိုန်ကေတ်ကေတ်ရောင်။ ကောန်ဂကုမန်တံ ဒးတိုကျိုဟ်လဝ်ထေက်ဂ် အလိုအုပ်ဓုပ်ဂကုမန်ပွဲ ကျင်နုမာဇနည်းချင် ကွာန်မန်တံတဲ ကောန်ညးချင်ကွာန်မန်၊ ကျိုပ်သကိုပ်မန်ဂ်ဗြိုင်ဟေင် အုပ်ဓုပ်ကောပ်ကဲအာရောင်။

ဟိုတ်ဒ်သိုရ ပွန်ကားမန် လုပ်သွာတ်တဲ ဒက်ပတန်အလို အသီဇကုမာန်မ္း ကောန်ဂကုမန်တံဒိုတ်သို သွတ်မန်ကို၊ သင်မန်ကို၊ တုပညာမန်ကို၊ ဒ်ပွာန်မန်ကို ကောံ ဖော်ဂကောံပရေင်ချင် ကွာန်မန်တံဂ်ဗြိုင် ပွဲမကိတ်ညီကို အကဲအရာဒ်ဒီ(ဒီရေ) ၂၀၀၀ ဏံတဲ သွက်ဂကုမန်ပွဲဗ္ဗး သွက်ဂွံကလိဝံ အခေါင်အရာကောန် ဂကုမန်ဂ်ဗြိုင် ညးညးအဲဇုဟ်ကတို၊ သိုဂ်ပိ၊ ချီဒရင်အာ ပရေင်ကောန်ဂကုမန်ညီဂ် ဆဂ်ဗျာတ်ဏာ သွက်သွာံ(၂၀၀၀)ဏံရ။

- “ဗြဟတ်ပွန်ဂတးကုမန် ကိုဝံခိုင်ဗိုန်ဒိုင်လျိုင်ညီ။”
- “ဗြဟတ်ဂကုမန် ကိုဝံဇွေင်မောင် ကျော်ဂေါင်အာညီ။”
- “ဗြဟတ်ပရေင်ချင်ကွာန်ဂကုမန် ကိုဝံသွင်ဒိုင်လျိုင်ညီ။”

ကောဗ္ဗဲ (ဒေသပယျိုမန်)

ဂကုမ္မဲ အခိုင်စိုပ်မံင် သွင်တဲဂကုညးတွဟ်မ္း ရပ်စပ်စကာ မအာရေင်ပေါဟာ ဝံသာနုရက္ခိတဲဏံဗျိုင်ရ။ ပွဲဆေင်အေဂီလိက် အုပ်ဓုပ်ကျင်ချင်ဗျာ၊ အယောရန်ဏာန်ဒိုင် ညံင်သောံဝံဗ္ဗး စး နုတ်အေဂီလိက်ဂ်လေင် စကာကျင်ပေါဟာဏံ လုဲလုဲလးလးဂ် သောံဆိုကေတ်ရ။ ဂကုစိုပ်သွင်တဲဂကုညးတွဟ် (ကော်) ဂကုဒ်မံင် ဗိုက်ဂ် ကွဲကျက်လေဲသွာရ။ ဟိုတ်နုသောံဝံတဲ ညးမပိုင်ကို ဂကုကျက်တံဂ် ကိုကျင်သတိကို ဂကုညးတံ သွက်သောံမံင်မ္မဲ ဂကုဒိုတ်ရ။

‘ဝံသာနုရက္ခိတဲ’ ဝံ ဗြိုင်ပေါဟာပိဗ္ဗဲတဲ ဗြိုင်နက်ဗွဲမလောန် ရ။ နွံကိုအိပိယံလောန်တဲ လျောင်လယျောင်ကို ဝံဗ်စိုတ်ညးသယုဂ်ဟ် တံရ။ (ဝံသာနုရက္ခိတဲ = ဝံသာ+အနု+ရက္ခိတဲ) = (ဝံသာ = တော့ဘင် ဒတောင် ဂကု၊ အနု = လေင်လေင် လျိုင်၊ ရက္ခိတဲ = ညးမံင်မ္မဲ စိုတ်ခါတ်မံင်မ္မဲ) ဝံသာနုရက္ခိတဲ = ညးမ္မဲကိုစိုတ်ခါတ် မံင်မ္မဲဂကုလျိုင်ရ။

ပွဲလိက် ကွပ်ကိုပညာ ပရေင်ချင်ကွာန်တံလေင် စိုတ်ခါတ် ဆာန်ဂကုဂ် ဒ်စိုတ်ခါတ်မံင်မ္မဲဂကုလျိုင်ရောင် ပံက်လပ်အိပိယံရ။ ဆအယာံမာတ် မိုက်လတက် ကျိုင်ကျင်ကယျိုင်မန် ထိုင်ဒင်ယေန် သွာင်ဂကုမန်တံဂ် ကော်ခဲစ စိုတ်ခါတ်ဆာန်ဂကု ဗျိုင်ဗျိုင်ပေင်ပေင် ဟံ့မာန်ဏီတဲ ယင်ညးမ္မဲမ္မဲ၊ ဂကုမ္မဲမ္မဲ ကွာတ်လဒိုကျင် အခေါင်အရာ ကောန်ဂကုဇကု မ္း စိုက်လုဗျိုင်ဒိုတ် ဝံင်တင်ဇွေဟ် ဝံင်လုပ်ပေါတိုက် သွက်အခေါင်အရာ ကောန်ဂကုဇကုဟေင် ကော်ခဲစ စိုတ်ခါတ်ဆာန် ဂကုရောင် ထပ်ပံက်လပ် အိပိယံပွန်ရ။

အတိုင်းပွက်အိပိယံ စိုတ်ခါတ်ဆာန်ဂကုဏံ ဝံဗိုဇုင်ကေတ် မာန်ဂ် သွက်ညးဓမ္မတာမ္မဲ ဝါတ်ဂါတ်ဗွဲမလောန်ရ။ ညံင်ဂွံဒိုင်ဂိုင်ကေတ် မာန်ဂ် ညးတီတာလျိုင်တံဟေင် ဒးရေင်တွင်ဖန်ဖန် ဟိုတ်တံစန်ဒက်ရ။ ဇွေဟ်ကိုသတိမ္မဲ လတူလိုက်ဏံဝံ သတ်ဗျိုင်ဂ် ဒ်သတ်ဗျိုင်ကို လညာတ် ညာဏံပညာ ဗဟုသုတလုင်ဒိုတ်ရ။ ဟိုတ်နုလညာတ်ပညာ ဗဟုသုတလုင်ဒိုတ်ရ ပွဲအရာသွးအတ္တ ဝံသိုဒတဲဗြိုင်မောင်လိက်ကို ပွဲအရာဝံသိုဇုဏ်ဖို ပုဂိုဇကုကိုတံဂ်လေင် လောန်ကဲလေင်ရ။ မိုဟ်လီဗွဲဟံ့ဟို စိုတ်ဗက်ဗျိုင်သာနွံရ။ စိုတ်ဗက်ဗျိုင်သာဂ် အခိုင်ဟံ့ရဲ ဒွာဲဟံ့ရဲ လယျောင်ဗက်လုပ်ကျင် ဗွဲဗိုဇုတ်တံ လေဲသွာရ။ စိုတ်ဏံဂ် ဒးထိုင်ဒင် နကိုလညာတ်သတ္တိမိုဟ်ပွန်ရ။

စပ်ကိုလညာတ်စိုတ်ခါတ်ဆာန်ဂကု စိုတ်ခါတ်မံင်မ္မဲဂကုဏံတဲ လညာတ်နာနာ တင်ဒိုင်ဂိုင်ကေတ် နာနာနွံမံင်ဂ် သောံဆိုကေတ်ရ။ လျိုင်တံဂ် ထိုင်ဒင်မံင်မ္မဲသွာင်ဇကု၊ လျိုင်တံဂ် ထိုင်ဒင်မံင်မ္မဲ အရေင်၊ လိက်ပတ်ဇကု၊ လျိုင်တံဂ် တင်ဇွေဟ်သွက်သောံကလေင်ဏာလိဝံ အပိုဗ္ဗာ ဇာပရေင်ချင်ကွာန်ဇကုဒိုတ်ရ။ ညးတံဒိုသိုဗို ဗွဲကိုစိုတ်ခါတ်ဆာန် ဂကု စိုတ်ခါတ်မံင်မ္မဲဂကု ဗိုဗြိုင်တွဟ်ဗြိုင်ရောင် ဟိုဂးမာန်ရ။

ဗြာဟံလအာဏီဂ် မန်နွံယျိုင်ချင်သေံတံ ထံက်ထွးလတူမန် စိုပ်ချင်ပလိုတ်တံ စပ်ကိုပရေင်မံင်မ္မဲဂကု ပုဗျာင်ကျာမန်နိုတ်(monnet)ရ။ မန်စိုပ်ချင်ပလိုတ်တံလေင် ကလေင်ဇွေဟ်ထံ ထံက်ထွးနင်ကို ပရေင်မန် ချင်သေံ၊ မန်ချင်မန်တံရ။ စိုညးကိုညး ဒးမံင်သိုဗဒိုတ်ကိုရ။ ဒိုတ် ကော့တံဂ် ပတင်ဏာကွဲဗြိုင် လပီဂကုဟံ့မ္မဲကိုချင်တဲ ဒးဒ်ကျင်သတ် ဏံဏာဝ် ပတိတ်ကျင်သွဟ် လေဲသောံဒိုတ်ရ။ ဟံ့ဒင်ကွဲဗြိုင်တဲ

ဝိသယနုရုက္ခိတ

ညးပတိုန်ထွေး - လူ။

ပါမလေတ်ကွင်အိုတ်ရ။

ပရော်ပါပါ ဟိုမာန် သွက်ညးဟွံဒုင်ပါပါတံ ဒွဲကမ္မောန်လော့ သွာမွဲရ။ စိုန်ဂ်လေဝ် ဝံဒ်ပရော်ပါပါ ဝှဲသွဟ်မွဲဂ် ဝါတ်ဂါတ်လောန်ရ။ ပရော်ပါပါဝှဲသွဟ်ဂ် အဒ်သွဒကောပ်မွဲရ။ ပွဲညးပါပါကို၊ ပွဲညးအဒ်ပါပါ ကို တာလျိုင်နွံသိုဏ်ပါရ။ လျိုင်တံဂ် မိက်ဂွံပွဲကဏ္ဍန် တင်ယောဝ်ယာ ဇကု ဒုတ်အာ်ဇကုတဲ ပတိုန်ဒုတ် ပါပါညးတွဟ်ရ။ ဣဏ်ဂ် ဒုပရော်ပါပါ ဝှဲသွဟ် ဟွံသေင်ရ။ ကော်ဒ်စ ပါပါဇေယျကဝုရ။

သွပတံနုရုက္ခိတံသာဝတီလီုဆံတဲ ပိုကူမန် ပွဲမုဂ်တံ ဒ်စိုပ် အာချင်သေံအိုတ်ရ။ မန်စိုဏ်သေံတံဂ် ဒ်ဒုင်ခေလီုကွင်ကို ဂကူသေံတံ အိုတ်တဲ လျှာ်မန်ချင်သေံတံ ကွေံကွက်ကွင်အိုတ်ရ။ ဆညးဇေယျာတ် တံဟေင် ဟိုအရေင်မန်လေဝ်ဂ် သွံသံဆိုကောတ်ရ။ တုတ်သတ်ဂ်ကို လောန်ကွင် စိုတ် (၆၀) သွံတံဂ် ဟိုတ်နုဖရေင်ချင်ကွာန် အပွဲချင်ဗွာ ယုက်ထိုတဲ ကျဏ်ဇေယျာတ်အာစာတုဝက်မွဲဟာန် ကော့ ဒါယကာဂမ္ဘိုင် နကိုက္ခိတ် (၁၉၉) မိုက် ပါဒ်ပွာန်တဲ ယုန်ကွင်ကွာန်ဝက် ပွဲချင်သေံရ။ လျှာ်ဝံဆစိုတ် စါတောပ်ဟေင်ကိုလေဝ် ကောန်ဇုတ်မန်ကွာန်ဝက်တံ ဝံဟိုအရေင်မန်ပေင်ဂ် အောန်လောန်ကော့ရ။

မန်ဒ်ပွာန် ခေတ်ဟံ သာဝတီလီု စိုပ်ချင်သေံတံဂ် အပွဲပိုင် (၂၅၀) သွံ ကွေံကွက်ကွင်အိုတ်တဲ မန်ဒ်ပွာန် ခေတ်ချင်ဗွာ စဝံ ပွဲစး စိုပ်ချင်သေံတံဂ် အပွဲပိုင် (၆၀) သွံဟေင် ညောန်ကိုက္ခိတ်ကွက် အိုတ်ရ။ ပိုဟိုလော့ဇေယျာတ်မဂး ဟိုတ်နုစိုတ်ခါတ်မင်ဗွာကူ ပွဲမုဂ်တံနက်တဲ သေံတံ ဝိုတ်ကမ္ဘက်ထေံတံရေင် ဟိုမာန်ရ။

မန်ဒ်ပွာန်အပွဲချင်မန်တအိတ် ခေတ်အဆက်ဆက် ဒ်ဒုင်ဇိုကပိုက် ကွင်ကို ပရော်ဗျိုင်ချိုက်ကွာတ်လဒီ အခေါင်အရာ နာနာသတ်ကိုလေဝ် စိုက်အခိုင်လျှာ် ထိုင်ဒ်မင်ဗွာကွင် အရေဝ် လိုက်ပတ်။ ယေန်သွာင် ပိုန်နိုန်ဗတ်ဗတ်မာန်ဂ် သွံသံဆိုကောတ်ရ။ ဂကူမုတ္တံ ဟိုတ်နုကူညးစွာဟ် ဗျိုင်ချိုက်ကွာတ်လဒီတဲ ကွေံကွက်ကွင်ဂ် စိုန်နွံတံကိုလေဝ် ဟိုတ်နုကွင် အခေါင်အရာ အကြာဂကူညးတွဟ်တဲ ကွေံကွက်အာဂ် သွံသံဆို ကောတ်ဂိုင်ရ။

အခိုင်ဟေတ်တလော ဝံအရီုတေံ ညးတံဂစိုတ်ကမ္ဘက်ကွင် ဂကူဂျူ (၆) ပြကောဇိုကိုဇိုရ။ အခိုင်တေံဂ် ကောန်ဂကူဂျူတံ ဟွံမွဲကိုဗျိုင်ဏီရ။ စိုန်ဂ်လေဝ် ဂကူဂျူတံ ဟွံကွေံကွက်အာ လတုပွး တံဏီရ။ ဆဂ်သွးဟွံသေင် ဟိုတ်နုဒုင်စိုတ်ကမ္ဘက်ဂ်ရ ကောန်ဂကူ ဂျူတံ ဝံကွင်ခရိသတီတဲ ပတန်ကွင် ချင်အေသယရေမာန်ရ။ ခေတ်ဟံ သာဝတီလီုဆံ ဂကူမန်တံလေဝ် ဒ်ဒုင်ဂစိုတ်ကမ္ဘက်ကွင်ကို သိုင်ဗွာ အိုင်ဇေယျ ဂိုတ်လျှာ်ဟံဟွံမာန်ရ။ စိုန်ဂ်လေဝ် ဂကူမန်ဂ် ဟွံကွေံကွက် အာရ။ ဒုာနုဒ်ပွာန် စိုပ်အာဌာန် ချင်ညးတွဟ်တံဟေင် မဒ်ကွေံကွက် အာအိုတ်ရ။

ဂကူမုတ္တံ ဝံကွေံကွက်အာဟိုဂ် ပွဲကောန်ဂကူဂ် မုတ္တံကို ရပ်ဂိုင် လပ် ဝါဒကောန်ဂကူ ဟွံမွဲကို၊ ညးအာဂတပွတရ် ချိုတ်ချိုတ်ပိုတ်ပိုတ်

ဟွံမွဲကို၊ စိုတ်ခါတ်မင်ဗွာကူ ဟွံမုဂ်နက်ကို၊ အဂိုအလိုအသီဇကု ဟွံမွဲတဲ အထေင်ဇေယျာတ် ဂကူညးတွဟ် ဗက်ထုတ်သာကို၊ ဟိုတ်နုဆတ် ကာလကိုတံဂ် သွံသံဆိုကောတ်မာန်ရ။

မန်ချင်သေံဗျိုင်တံဂ် စိုန်ဂ်ညးတံဟိုမင် ညးတံကလေင်စ ချင်ဟံသာဝတီကိုလေဝ် နှိမ်သွပ်လွဒ်ဟေင်ရ။ သွက်သွောံကလေင်စ ချင်မိတ်မညးတံဟိုမင် နှိမ်သွပ်လောန်ဟေင်ဟေင်ရ။ ညးတံဂ် နှိညးမင်စိုဟေင်ရ။ သွက်သွောံကလေင်စမာန် ညးတံဂစာန်ကော့ ဟွံမာန်အိုတ်အစောန်ရ။ ချင်သေံဂ် အခေါင်အရာစိုတ် သွက်ညးတံတဲ ညးတံဟိုမင်ဒုင်ဒုင် ဟိုမင်ပွဲကူဟ် သွက်ပွဲစးဂကူမန် နှိလေဝ်ရ။ ကောန်ဇာတ်ညးတံလေဝ် ပိုစိုစကော့ ဟွံပွဲရ။ ပြဟ်ကိုလဒ်ဂ် ဒ်ကော့ကွက်အာမာန်ရေင်။ တုတ်သတ်ဂ်ကို မန်ကွာန်ဝက်တံလေဝ် ခြာဟွံလ အိ လူအာကို ညးဟိုအရေင်မန် မာန်ဗိုင်ကိုရေင်။

ခြာဟွံလအိဏီဂ် ဂကောံညးဗြဲမန် ချင်နာနာတံ ပိုင်ကောံ ပတိတ်လိုက်လလောဝ်တြးမွဲစး ပွဲညးဗြဲမန်တဲ အာတ်မိက်လပ် အလို အသီပွာန် ညိုင်သွောံဒေံကို ရပ်စပ်စကောမင် ဝါဒနဆီ အကြာဂကူမန်၊ ညိုင်သွောံသီရပ်ကို ဒ်ပွာန်သွပတိတ်လပ် အပွဲဒေသ ရမန်တံကိုရ။

အကြာတိတ်ကောန်ဂကူမန်ပိုတ်ဂ် ကောန်လိုင်ဂကူဗွာတံ ဝိုင်ကိုလက် လုပ်ထပက်ကောတ်မင်ဒုင် ပိုဏ်ဇိုကောတ် နမတ်ရ။ လက္ခရ ကောန်လိုင်ဂကူဗွာတံဂ် ဒ်ပွာန်ဗွာတံ ကိုလပ်ဂိုက္ခိတ်တဲ ဇေယျာတ်အစီ အဇန်ဗျိုင်ဗျိုင် သွက်သွောံပိုတ်ကမ္ဘက် ဂကူမန်ရ။ စပ်ကို ပွအလိုအသီ ပွာန်တံ ကော့သွမင်တံဂ် ဘပဇ္ဇမင် ဂိုက္ခိတ်ကောန်ဂကူမန်တဲ စမ် စတ်မင် စိုတ်ခါတ်မင်ဗွာကူ အပွဲကောန်ဂကူ မန်တံရ။

သီရိုင်တင်လတုဂမ္ဘိုင်တဲ ပိုကောန်ဂကူမန်တံဂ် အခိုင်ဏ် အဲဒါ ညးဗျော် ဟိုန်မင်ဗျော် ညးသကအိတ် ဟွံထေက်ရ။ စူးအပတိုန်ဗတ် ညးသကအိတ် စိုတ်တံဂိုင်ဂိုင်သွောံသွောံတဲ ဒ်ကလေင်သီဂိုင် အကောံအရာ ပကတိကောန်ဂကူဇကု ကတီုဒ်မင်ဂ်တဲ ဒ်ဗျိုင်ထွေး တပ်တးဝိုင်တရ် သွက်အနာဂတ် ကောန်ဂကူဇကုရ။

မန်ချင်သေံတံဂ် လျှာ်ကွေံကွက်အာ ကြပ်အိုတ်ရ။ မန်ကွာန် ဝက်။ မန်စိုပ်ချင်ပလိုတ်တအိတ်လေဝ် အနာဂတ်ဂတဏ်ပွန်မဂး ဒ် ကွေံကွက်အာ မာန်မင်ရေင်။ စိုန်ဂ်လေဝ် ညးမင်ဗွာကူတံဂ် ရိုင်ကိုအကောံအရာ ကတီုဒ်မင်ဂ်တဲ စိုတ်ခါတ်စိုတ်အာ ဟွံပွဲရ။ ဇကုဇကုဂ် ဇကုဒုင်ဂိုင်ကောတ်လပ် ညးမင်ဗွာကူဗွာရေင်မွဲး အကောံအရာကောန်ဂကူဇကု စိုတ်ကဆိုင်လီုစိုပ်စိုပ် စိုတ်လီု ကြေပ်ကြေပ်ကြေပ်ကြေပ် အဆက်ပလေဝ်ပလေတ် ဒုင်အိအာ သွက်ဒတဲပို ကောန်ဂကူဇကုရ။ ဣဝံဂ် နှိတာလျိုင် ညးမင်ဗွာကူရေင်။ အိုတ်ကော့တံဒ်ဟိုမွဲး ပွဲညးတိတာလျိုင်တံဂ် တာလျိုင်နွံရေင်။ ညးကော့ဒ်ဒတဲပို သွက်ဂကူတံဂ် နှိညးပိုဗါရေမိရေင် မမိက်သွေးရ။

အသေဟာန်ဂွံသြိုဟ် ကောန်ဂကူသွတ်မန်တံ နူကီဆာန် လိက်ပတ်။ ဆာန်အာဲကွဲဂကူ အလုံအိုတ်သိုတ်တဲ ကောန်ဂကောံသွတ်မန်တံ အခေတ်ဏံ မှ်မတ်သိုဝ်ပိုင်ရင်အာ အကောံအရာ ပရေင်ဂကူ ကို ပရေင်ဂကူတဲတဲတဲ ဟံဒုင်ထေဝံအခိုင်၊ ဟံဒုင်လေင်ဂကူဟိုဂ် ပံက်အသေဟာန်ဂွံသြိုဟ်တဲ ပတ်တံဖြဟတ်ပွင်ကွဟ်တဲ ရုန်ဂစာန်အာ သွက်ဂကူဂွံဒုင်စသိုင် ပရေင်အာနာတ်ရ။

မုဟိုတ်ဂွံဟိုဏာန် သာဏံရောဟိုဂ် ပုပ္တံနူကီ ဂုဏ္ဍသက္ကရာဇ် (၁၁၂၀)သွံ လောန်ကျင်တဲ ကောန်ဂကူမန်တံ အပြိုင်ဒလင်စိုင် ပြးဒးသဲဒါတဲတဲအာ နူသိုင်တဲဒုတ်မန် သိုက္တဲတဲနန်ထပ်ပြင်မန် အပိုင်ဂ်ဒိုတ်တဲ ဇာပ်ကောန်ဂကူမန်တံ ဒးပျံဒိုင်ပြီဒုတ်ရမတ် နူဂွေင်မတ် ဓါဂ်လအိက္ခာ ငြင်ကိုသွံဒဲရ။ ကောန်ဂကောံသွတ်မန်ခေတ်ဏံ နူကီ ဝဲပုပ္တံတဲဒုတ်မန် သိုက္တဲတဲနန်ထပ်မန်ဒိုတ်တဲ သိုက္တဲဟံဒုင်မိမိသွံသတ်ဂ် ပတ်တံဏာဖြဟတ် ပွဲလေင်လေင် ဆစိုတ်ထေက်ကြိုက်ကိုဖြဟတ် အိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ကောန်ဂကူမန်တဲတဲ သွဟိုတ်နူကီ ဒးဒုင်ကွင်ဒိုင် အခေါင်သွးပုး ပရေင်ဘဝ၊ ပရေင်ဂကူနာနာတ်တဲ ကလေင်ကူချပ်

သွတ် နာနာတ် ပံက်သြိုဟ်တဲ ပွင်ဗတိုက်ဒိုင် ဝင်ဘဝကောန်ဂကူမန် တံဝဲဇာန် မွဲလွတ်ကိုမွဲလွတ် ပရေင်လိက်ပတ်ကို၊ ပရေင်ယေန်သွင်ကို၊ ပရေင်ဘာသာ၊ သာသနာဂကူနာနာတ်ဂ်ကို ဒိုမိတ်ဗတိုက်သရိုဟ်ကျေ ဝင်ဘဝဂကူ နူကီသိုင်ဒိုက်ပွက် ဂကူညးတူဟ်တံဏောင်ဂ် ဟိုဏာင် ဂံင်ရ။

ဆဂး ကောန်ဂကူမန်သို ညးလျိုလျိုတံဂ် ဟိုက္ခာမံင် ဂကူမန် ပိုဂ်ဂကူတု၊ ဂကူနာဲ၊ အရေင်ဟိုက္ခာမံင် ဂကူမန်သို ဂကူတု၊ ကူနာဲတံဂ် တသိုက်ကောန်ဂကူမန်တံ နာနာသတ်ဂ် ကေင်ဆိုင်ဂမံင် ကိုရဟာ မိက်ဂွံသွန်သတ်ဏံရ။ မုဟိုတ်ဂွံသွန် သာဏံရောဟိုဂ် ပွဲကိုပိုင် (၂၅၃) သွံ လောန်ကျင်တဲတဲဏံဂ် ဒွဲဒဲအခေါင်ဗုဒ္ဓဂကူကို၊ အလီ အသီ ဂကူ ကို ကောန် ဂကူမန် တံ ဂွံသုင်စေဂ် တွဲလီ၊ သွံသွံလီ၊ သက္ကရာဇ်လီလေင် ကေင်ဆိုင်ဂမံင် ဟံဒုင် ဏီတဲ တွဲဏံဂ်

ကောန်ဂကူမန်တံ တာလျိုင်သို ကောန်ဂကူမန်တံ

ရာမည - ထေက်သို

ဂွံသွံသတ် စိုန်ရိုကောန်ဂကူမန်တံ အလုံ သိုဖအိုတ်ဂ်ပတေင်ဒိုင်ဆစိုတ် မင်စိုတ်မံင် အခေါင်သွးပုးတံဂ်သွးပုး တွဲပိုတံဂွံကလိဂွံ အခေါင်သွးပုး တံဂ် ဟံဒုင်ပုတ် ချဟံသတ်ဏံတဲ ဟိုတ်ဇဲကွဲဒဲကဲ နကိုသတ်ညာဏံပညာ မာန်မု ကလိဂွံအခေါင်သွးပုးတံ မာန်မံင်ဏောင် ဖျေစိုတ်သတ်ဏံ တဲ ဝိုတ်ရုန်ဂစာန်မံင်ရ။

စိုန်ရိုသတ်ဂ်ကိုလေင် တာလျိုင်သိုကောန်ဂကူမန်တံသွတ်တံ ယိုဒုင်လင်ပုတ်တူကွဟ် တဲဏံဂ် မိက်ဂွံသွင်ဘာဏံ၊ မိက်ဂွံဟံဂြင်မာန်ကို ဂကောံတာလျိုင်တူဟ်တံတဲ ပြိုင်ကွဲကောန်မာန်ကို ကောန်ဂကူ ဇကုဟံဒုင်သေင်၊ ဤအခေါင်သွးပုး သွက်ကောန်ဂကူဂွံဒုင်စသိုင် သွက်အနာတ်ဂတတေတ်တဲ ဂါကွဲအာပွဲလေင်လေင်ရ။ တဲဏာန်ဂ်နွံသွံ၊ တဲပကောံဂ်နွံကွဲ တိုင်ဂ်သွက်ကောန်ဂကူတံ ဂွံကလိဂွံ သိုင်ဇုန်ဂ်လေင် အဆိုင်ဂမာန်ကိုဏောင် ထေင်လင်သတ်ဏံ နွံဒိုင်ပွဲဂွံသြိုဟ်တေက်ကိုရ။ အတိုက်လောန်ကျင်တေက် ခိုဟ်ကိုဖေရ်ကို၊ စိုဟ်ကိုဂမ္တံကို ကောန်ဂကူ မန်တံ ဒုင်စသိုင်လင်တဲကျင်မံင် နာနာသတ်ကိုရ။ ပစ္စုန်တဲဏံဂ် ကောန်ဂကူမန်တံကွဲဒိုင် တက်ကတ ဝန်မံင်ဟာ၊ စိုဟ်သြိုဟ်မံင်ဟာ။ ကောန်ဂကူမန်တံ သိုမိတ်ဖအိုတ်ဂ် ထေက်ကိုကျိဟ်တီ ကေတ်မာန် သိုမိတ်ဖအိုတ်ရ။

ဆာန်ဂကူကိုပိုင်ဂ် ဂွံမိင်ဆုဗျာင်သွးရ။ ဆာန်ဂကူကိုဖြဟတ် ကာယျိုင် နွံဂ်နွံပွဲတေင်မုသတ်ကို၊ ဆာန်ဂကူကိုစေတနာ တပ်တပ် တးတးဂ်လေင် ရေယုတ်ဒေက်အာ လတူကောန်ဂကူဂ် ဟံဒုင်ဏီရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ပုဂ်မုဗျာင်ညာင်ဒိုင် နကိုရုဗျာင်သွးသွးတံဂ် ဝန်ဂ်သွက်ဂကူ ဂွံဒုင်စသိုင်ဂ် နွံဒိုင်ကိုဟာဂ် ပါပိုင်ရင်ညိုကို၊ အသေဟာန် ကောန်ဂကောံ

ဂကူမန်သို ဂကူတု၊ ဂကူနာဲ ဂ်လွဟိုဝေင်ဏီ အတိုက်လောန်ကျင်ဂ် သမ္တီလင်တဲ အနာတ်ဂတတေတ် ညိုင်ရဲဂွံဒိုတ်၊ ဂွံဒိုတ်မာန်ပုန်ဂ် ပတ်တံဖြဟတ်အိုတ်ညို။

တွဲဏံ အခေတ်ဏံ ဂကူမန်ဂ် ဒိုဒိုင်ဂကူမိက်၊ ဂကူပွက် ဂကူညးတူဟ်ဏောင်ဂ် လွဟိုတ်ဝင်ဘဝဇကုတဲ ညိုင်ဂွံတံတဲဗုဒ္ဓဘဝ မိုက်ပွက် ဂကူညးတူဟ်မာန် ညိုင်ဂွံကလေင်ဒို ဘဝတ္တု၊ ဘဝနာဲ ဒိုက်ဒိုက်ပေင်ပေင်မာန်ဂ် ဝိုတ်ရုန်ဂစာန်အာအိုတ်ညို။ သွက်ဂွံပံက် အသေဟာန်ဂွံသြိုဟ် ဝင်ဘဝဇကုကို ကောန်ဂကူဇကုမာန်ဂ် နွံမံင်ပွဲတာလျိုင် ဇကုမွဲဟေင်ရဂ် ကိုဂွံစေစိုတ်ညို။

တွဲဏံ ဂကူမန်သို အာလင်ရပ်သိုင်စိုပ်ထပ် လတူဇကူတံတိုင် အလံတေတ်တဲ ကောန်သိုင်စိုပ်ထပ်တံဂ်မိုက်ဂ် လူဂ်စိုက်ကျေင်ဒိုင်သွး ဂ်လေင် သော်သွေင်ပြဟ်အာအိုတ်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ယဝ်ခါရ အတိုင်ဒို အတိုင်ဒုင်မုဒေတ် ပုမဒိုင်ဒို ဒးလေင်ဏာင်။ အတိုင်လေင်ဂ် ဟံဒုင်သွဂရ မုးတေ် အတိုင်ဟံဒုင်သွဂရဂ် အလုံဂကူမု ဒးကျေက်ကွက်အာ မာန်မံင် ဏာင်ဂ် ဒိုထေက်ရ။

ဆအာယံမာတ် မင်စိုစသွးဂ် ကမ်ရဟိုကေတ် ဂွံဟံဒုင်သေင်၊ ကေတ်ဇးလတူကောန်ဂကူဇကုတဲ ပိုပိုက်ကောန်ဂကူဇကုဂ် ဒိုဂ်နီု ကဆံင်ဘဝဇကုဟံဒုင်သေင်၊ ပရေင်ပါပိကဆံင်ဘဝဇကုဂ် ဒးနွံဂ်နီု လတူဝင်ဘဝဇကုတဲမု ဂွံစတံသမ္တီကို ကဆံင်ဘဝဇကုဂ်၊ ကလေင်ယို ပါရ်ဒးဒးမုး သိုင်ကောန်ဂကူဇကုဇကုဂ် အာစိုဟ်လလံဇကုဏောင်ဂ် သတ်ဏံ ဂကူမန်သိုတံ ယဝ်ရေင်ပိုင်မံင်ကိုတေ် ပရေင်ပိုပိုက် ကောန်ဂကူ ဇကုဂ် ဒးအာနကျင်သိုက် သိုက်မာန်ရ။

ဟိုတ်ဂ်ရ ဒိုက်ဂကူလေဝ် ဒိုဒိုက်ဂကူကို၊ ဝင်ဂကူလေဝ် ဒေဒိုဝင်ဂကူကို၊ ယဝ်ရကောန်ဂကူတံ ဖျေစိုတ်ဗိုဏ်မာန်မွဲတေ့ လတူညးမွဲ ကော့ ညးမွဲ ဟံဒေဒိုဝ်သျှင် ပျီဖျင်ညးသကအ်ပုတ်ဂ် ဒိုခရဲာံ စွတ်မွဲရ။ လောန်ကျင်မွဲအခိုင်တေံ နူကွာသကူ ရာဇ်ဗျင်ဟံဂ်ဗိုဝ် (၁၃၄၉ - ၁၃၅၀) သွံာံဏီဂ် ကောန်ဂကူမန်ပို တက်ကျင်ပြဟာံ လှဲကျင် လညာတ် ပရေင်ကျင်စိုတ်ဗာတ် ကွာတ်လဒိုကျင်လဝ် ကဆံင်ဘဝ လတူမွဲဂကောံကီုမွဲဂကောံ ဒုင်ဆောံကျင်လဝ်လမျီု ပွဲမဇောံကီုဖြဟတ် ဂ်လေဝ် ဒိုကျင်လဝ်တဲမံင်ရ။

ပွဲကိုသကူ ရာဇ်ဗျင်ကျင်စိုတ် (၁၃၄၉ - ၁၃၅၀) သွံာံပေင်ကျင် တဲ ရေညီသကူ လတူမွဲဂကောံကီုမွဲဂကောံ မက်ဂတပ်ကေပ်ဖြင်တိုန် ညးသကအ်တဲ ကလေင်ရဲဒ်အာ လပိတ်တဲကျင်တေံဒ် ဒေဒိုလေင်လဝ် လမျီုဂ် ဂကူဇကုဇကုရ။ ပွေင်ထေဝံလမျီု ညးသကအ်ပွန်ဂ် ဂကူဇကု ကိုဇကုပွန်ဟိုတ် ပရေင်ဖောအ်ဗြေပ်ဂကူကို၊ ပရေင်ဖောအ်ဗြေပ် ဂကောံကီု၊ ဒေဒိုယုတ်ဒေက်ကျင်၊ ဒေဒိုဟေဝံဗြေပ်ကျင်ဂ် သက်သီ ကောန်ဂကူပိုတ်လေဝ် ဒိုင်ဗိုန်ကျင်လဝ် ပွဲဂမကောန်တဲ ကောန်ဂကူတံ တဲမံင်ယု။

ဟိုတ်ဂ်ရ အသေဟာန်ဂ်ဗိုဝ် ကောန်ဂကောံသွတ်နာနာ တံ တွဲဏ်ပံက်ဖါတ်တဲကျင်ဂ် ညာတ်ဒုတ်အတ်တဲ တဲ ဒက်လဝ်စိုတ် ဟံသေင် သွက်အနာဂတ်ဂတ ပရေင်ဖောအ်ဗြေပ်ကို၊ အခေါင်အရာ မွဲဟ်ကို၊ ဂွံင်တရဖွဲးဒေ ဂွံင်ဒ်အာသွးပွးကူတဲ ကေတ်အခိုင်ပွဲမဇောံပိုတ်တဲ တတ်ထပိဒိုင် ညိုင်ဂကူလိဝ် ကဆံင်ဘဝဂကူဘာသာ သျှင်သျှင်မာန်ရ။ ဟိုတ်ဂ်ရ ဓိကွာတ်လဒိုညးသကအ်၊ ဓိယိုပျိုက်ညးသကအ်ဂ် ကူဘာ သာဖောအ်ဗြေပ်ဟာ သွးအခေါင်ညးသကအ်တဲ ကိုကျိုက်ညးသကအ်ဂ် ဂကူဘာသာဖောအ်ဗြေပ်ဟာ ပါပါရဲဒ်အိုတ်ညး။

ကောန်ဂကူဂွံဒ်ဒိုက်ဂ် ညးဂ်ပျိုက်ရော။ ကောန်ဂကူဂွံဒ် တသိုက်ဂ် ညးဂ်လဒိုင်ရော။ ဓိဒုက္ခကိုဓိသုခ ဓိပြကာဏ် တွဲဏ် ကောန်ဂကူသွတ်တံ သွဟိုတ်နူကျေပ်ဂ်တဲကျင်နာနာသတ်တဲ ဒေဒိုခသတ် ဓိပြကာဏ် သွဟိုတ်နူကို ကောန်ဂကူသွတ်တံ ဟံကွးစိုတ်တဲ ကောန်ဂကူ သွတ်တံလေဝ် သွာန်တိုန်ဂလနာန် ရျှာင်သတ်ဏ်တဲ သွက်ဂွံကို သွတ်ကို ကောန်ဂကူတံဂ်လေဝ် မွဲဂကောံကီုမွဲဂကောံ ကိုသွတ်ဟံ မာန်အိုတ်ရ။ အရေင်ကောန်ဂကူသွတ်တံ သွာန်ကျင်လဝ် အခေတ်ဏ်ဂ် ဒုင်ဗွင်လဝ် စိုက်မွဲအာယုက်ကပ်ရဟာ။ ဣဏ်လေဝ် ပါပါဟံမာန်ဏီရ။

ကောန်ဂကူမန်ပြဒေဒိုင် အလုံလိုက်မွဲဂ် ဂွံဆိုဝ်ညာတ်လဝ် တဲရ။ ဆဂး မဟိုတ်ဂ်ပွဲဒေဒိုင်ဂ်ရော။ ညးလီုမွဲ ဂွံကိုသွတ်မာန်ရောဂ် ဣဏ်လေဝ် လဟိုတ်ဒေဒိုင်ကို၊ အခိုင်အခါကာလ ပိုတ်ဂွံဆိုဝ်ညာတ် ကေတ် ကောန်ဂကူသွတ်တံ လရိအ်ယံဒိုင်ဂ် ပိုတ်ကေင်သွာန်ကျင်လဝ် ကောန်ဂကူသွတ်တံဂ် မုဒ်ဗိုတ်လဒိုင်ယံဒိုင် အိုတ်ရောဟိုတ် တဲသုတ်ရ မတ်ပြဟ်ဂ် ဒိုတဲဒိုဒိုက်ရ။ တဲဂွံအိုတ်ဂ် ဒိုတဲမိမိစိုတ်ရ။ ဆဂး ဆေင်စပ်ဒိုင်ကို တဲဂကူမန်ဂွံပိုင်ညိုင်ကိုဟာ။

ဂလနာန်ပိုတ် သွာန်ဏာကောန်ဂကူသွတ်တံဂ် ကောန်ဂကူ သွတ်တံ သိုန်ဂ်ပိုတ်တဲရ။ အကြာကောန်ဂကူသွတ်တံ ကိုသွတ်ကိုပိုက် ကောန်ဂကူသွတ်တံ ကလေင်သွာန်နင်ဂလနာန် ဆေင်စပ်မင်ကို တဲဂကူ မန်ဂွံပိုင်ညိုင်ကိုဟာဟိုတ် ဂလနာန်သွာန်ကောန်ဂကူသွတ်တံ ပိုဏ်ဂ်လေဝ် ဂွံဟ်ထဲအာညီပွန်ရ။

ယဝ်ရကလေင်ပါပါရဲဒ် မွဲနုပွန် ကောန်ဂကူသွတ်တံ ဂွံကလိဝ် ဓိစိကွး နွံတာလျိုင်ညးဂ် ပရေင်ဂကူကို ပရေင်သာသနာ ဂကူဂွံဒိုင် ကျိုက်အာကို ကောန်ဂကူသွတ်တံမာန်ကို နွံတာလျိုင်ညးဂ် ကောန်ဂကူသွတ်တံ ညိုင်ရဟံဂ်တိုင်ကျေံ ဂုန်စိုက်ဂကူကို နွံတာလျိုင် ညးဂ် ပိုဏ်လေဝ် ဒေဒိုတင်နင်မွဲနုပွန် ဟိုတ်ဟံဒိုင်လေဝ် ဖီဒေဒိုဟံမက်၊ ဟံဗဒိုဗိုတ် ဟံတီဟိုတ်၊ ဟံဗဒိုဟိုတ်လေဝ် ဟံတီဖိုကို၊ တဲဏ် ဟိုတ်မမက်ကိုမွဲမွဲ ကတိုဒိုင် လတူဂကူမန်ပို ပွဲမဇောံဗြေပ်ရ။ ဖီဒေဒိုဏ်သိုင် မံင်တံဂ်လေဝ် နာနာသတ်ဂ်နွံကို ဆဂး မွဲဟံဂွံဗျီု ပရေင်ဘဝဂကူ ဟံမွဲဏီရ။

တင်မွဲ - ဂွံဗိုင် လတူကောန်ဂကူမန်တဲဏ်ဂ် မတ်ပြဟာ၊ လတိုက်ဟာ၊ လက်ကျိုက်ဟာ။ ဣဏ်ဂ်လေဝ် ကောန်ဂကူတံ ကျိုတ်တီ ကေတ်ဟံမာန်၊ ဇာတ်ဟံဂံင်ပါပါတဲ ဟံကျိုက်ဟာ၊ ဟံပါပါမွဲသတ်ရတဲ ဟံမက်ကျိုက်ဟာ၊ ဣဏ်ဂ်လေဝ် ပူဇော်ဗိုတ်ဏီရ။ ကလေင် ရဲဒ်အာကို ပရေင်ဒေဒိုင်ဒိုင်တဲဏ် အခေတ်ဏ်ဟိုတ် ဇကုကျောန်နင် ဂွံလဝ်တဲဂ် ဇကူဂွံဟာ ဇကုကျောန်နင်တဲဂ် ဇကုဒေဒိုင်ညးဆူတ်ဏာ။ ယဝ်ခါရ ကလေင်သွာန်ရဲဒ်မွဲ ညးဂ်ဂံင်သို၊ ဖီလိဝ်ကလေင်သို ကောန် ဂကူမန်ရဲဒ်ရ။ ဟိုတ်နုဒ်သတ်ဂ် ကောန်ဂကူသွတ်တံတဲဏ် သွက်ဂွံ ကလိဝ်ပရေင်ဓိစိကို ဂွံင်တရကောန်ဂကူမန်တံမာန်ဂ် မှာသိုဂွံင် တရတဲ ဒိုင်သဇိုင်ကိုအခေတ်ရ။ အခေတ်ဟိုတ်ပွန်လေဝ် ဟံမွဲကိုဇေပ် ပွာန်ဗွဲဗော် ယိုယိုက်ကေတ်ဒေဒိုင်ဟံသေင်၊ မွဲသတ်ပွန် တးပါကျေံ ဂကောံနာနာတံတဲ ဂွံင်အာဂတဟံသေင်၊ ပရေင်ဖောအ်ဗြေပ်ဂကူကို၊ ပရေင်ပွလျးအာဂွာ ဂကူဘာသာကို ညိုင်ဂွံလျးတး အနာဂတ် ဂတမာန်ဂ် အတိုင်ရန်တဲဏ် နွံမံင်လျိုင်ရ။ လတူဂကောံနာနာတံဂ် လေဝ် ဒိုင်ဒိုင်ဂကောံ ကောန်ဂကူမန်မွဲတေ့ ရှေ့သိုရဲဒိုင် စိုက်မွဲအာ ယုက်ကပ်ရ။

ယွဲကောန်မန် ညးမဆာန်ဂကူ ညးမဒိုင်တံဆီဇာတ်မန်တံ ညးဂမိုင်အံ ဂွံင်တရကောန်ဂကူမန်ပို မကွာဒိုင် တဲဏ်ဂ် လျးဆွဲဒိုင် ပွဲမဇောံကီုဖြဟတ်ဟံသေင်၊ ဂွံင်တရကောန်ဂကူမန်ပို တဲဏ်ဂ် ဒိုင်ဒိုင်ဂွံင်တရ တင်ဝတ်ဂါတ်ဏောံဂ် လှဲပိုတ်တိုင်ထေဝံဓိစိသတ် ဝင်ဘဝဇကူကို ဂွံင်တရကောန်ဂကူမန်ဇကုဒေဒိုင်ညး။ ဆာန်ဇကူဟာ၊ ဆာန်ဂကူဟာ၊ ဆာန်ကောန်ဂကူဟာ ပါပါလှဲကိုမာအာညး။

လိုက်ဇောန်ဒိုင်တဲတဲဏ်ဂ် လိုက်ထွးကိုဂွံင်တရ အခေါင်သွး ပွးဟာ။ လိုက်တံဇောန်မံင်တဲတဲဏ်ဂ် လိုက်တံပလိုအခေါင်အရာ မွဲဟ်ဟာ ပါပါအိုတ်ညး။ ကောန်ဂကူမန် ဂွံင်အခေါင်အရာသွးဒွးဂ် တာလျိုင်နွံညးဂ်ရော။ ကောန်ဂကူမန် ဂွံင်ဖောအ်ဗြေပ်မာန်ဂ် တာလျိုင် ညးဂ်ရော။ အခေါင်သွးဒွး ဂွံင်ပိုဝ်ညးဝကောန်ဂကူမန်မာန်ဂ် ညးဂ်ဒေ ပလံင်ဗျိုင်ကို ကောန်ဂကူမန်တံရော။

အလိုအသီကူဂွံသျှင် အအာတ်မိက်လတူကောန်ဂကူဟာ။ အလိုအသီကူဂွံသျှင် ချေံကတိုဒိုင်ကျင် ပကတိဂကူကို ဂကူရဟာ။ ကောန်ဂကူမန်တံ သွာန်ကျင်မံင်ပွန် တဲဏ်ဂ် သွက်ဂွံကလေင် သွတ်ကို ကောန်ဂကူမန်တံမာန်ဂ် ညးညးဒေဒိုင် ကေတ်တာလျိုင်တဲ ချင်ဂလနာန်သွက်ဂွံကလေင်သွတ်ကို ကောန်ဂကူမန်တံအိုတ်ညး။

ပေါ်ရဲမဲပိလီမာန် ချင်ငြေမ်ဗာဗို သွံ (၂၀၀၈)

ညးမ္ဍိန်ထွး သိုက်ရတ်

ပွဲစွတ်ထင်ညးချင်ကွာန် စွတ်ထင်သွတ်ဂ် လိုဟ်အမတ် (၂၀၀) တွ၊ ပွဲစွတ်ထင်လတူ (သီဏုက်)ဂ် လိုဟ်အမတ် (၉၃)တွ နွံရ။ ပေါ်ရဲမဲချင်ငြေမ်ဗာဗိုဂ် ကွာန်ဗဒ် ပွဲဂိတုမတ် (၂၉) ၊ သွံ(၂၀၀၈)ဂ်တု ရဲစိုပတိုန်ညးစွး သိုစွတ်ထင်ဓါကဆင်ရ။ ဗော် Zimbabwe African National Union-Patriotic Front (ZANU-PF) ဂ် အဓိကကျအာ ပွဲစွတ်ထင်ညးချင်ကွာန် စွတ်ထင်သွတ်ဂ်ပွဲ ကျအာအလန်ကွာအိုတ် နူကိုဝံသွးပွး သွံ (၁၉၈၀) တေအ်ရ။ ဗော် Movement for Democratic Change (MDC) ပါဒိုင်ဓါကော်ဂ် ဇူးအာလိုဟ်အမတ် ပွဲမ္ဍိုင်ရ။ ပေါ်ရဲမဲတဲဒ်အာ ပွဲဂိတုတု ဗော် MDC ပါမင်ညးသ္မာန်တအ်ဂ် ပံင်ကော်ကျင်ရ။ ပေါ်ရဲမဲ သမတလေဝ် ကွာန်ဗဒ်ပွဲတဲဒ်ကို ပေါ်ရဲမဲပိလီမာန်ရ။

အယောစေံမင် ပရေင်စန်ဒက်မဲဂ် မိုဟ်သွက်ပွဲဒင်ရဲ အမတ်(၃)တွ ချိုတ်အာတု ဒွဲညးတအ် ဒေဒင်ရဲစိုဂ်လေဝ် ဒေပြိုင်ပဆဲ ထေံ အဆင်ရ။ ဒွဲဏအ်ဂ် လက္ကရ်မှ ကလေဝ်ရဲစိုပွန်ရောင်။ မိုဟ်ဒင်ရဲစိုတွ ပွဲကိုဒွဲရဲမဲဂ် ဒေဒင်ဆဲပြိုင် နကိုအမင်သွေဝင်ဓါရ။ ဒွဲဏအ်ဂ် ဒေကလေဝ်ကော်ပေါ်ရဲမဲ ပွဲကိုဓါသတ္တဟ တဲဒ်ဒေဒင်ပွဲ ပွန်ရောင်။ လက်က္ကရ် လလောဝ်တရးပတိတ် သွက်ပွဲကလေဝ်ရဲစို မဲဒွဲနို နိုဒွဲတဲဒ်ကို ရဲစိုသမတအလန်ဒုတိယ ပွဲစွတ်တု(၂၇) ဝိတုဂျေန် သွံ(၂၀၀၈)ဂ်ရောင်။

ဝင်ပေါ်ရဲမဲ

ပေါ်ရဲမဲပိလီမာန် အလန်လက်က္ကရ်အိုတ်ဂ် ကွာန်ဗဒ်လဝ် ပွဲသွံ (၂၀၀၅) တေံတု သွံပေါ်ရဲမဲပိလီမာန်သုံသုံဂ် ဒေဒ်သွံ (၂၀၁၀)ရောင်။ ဆဂး သွက်ပေါ်ရဲမဲသမတ သွံ(၂၀၁၀)တေအ်ဂ် ဒေဆဲပြိုင်လှဲကွဲဒ်အဆင် သွံ(၂၀၀၈)ဏံရ။ ဣဏအ်ဂ် ဒေဖျေံကွဲ သျှတ်သွတ် ဒေဒ်ထေံအဆင်(၂)သွံ ပေါ်ရဲမဲပိလီမာန် ကော် ပေါ်ရဲစိုသမတ ပွဲသွံ (၂၀၀၈) ဏံရ။

စွတ်ထင်ညးချင်ကွာန် စွတ်ထင်သွတ်ဂ် ဖျေံစွံလဝ်ဒွဲ လိုဟ်မိုဟ် န (၁၅၀) စိုကို (၂၁၀) တု ရဲစိုပွဲသွံ (၂၀၀၈) ရောင်။ အယောစွတ်ထင်လတူ (သီဏုက်)ဖျေံလဝ် (၉၃) ဒွဲဂ် ပွဲ (၆၀) ဒွဲဂ် ရဲစိုတပင် (တြဒွဲဂ် နူကိုခရိုင်လီ)ရောင်။ ပွဲကိုစွတ်ထင် ညးချင်

ကွာန်ဂ်ပွဲ စွတ်ထင်လဝ် နူကိုတိုရး Harare ဂ် (၂၉) ဒွဲ၊ တိုရး Midland ဂ် (၂၈) ဒွဲ၊ တိုရး Manicaland ဂ် (၂၆) ဒွဲ၊ တိုရး Mashonaland လဒေဝ်ဂ် (၁၈) ဒွဲ၊ တိုရး Mashonaland ဗွံက်ဂ် (၂၃) ဒွဲ၊ တိုရး Mashonaland ပလိုတ်ဂ် (၂၂) ဒွဲ၊ တိုရး Masvingo ဂ် (၂၆) ဒွဲ၊ တိုရး Matabeleland သွပ်ကျာဂ် (၁၃) ဒွဲ၊ တိုရး Matabeleland သျှင်ကျာဂ် (၁၃) ဒွဲ ကော် တိုရး Bulawayo ဂ် (၁၂)ဒွဲရ။ ဟံတုဂ်ကိုပေါ်ရဲမဲတဲဒ်တွင် တေအ်ရ။ ဒွဲကိုဆန္ဒမဲ အဆင်ဓါကဆိုင် နဲကဲပျူကော်လျူတူးမဲကို၊ ဒွဲစွဲတူးမဲတအ်လေဝ် ပွဲမိုကို၊ ဝိုင်ဒေဝ်လဝ် ပွဲသွံ (၂၀၀၈) ဏအ်ရောင်။ ကပ်မယုန်ရဲမဲချင် ဇေင်ဗါပွဲစွံ ဖျေံလဝ်ဗို ဒွဲဂိုကို၊ စွဲတူးမဲ (၁၉၅၈) ဒွဲနွံရောင်။

ပွဲဂိတုဂျေန်နဝ်ရီ စွတ်တု (၂၅)၊ သွံ(၂၀၀၈)ဂ် လလောဝ် တရးပတိတ် ဝိတုမတ် (၂၉) ဂ်မူး ကွာန်ပေါ်ရဲမဲမဲရောင်။ အယော ဗော် MDC လပါမိုဟ်ကိုက် Arthur Mutambara ဟိုက်ဒိုင် ပေါ်ရဲမဲသွးပွး ကော် ပွဲစို အကဲအရာနွံဒိုင် လျှပ်ဏအ် ကွာန် ပေါ်ရဲမဲမဲ ဟံပွဲဏီကို၊ မိုဟ်အခေါင်အရာဟိုက် ဗော် MDC လပါမိုဟ် ကိုက် Morgan Tsvangirai သွးလဝ်ပွဲ ‘ပရေင်ချီဒရင်ဒိုဟ်ဗို ကော် ကြိုင်မိုဟ်မဲ’ ရောင်။ ဒေကလေဝ်ချင်ဇန် သွေဝင်ဗါဒေဒက် ပတန်ချင်တိုမဲတုမှ ဒေကွာန်သွပေါ်ရဲမဲမဲရောင် သွးအိုတ်ရ။

ပေါ်ရဲမဲဏအ် ဂ် ဗော် ZANU-PF ဇူးအာဓါဒွဲဂ်ပွဲ ဒွဲညးချင်ကွာန် ဟံဒိုဒေညးတအ်ရ။ တိုရး Muzarabani South ဒွဲစွတ်ထင်ညးချင်ကွာန် စွတ်ထင်သွတ်ဂ် အမတ် Edward Raradza ဇူးအာရ။ တိုရး Rushinga ဒွဲစွတ်ထင်လတူ(သီဏုက်)ဂ် အမတ် Damien Mumvuri ဇူးအာရ။ မိုဟ်စွးသွက်ပွဲဒင်ရဲစိုအမတ် (၃)တွ နူဗော် MDC လပါမိုဟ်ကိုက် Mutambara တအ် ကွာဟံပွဲဗို အဆင်ရဲစိုမဲဂ် ချိုတ်အာရ။ ဟိုတ်ဂ်တု နကိုသွေဝင်ပေါ်ရဲမဲမဲမူး ဒေဆဲအဆင်ရဲစိုမဲရောင်။ Glory Makwati မိုဟ်စွးဒင်ရဲစို ဒွဲဆန္ဒမဲ Gwanda South ဂ် ချိုတ်အာဝိတုဖေဝ်ဝါရီ သတ္တဟလက်က္ကရ်တု လက်က္ကရ်ဏအ် ဝိတုဖေဝ်ဝါရီ (၂၉) ဂ် Milton Gwetu မိုဟ်စွးဒင်ရဲ ဒွဲဆန္ဒမဲ Mpopoma ဂ် ချိုတ်အာမဲတွပွန်ရ။ ညးပွဲ နိုမိုဟ်စွး သွက်ပွဲကလေဝ်ဒင်ရဲစိုတွရ။ ပွဲကိုမတ်(၁၃)ဂ် Abednico Malinga

မို့လို့ထူးဆန်းတဲ့ ဖော် MDC လပါမို့လို့ကွဲပြား Mutambara ရှိ ကိုစက်ဟကပ်တဲ့ ချိုက်အာရ။ ညးပွဲ ဒိုဒိုင်ညးစူးဆန္ဒမာဲ ဒွဲ Silobela အမာတ်စွတ်ထပ်ညး ချင်ကွာန် စွတ်ထပ်သွပ်မွဲတုတု ပွဲပေါ်ရဲဖဲမာဲ သွာံ (၂၀၀၈) ရှိ ဒင်ရဲဒွဲဆန္ဒမာဲ Redcliff ရှိရ။

မို့လို့လူတ်ပေါ်ရဲမာဲ နူကိုသမဂ္ဂယူရောင် ဟံ့သေင်မူး အမေရိကန်တဒ် ဟံ့ပွဲအခေါင်လူတ်ပေါ်ရဲမာဲ။ ဆဂး ချင်ဇေင်ဗာပွေ ကော်ဘိက်ကျင် ဂကောံလူတ် ပေါ်ရဲမာဲ (၄၇) ဂကောံတု သိုမပါလုပ် ညးလူတ်ပေါ်ရဲမာဲ နူကိုဂကောံဖောအ်ဗြေပ် အာဖရိကသျှင်ကျာ (Southern African Development Community SADC)၊ သမဂ္ဂအာဖရိက၊ ကောန်ချင်ကြက်၊ ရှာကောံ အီရန်တဒ်ရ။ ပွဲဂိတုမာတ် (၁၁) ရှိ မို့လို့လူတ်ပေါ်ရဲမာဲ(၅၀) တု နူကိုဂကောံဖောအ်ဗြေပ် အာဖရိကသျှင်ကျာ ရှိ ဝိုင်ကျင်ချင်ဇေင်ဗာပွေကွာအိုတ်ရ။ ဂကောံဖောအ်ဗြေပ် အာဖရိကသျှင်ကျာပွဲ ကောတ်ကျင်လပ်အဆက် နူကိုဂိတုဖေဖပ်ဝါရီဇေတ် သွက်ပွဲလူတ်ပွဲဂိတ်ပွဲရင်အာ ဒွဲသွပ်သမ္မိဆန္ဒမာဲ၊ ပိုင်ခြာတ်ပွဲ၊ လိုဟ်မို့လို့ညး ဒင်ရဲဖဲ ကောံ သွအစာံကို ပရိုင်သဇိုင်ရှ်တု ပိုင်ခြာကောံလိုဟ်မို့လို့လူတ် မွဲပိုင် ဝိုင်လိုက် တုတုရ။

လိုဟ်မို့လို့အခေါင်ထောံမာဲ မသုန်ဒသမဒ္ဒိတ် (၅.၉) ပြကောတ်ကိုဒ် ပတိုန်လပ်စရင် ပွဲကိုပေါ်ရဲမာဲရ။ တုပွန် ရင်ဒွဲထောံမာဲ မွဲလက်မွဲလီ (၁၁၀၀၀) နွံရ။ အခိုင်ပေါ်ရဲမာဲ သွာံ(၂၀၀၅)တေအ်မူး ရင်ဒွဲထောံမာဲ (၄၀၀၀) ဒွဲခပ်နွံရောင်။ ကပ်မယေန် ရဲမာဲချင်ဇေင်ဗာပွေ သွးလပ်ပွဲ စီဇန်လပ် မို့လို့တာလျိုင်ချင်မူး ပွဲမင်မွဲရင်ကျောပ်မာဲ ကြးစွဲလပ် (၁၀၇၆၉၀) တု ရောင်။ မို့လို့စူးဆင်ရဲ (၇၇၉) တု သွက်ပွဲဒင်ရဲဖဲ ဒွဲစွတ်ထပ်ညးချင်ကွာန် (၂၀၀) ဒွဲကို၊ မို့လို့စူးဆင်ရဲ (၁၉၇) တု သွက်ပွဲဒင်ရဲဖဲ ဒွဲစွတ်ထပ်လတူ (၆၀) ဒွဲတုရ။ နူကိုတကွာသိုဇေင်ဗာပွေ စီဒင်တု ပတိတ်လပ်လညာတ် ပွဲလိုက်ပရိုင် The Herald ပွဲဂိတုမာတ် (၂၈) ရှိမူး ဖော် ZANU-PF ပွဲ စွတ်ထပ်ညးချင်ကွာန် (၁၃၇) ဒွဲ ကောံ ပွဲစွတ်ထပ်လတူ (၄၁) ဒွဲ ဇူးမာန်ရောင်။ ဖော် MDC လပါညးကွဲပြား Tsvangirai ရှိပွဲ စွတ်ထပ်ညးချင်ကွာန် (၅၃) ဒွဲ ကောံ ပွဲစွတ်ထပ်လတူ (၁၃) ဒွဲ ဇူးမာန်ရောင်။ တုပွန် ဖော် MDC လပါညးကွဲပြား Mutambara ရှိပွဲ စွတ်ထပ်ညးချင်ကွာန် (၁၈) ဒွဲ ကောံ ပွဲစွတ်ထပ်လတူ (၆) ဒွဲ ဇူးမာန်ရောင်။ လညာတ်ပွဲ ဒင်လပ် သဇိုင်ကညးချင်ကွာန် (၁၀၃၂၂) တုတု ပတိတ်လပ်ရောင်။

တုထောံမာဲ ကောံ တုထောံမာဲတုအာ

တုထောံမာဲ ဂိတုမာတ် (၂၉) အခိုင်စပ်ကရင်မာဲကို နူဂယး (၇) နာဒိုတု အခိုင်ကွာတ်ရင်မာဲကို သပ်တု (၇) နာဒို မဒ်ပိုင် (၁၂) နာဒိုရောင်။ အခိုင်ရှ် မို့လို့ထောံမာဲတဒ် ဆက်တုထောံအာမာဲရောင်။ ပရေင်ထောံမာဲ ဏာအ် မွဲကိုပရေင်ခပ်ယာ ကောံ ပရေင်မိုတ်လလံရောင် နူကိုပွဲဒိုင်တဒ် ဒးကလေင်ဒင်စီရေင်ပွန်ရောင်။ ဆဂးပွဲ ပွဲသို Judith Mkwanda မို့လို့စူးဆင်ရဲဖဲ ဖော် ZANU-PF ပွဲဒွဲဆန္ဒမာဲ Bulawayo's Emakhandeni ရှိမူး ဗုန်ဒဒိုင် ဟတိုဟ်အာရ။

Pishai Muchauraya မို့လို့စူး သွက်ဖော် MDC နူကိုဒွဲဆန္ဒမာဲ Makoni South ဟိုဂလပ် တူးမာဲပိုင်စွဲပွဲကဏ္ဍမာဲ (၂၉) ဒွဲ ကောံ (၃၀) ဒွဲ ပွဲဒေသ Makoni South ပွဲ ဒွဲထံက်ဂလန်ကြိုင်မို့လို့ တိုဒိုင်ဒေသ ဖော် MDC ရှိ စထောံမာဲ ပိုင်စီနာဒို မို့လို့(၃၀) တု ထောံမာဲကို ဖော် MDC ရှိတု မို့လို့စိုတ် (၁၀၀၀) တု ရှိ အဃောမင်ဒိုင် ပွဲထောံမာဲရောင် Muchauraya

သွးလပ်ရ။

ပေါ်ရဲမာဲတုအာရှ် Tendai Biti မဒ်ညးအုပ်ကာနာနာ ဖော် MDC သောင်ကလးလပ် ပွဲဂိတုမာတ် (၃၀) ရှိမူး ဖော် MDC လပါမို့လို့ကွဲပြား Tsvangirai ပွဲ စွတ်ထပ်ညးချင်ကွာန် ဒွဲတိုဒိုင် Bulawayo ဇူးအာ (၁၂) ဒွဲတု ပွဲစွတ်ထပ်လတူ ဇူးအာ (၅) ဒွဲတုရ။ ဒွဲစွတ်ထပ်လတူ သိုမင်ရှ် ဖော် MDC လပါမို့လို့ကွဲပြား Mutambara မို့လို့စူးဆင်ရဲဖဲ David Coltart ဇူးအာရ။ ညးအုပ်ကာနာနာ ဖော် MDC ထပ်သောင်ကလးပွဲ ဒွဲဒေသ ဖော် MDC ပွဲပေါ်အိုင်ဇူးဆိုင်ဒိုတ် ပွဲတိုဒိုင်ဒေသ Harate ရ။ ဒွဲပွဲအိုင်ဇူး တွတ်ဟ်ပွဲ တိုဒိုင်ဒေသ Manicaland, Masvingo ကောံ Mashonaland လျှီပလိုတ်တဒ်ရ။

ပွဲ Chitungwiza မဒ်ချင်ဇေင်ဗာပွေ ပွဲတိုဒိုင်ဒေသ Harare ရှိ ပွဲဂိတုမာတ် (၃၀) တိုတ် နူပြိုင်ကာန် ဂုဏ်ခနညး သကအ်တု အကြာမို့လို့ထံက်ဂလန် ဖော် MDC တဒ် ဒိုပိုင်ပကွညးသကအ်ရ။ ဒိုကျင်ပရူပရာတ်တု မို့လို့ကိုထံက် ဂလန်ကု Marvellous Khumalo တဒ် သောင်ကလးပွဲ လတူပေါ်အိုင်ဇူး Job Sikhala ရှိတု စသွက်သစ္စယိုဗစာတ် ဆော်ကတိုစိုတ်ညးသွအ် စိုပ်အာ Sikhala တေအ်ရ။ မို့လို့မသုန် တု ဒေသထပ်တု Khumalo ကောံ Sikhala တဒ်သိုညးစီ တု ဒိုင်ရပ်ထိုင်တု ကရော်ညးတဒ်ရှ် မို့လို့ (၁၃) တုဏာအ်ရှ် မို့လို့ချီဒေသ ဖော် MDC တဒ်သိုအိုတ်ရ။

ဂိတုမာတ် (၃၁) ရှိ မူးနူဒွဲအခိုင်လဇေင်ထောံတု ကပ်မယေန်ပေါ်ရဲမာဲ လလောင်တရးပတိတ် သွဟ်ပေါ်ရဲမာဲ မရနက်ကွာအိုတ် (၆) ဒွဲတုရ။ လလောင်တရး သွဟ်ပေါ်ရဲမာဲ ဒွဲဇူးကွာအိုတ် ဖော် MDC ဇူးအာ ပွဲဒွဲဆန္ဒမာဲ Chegutu ပလိုတ်ရ။ လက်ကွာရှ် ဆက်လလောင်တရးအာ မသုန်ဒွဲတု ပွဲမသုန်ဒွဲ ဖော် ZANU-PF ရှိ ဇူးအာ (၃) ဒွဲတု ဖော် MDC ရှိ ဇူးအာ (၂) ဒွဲတုရ။ တုလက်ကွာရှ် ထပ်လလောင်တရး ကို သိုမပါဒိုင် (၁၈) ဒွဲပွန်ရ။ သိုဇေင်ဗာပွေဒိုင်စီကောံရှ်ရ။ သိုဇေင်ဗာပွေဒိုင်စီကောံရှ် ပွဲအာဇူး (၁၂) ဒွဲတုပပ်ရ။ ပွဲကိုဇူးအာဒွဲတဒ်ဏာအ်ရှ် ဝန်ဇေင်သွာပ်ခပ် Patrick Chinasasa ပွဲဇူးဒွဲဆန္ဒမာဲ ပွဲဒေသလဒေပ် Makoni ရ။ တုလက်ကွာရှ် ဆက်လလောင်တရးပတိတ် သွဟ်ဒွဲဇူးမာဲပွဲဒွဲရ။ ဖော် MDC လပါမို့လို့ကွဲပြား Tsvangirai's ရှိ ပွဲဇူး (၃၀) ဒွဲတု၊ ဖော် ZANU-PF ရှိ ပွဲဇူး (၃၁) ဒွဲ ကောံ ဖော် MDC လပါမို့လို့ကွဲပြား Mutambara's ရှိ ပွဲဇူး (၅) ဒွဲတုရ။

ပွဲဂိတုဗြေပ် စွတ်တု (၁) ရှိ လလောင်တရးပတိတ် သွဟ်ဇူးမာဲ (၁၃၁) ဒွဲတု ဖော် ZANU-PF ရှိ ပွဲ (၆၄) ဒွဲတု၊ ဖော် MDC လပါမို့လို့ကွဲပြား Tsvangirai ရှိ ပွဲ (၆၂) ဒွဲ ကောံ ဖော် MDC လပါမို့လို့ကွဲပြား Mutambara ရှိ ပွဲ (၅) ဒွဲတုရ။ ညးအုပ်ကာနာနာ ဖော် MDC သောင်ကလးလပ် သွက်ဖော် MDC ရှိ ပွဲပေါ်ဇူးဆိုင်ရောင် ဟိုဂလပ်ပွဲဗြေပ် စွတ်တု (၂) ရှိပွဲ ဖော် MDC ဇူးအာဒွဲဆန္ဒမာဲ (၁၀၀) ဒွဲ (လပါမို့လို့ ကွဲပြား Tsvangirai ရှိ (၉၉) ဒွဲတု၊ လပါမို့လို့ကွဲပြား

Mutambara ရှ် (၁၁) ခွဲ)တဲ ဖော် ZANU-PF ရှ် ဇူးအာဒွဲဆန္ဒမဲ

(၉၆) ခွဲရောင်။
လလောင်တရးသွတ်ဒွဲဆန္ဒမဲ သွက်စွတ်ထင်ညးချင်ကွာန်
ကြပ်တဲဒိုတ် ပွဲဂိတုဗြိ စွတ်တဲ (၂) ထူးလင်ဂွံ ဖော် ZANU-PF
ကျအာဒွဲပွဲဂိတုဗြိ တဲ ပွဲပီမာန်ရှ် ဟံဒ်ဖော်မိုတ်ဂလိုင်ဂျ။ ဖော် MDC
မိုတ်ကျိုက် Tsvangirai ရှ် (၉၆) ခွဲ၊ ဖော် ZANU-PF ရှ် (၉၄)
ခွဲ၊ ဖော် MDC မိုတ်ကျိုက် Mutambara ရှ် (၉) ခွဲ ကော်
ညးနကိုပူရီ(တသီးပုဂ္ဂလ) (Jonathan Moyo) ရှ် (၁) ခွဲရဲ။

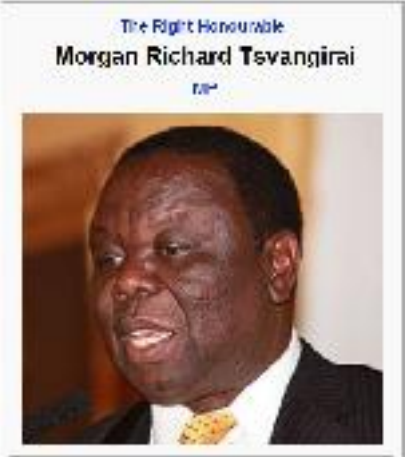
သွတ်ဒွဲဆန္ဒမဲလက်ကွာန်ဒိုတ် သွက်စွတ်ထင်ညးချင်ကွာန်
ထူးလင်ဂွံ ဖော် MDC မိုတ်ကျိုက် Tsvangirai ရှ် (၉၄) ခွဲ၊
ဖော် ZANU-PF ရှ် (၉၇) ခွဲ၊ ဖော် MDC မိုတ်ကျိုက်
Mutambara ရှ် (၁၀) ခွဲ ကော် ညးနကိုပူရီ (၁) ခွဲရဲ။ ဖော်
MDC မိုတ်ကျိုက် Tsvangirai ရှ် ဝံဒွဲဆန္ဒမဲရှ်ဒိုတ်ရဲ။ ဖော်
ZANU-PF ရှ် ဝံမဲညးချင်ကွာန်ရှ်ဒိုတ်တဲ ဝံ (၄၅.၉၄%) ကျိုက်ကွံ
ဖော် MDC မိုတ်ကျိုက် Tsvangirai ရှ် ဝံမဲညးချင်ကွာန်
(၄၂.၈၈%) ကျိုက်ကွံ၊ ဖော် MDC မိုတ်ကျိုက် Mutambara ရှ်
ဝံမဲညးချင်ကွာန် (၈.၃၉ %) ကျိုက်ကွံ ကော် ညးနကိုပူရီ
ဝံမဲညးချင်ကွာန် (၂.၇၉ %) ကျိုက်ကွံ။

ကပ်မယေန်ပေါရဲမဲ ဟိုဂးလင် ပွဲဂိတုဗြိ စွတ်တဲ (၃)
ရှ်မူး ပရေင်လလောင်တရး သွတ်ပေါရဲမဲ လဇဲကွဲဗြိ။ မုဟိုတ်မူး
နကိုဟိုတ်ဆေင်စပ်ကို ဗေဒယုတ်တဲရဲ။ ကရော်တဲလက်ကွာန်ရှ်ပွန်
ကပ်မယေန်ပေါရဲမဲ လဟိုပိုတ် သွတ်စွတ်ထင်လတူကွာဒိုတ်ရဲ။

ဖော် ZANU-PF ရှ် ပွဲစွတ်ထင်လတူရှ် ဝံ (၅)
ခွဲ၊ ဖော် MDC ရှ် ပွဲစွတ်ထင်လတူရှ် ဝံ (၅) ခွဲကိုရဲ။ ပွဲစွတ်တဲ
(၄) ဂိတုဗြိ ညးဒုင်ကာနာနာ ပရေင်ကောယကဲ ဖော် ZANU-
PF မွဲယုျ Didymus Mutasa ဟိုဂ်နီ ပွဲစွတ်ထင်လတူရှ် ဝံဒွဲ
(၁၆) ခွဲရဲ။ ပွဲဗျေင်ပြင်ရဲမဲရှ် ဒ်ပရေင်ဒိုတ် ညးညာတ်ကော်ရဲ။
Mutasa ကလေင်ပတိုန်ထူးလင်ဂွံ ညးတာလျိုင် ကပ်မယေန်ပေါရဲ
မဲတအ် စကာကျင် နက်ချိုက်ကော်ကော်လပ်တဲ ဗက်ကျင်
အလိုက်ဖော် MDC တအ်ရဲ။ ညးတေအ်ထင်ဟိုပွန် ပရေင်ကတီဒိုတ်
သတ်ကအ်ရှ် လျိုတအ်ဒင်ကျင်ဝန် တဲတဲနွံရဲ။ ညးကလေင်ထင်
ပတိုန်လင်ဂွံ ညးတာလျိုင်ကပ်မယေန် ပေါရဲမဲလျိုတအ် မွဲကျင်ကို
ပရေင်ထူးဒွဲ ညးမထေင်မဲ သွက်ဝံထေင်မဲကို မိုတ်ဒင်ရဲရှ်မဲ
ဖော်ဒိုတ်တအ်ရဲ။ ပွဲစွတ်(၅) ဂိတုဗြိ သွတ်သွက်စွတ်ထင်လတူ
လလောင်တရးပတိုတ်ရှ် ဖော် MDC ကော် ဖော် ZANU-PF တအ်
မွဲဖော်မူး ဇူးအာ (၃၀) ခွဲရဲ။

ကလေင်ရိုတ်မဲ

ပွဲစွတ်တဲ(၉) ဂိတုဗြိ Chinasasa ဟိုကျင်လင်ဝံ
ကပ်မယေန်ပေါရဲမဲတဲပိုတ် ကော် ဖော် ZANU-PF တအ် ပွဲကျင်
လညာတ် ကလေင်ရိုတ်မဲ ပွဲဒွဲဆန္ဒမဲ မသုန်ဒွဲရဲ။ ဆဂး
ပွဲလညာတ်ကို ကပ်မယေန်ပေါရဲမဲ ကလေင်ရိုတ်မဲ ထင်ဒွဲ
တးပဲကွဲရဲ။ ကပ်မယေန် ပေါရဲမဲ ဟံဒ်ဖျေင်ညာတ်သွတ်တဲ ဖော်တအ်
ကို ကလေင်ရိုတ်မဲ ဒွဲဆန္ဒမဲတဲဟို ဒိုတ်ဒွဲရှ်ရဲ။ ဖော် MDC

ဒင်ဂုဏ်အာတ်မိက်လင် ပွဲစွတ်တဲ(၁၁)၊ ဂိတုဗြိ ဝှ်ကွံ
ပရေင်ကလေင်ရိုတ်မဲမဲရှ် စီဒွဲအာရောင်။ ဆဂး ပွဲဂိတုဗြိ
စွတ်တဲ(၁၃) ရှ် ကပ်မယေန်ပေါရဲမဲ လလောင်တရးပတိုတ်
ပရေင်ကလေင်ရိုတ်မဲမဲရှ် တဲဒိုတ်အာ သိုကျိဒွဲစွတ်ထင် စဲကဆင်ကို၊
သိုကျိဆန္ဒမဲသမတ ပွဲဆန္ဒမဲ (၂၃) ခွဲရှ်ရဲ။ ပရေင်ကလေင်ရိုတ်
မဲမဲကအ် ပွဲဂိတုဗြိ စွတ်တဲ (၁၉) ရှ် ဝံညာတ်ကော်ကော်
ကော် ညးစူးဖော်မွဲဒွဲလျက်ကို၊ ညးလူတ်ပရေင်ရဲရှ်မဲတအ်ကို
ဒ်အိုအခေါင်ကို ပရေင်ကအ်ရောင်။ ပရေင်ကလေင်ရိုတ်မဲမဲကအ်
ဖော် ZANU-PF တအ် အာတ်မိက်ကျင် ဒွဲဆန္ဒမဲ (၂၁) ခွဲ
ကော် ဖော် MDC လပီမိုတ်ကျိုက် Tsvangirai တအ်
အာတ်မိက်ကျင် ဒွဲဆန္ဒမဲ (၂) ခွဲရဲ။ ဥက္ကဋ္ဌကပ်မယေန်ပေါရဲမဲ
George Chiweshe သူးလင်ဂွံ “တင်ဒင်လျိုင်ကိုစပ်ပတိုတ်တအ်
ဝံ ကိစ္စရိုတ်မဲမဲဗြိမှာရာကအ်ရှ် ကလေင်ဇိုက်ကို ပရေင်သွတ်
ပေါရဲမဲမဲတေအ်ရောင်။” မိုတ်အခေါင်ဟိုဂ်နီ ပွဲဖော် MDC မွဲယုျ
Nelson Chamisa ဟိုဂ်နီလင်ဝံ ကလေင်ရိုတ်မဲမဲကအ်ရှ်
သွက်ဖော် MDC ရှ် ကလေင်ပြင်လျက်ကျင်ဖန်ရောင်။ ပရေင်အာတ်မိက်
ကအ်ရှ် ဒ်အာ “ဗိုပြင် ညင်ရဲဂတးထေင် ဆန္ဒညးချင်ကွာန်တအ်
ရောင်။”

ပွဲဂိတုဗြိ စွတ်တဲ (၁၄) ရှ် သွတ်ပက်ဂုတ် သွက်ဖော်
MDC ဟိုကျင်လင်ဝံ ဖော်ညးတအ် မွဲကျိအစီအဇန် “ပူပရေင်
စိုတ်(၆၀)ပူ သွက်ဝံပတိုန်ဂုတ် ဇရေင်ရဲရှ်မဲတဲရောင်။”
အာတ်မိက်လင်ဝံ ဒွဲဆန္ဒမဲ ပွဲစွတ်ထင်ညးချင်ကွာန် စွတ်ထင်သွတ်
ကာလ “လလောင်တရး သွတ်ပေါရဲမဲရှ် ညင်ဟံဒ်ပက်မက်မွဲ
လပီရောင်။” ဖော် MDC တအ် အာတ်ပီလင်ဂွံ ကော်အခေါင်
တေင်တဲ လီဋ္ဌာန်တအ်ရှ် ညင်ဝံတဲကို ကော် ညးတာလျိုင်ပေါရဲ
မဲတအ် ညင်ဝံသေင်ကလးကို၊ ညးထင်ဟိုရှ် ဖော် ZANU-PF
တအ် ရာန်ကျင်မဲ ကော် နကိုမဲညးတအ် ကျော်နပတိုတ်တဲ

ဆက်ဗိုမက်လိက် (၃၀)

ဝင်နာဲဂ်အတိက် လျှပ်ဒ်ဒိုက်

တေတေသီမွှ်	ယာဇိုင်ကွာ်
တတ်ထပီပရေင်ဂွးကတ်	
ကဏ္ဍာဘဝဂ်	ပုံနှံဂ်
ဂွဲကွဲပရေင်သ္မာဝ်ခရ်... ..	

ချပ်ပုံလွှာ်အပါ	ဒပြးဒြာ
ခါကွဲမသုန်စျော်ပြင်	
ကွင်ချင်ကွင်နန်	ဘဝပိုမန်
လအ်လောန်ဒ်ကောန်ကွင်... ..	

ပုံမိင်ကွာ်ခါ	ဗိုဝင်အပါ
ချပ်အာစိုက်မိပ်လဟိုင်	
ပုံနန်ပိုင်ချင်	ကွိုင်ဘဝသျှင်
ဒုင်ယျာရာဇာသျှင်... ..	

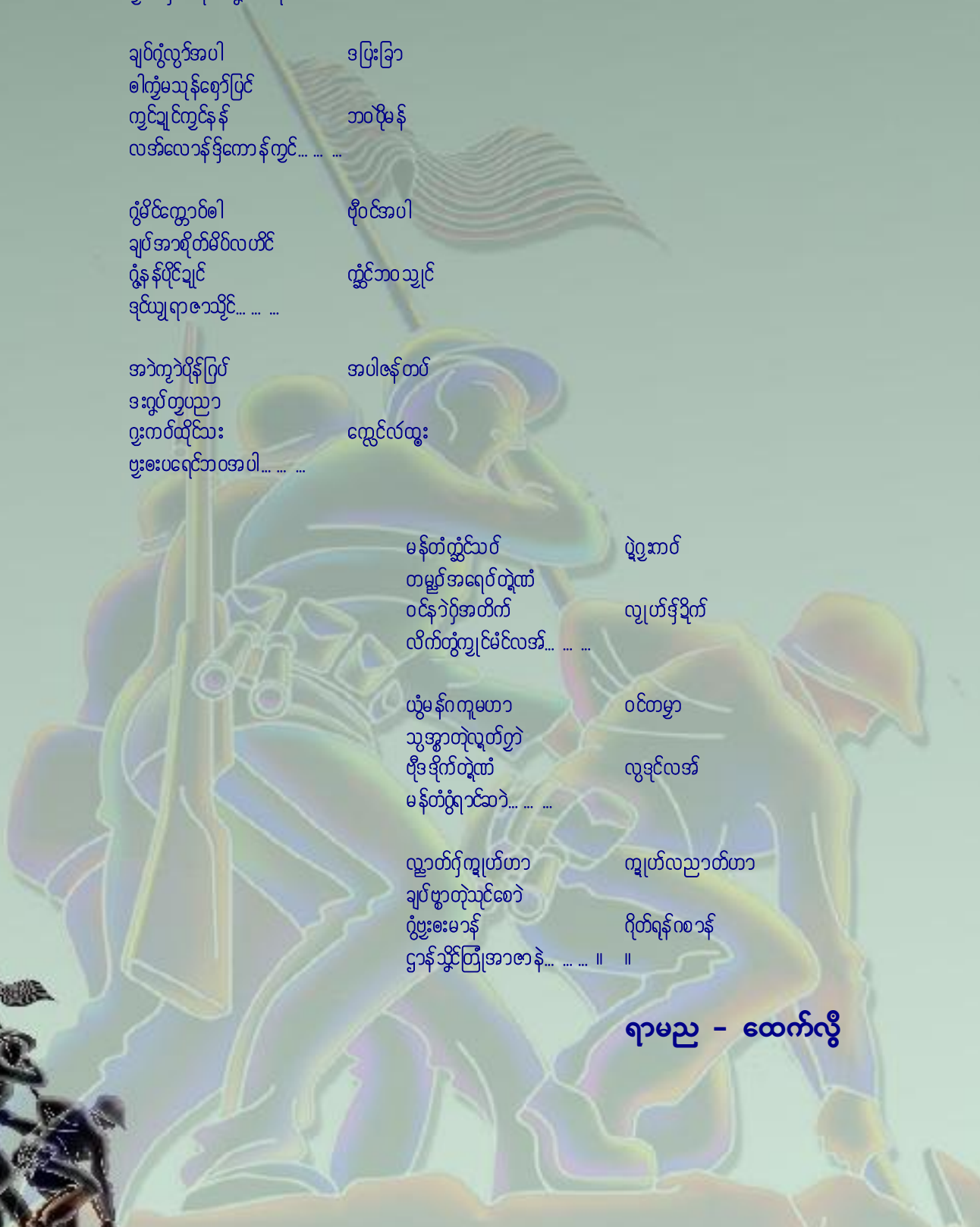
အဲကွဲပိုန်ပြပ်	အပါဇန်တပ်
ဒးဂွပ်ထွပညာ	
ဂွးကတ်ထိုင်သး	ကွိုင်လထွး
ဗျးဒးပရေင်ဘဝအပါ... ..	

မန်တံကွိုင်သတ်	ပွဲဂွးဆတ်
တမ္ဗုတ်အရေပ်တူထံ	
ဝင်နာဲဂ်အတိက်	လျှပ်ဒ်ဒိုက်
လိက်တုံကျိုင်မိင်လအ်... ..	

ယံမန်ဂ်ကုမဟာ	ဝင်တမ္ဗာ
သုအွာတုလူတ်ဂွဲ	
ဗိုဒဒိုက်တူထံ	လွဒင်လအ်
မန်တံပွိုင်ဆတ်... ..	

လ္လှာတ်ဂ်ကျွတ်ဟာ	ကျွတ်လညာတ်ဟာ
ချပ်ဗွာတုသင်စေဲ	
ပွဲဗျးမာန်	ဂိုတ်ရန်ဂစာန်
ဌာန်သျှိုင်တြိုအာဇာနဲ... ..	။

ရာမည - ထေက်လို့

တင်အာတ်မိက် “ဂျာနယ်ခေတ်ပို”

ပွဲအွာကွေဟ် ညးမဆာန်ဂကူတအ်အ်
နကီုတင်ဂုန်တုအ် သွက်ညးချင်ကွာန်တအ် သွက်ပါလုပ်
ပွဲအရာၤဂြိုဟ်ဗွဲညးသွက်သွက်နိ အလုံဂကူ၊
ပရေင်ဂုန်ဂစာန်ဗွဲဗးကောန်ဂကူ ကော့ ပရေင်ကလေင်ဒက်ပွန်ချင်မန်။
ညးဝံင်ဂြိုဟ်ဗွဲကောတ် အကောံအရာချင်ဗွဲ ပွဲမသုာ်ပြကီု
ပရေင်ချီဒုာ်ဗွဲကောံနာနာ သွက်အခေါင်အရာဒီမင်ကရေၤဗြီ၊
အခေါင်အရာကောန်ဂကူ၊ ကောန်ချင်အရင် ကော့
အခေါင်အရာဗွဲဟ်ပွဲချင်ဗွဲ။
ညးဝံင်ဂြိုဟ်ဗွဲကောတ် ပရေင်ဂုန်ဂစာန်ကတီုဗွဲမင် ပွဲဗွဲကင်
အမိင်ပရေင်ပွန်လှုဟ်ဏအ်တု တက်တြးပတိတ်ဂျာနယ်ဝံင်ရောင်။
ညးမဆာန်ဂကူမန် ကော့ အွာကွေဟ်ဂမၠိုင် -
ပိဂိတုဗွဲဝါ ပရေင်ချင်ကွာန်၊ ပရေင်ဒီမင်ကရေၤဗြီ၊
ပရေင်ကွတ်ဝိဇ္ဇာ ကော့ ဒီပွဲ၊ ပရေင်ဒုာ်ဗွဲကောံအခေါင်အရာဗွဲဟ်
ပရေင်ဗွဲတိဂမၠိုင် ဗွဲဗွဲဗးဗး ချီပတိတ်ပတိုန်ဗွဲမာန်ရအ်။
အွာကွေဟ်ဂမၠိုင် သွက်မိက်ဝံင် အွာကွေဟ်တိုင်ခိဗွဲ
ကောတ်အဆက်ကီုဂျာနယ်ခေတ်ပိုညးဗွဲ... ..။

